

సాధన గ్రంథ మండలి - 80.

శ్రీ మహాత్రిపురసుందరై నమః

అ మృ తో ము చ్చ ట లు

కూర్పరి :

శ్రీ శ్రియానందసాధాపరసాముడు

ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ

శ్రీకాకుళము.

A.C.C.No
4737

ప్రకాశకులు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కాపీరైటు]

1960

[వెల. రు. 1-

ACCNO
4737

తొలి కూర్పు

* *
*

జానకిరాంప్రెస్, తెనాలి.

ప్రీతి క

ఏతత్కృతికర్త శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారిని నేను స్వయముగా నెఱుంగను. వాటి శ్రీకాకుళమువారు, నేను నెల్లూరువాడను. మా యిద్వార నడుమ 500 మైళ్లదూరము గలదు. దేశముంబట్టియేగాక, యోగ్యతంబట్టియు నటులే యంతరము గలదని నా నమ్మకము. వారు పాదుకాంతదీక్షుఁ గొన్న శాక్తవిద్యాధురంధరులు. నేనో, శుద్ధాద్వైత విద్యా తత్పరుఁడనయ్యుఁ జాపలమున సౌందర్యలహరిం దెనిఁగింప దొరకొన్న సామాన్యుఁడను. వారు నా తెనిఁగింపును, నేను వారి 'సౌందర్యలహరి' తెనిఁగింపును ఒక నెలనాఁడు చూచుటయే మా సౌహృదయమునకు మూలము. ఈపాటి పరిచయమునకే వారు పరితుష్టులై యీ త్రిశతికి (తొలి కూర్పు) నన్నుఁ దొలిపలుకు వ్రాయుమని నిర్దేశించుట వారి యాదార్య విశేషమే.

2. అదేమి చిత్రమో, నేను తొలుదొల్త నాంధ్రీకరించిన “లక్ష్మీశృంగార కుసుమమంజరి” యు యీ సంప్రదాయమునకుఁ జేరిన మహావిద్యానిధిదే. వారి దీక్షానామము ‘పరిపూర్ణానందనాథుడు’. ఇఁక వీరో శ్రీశ్రియానందనాథులు. ఈ ఆనందనాథసంప్రదాయము అత్యంత మానసియమని నా మిత్రులు బ్రహ్మభూతులు శ్రీమచ్చిదానందనాథులను దీక్షానామముగల శ్రీ చివుకుల వేంకటశాస్త్రిగారు పలుమారు చెప్పఁగా వింటిని.

3. “అమ్మతో ముచ్చటలు” అను పేరనే విశేషము గలదు. శ్రీదేవి యిక్కవివతంసునకుఁ బ్రత్యక్షమేమో?

“శ్రీ మాతృసన్నిధానమును గల్పించుకొని యొక భక్తుడు ప్రాసిన పద్యము”లని పారన్నను, దేవినిరంతరము ధ్యానగోచరయగుటయు ఆ యానందార్ణవమున దాను స్వరూప విస్మృతిఁ గనుటయు శర్మగారు వర్ణించుకొనియున్నారు.

ఉ॥ ఏచిష ధ్యానవేళ నిను నెంతగఁజూచిన దన్ని పోదూ, క
న్వాచినయట్టలుండు నొకనాఁడు నినుం దలపోయకున్న; న
మ్మా! చిత్తిరూపవెఱుఁ ‘దిగ మైతను’ దోచుచునుందు; వింతయున్
జూచియె నిన్నహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

చ॥ నిను నెడలేక యెంచుకటి నీగులముంచిన కుండనై జలం
బునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్లుదివ్వెనై
యనలమునందుఁ గాలు నినుమై, పరమైక్యమునొందువేళ నా
యనుభవ మేరికిం దెలుపు టమ్మరొ! యస్యము లేమిఁబార్వతీ!

పద్యము లన్నియు నిట్లే గంభీరాశయగుంభితముగా నున్నవి. శర్మగారు కొన్నింట స్వీయచరిత్రముఁ జెప్పికొన్నారు. కొన్నింటఁ దమ యపూర్వానుభూతుల నుగ్గడించుకొని యున్నారు. కొన్నింట సృష్టి వైచిత్ర్యములు, దేవి పారమ్యమును అభివర్ణించియున్నారు. కొన్నింట శాస్త్రతత్వార్థముల నుపన్యసించియున్నారు.

ఏ విషయముం గూర్చినదైనను పద్య మొక్కొక్కటియు నేదేని యొక్క చతుత్కారమున కిక్కయై తలఁచుఁపింపఁ జాలియున్నది.

“కిం కవేస్తస్య కావ్యేన కాండేన చ భనుష్మతః
పరస్య హృదయే అగ్నం న ఘోర్ణయతి యచ్ఛిరః”

కొన్ని వ్యాఖ్యాన సాపేక్షములును గలవు. మచ్చునకు రెండు చూడుడు.

1. జననీ ! ద్వంద్వసమాసమందు మఱిశీతావాక్కులన్ వద్దుమ్రొక్కన నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుండైననుం దల్లికే వినతుల్సేయక తప్ప; దీవిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్ జననీ నేతక వేదమిచ్చె ననఁగా సందేహమా ? శాంభవీ !

2. అమవశచూడ్కినో చలన మందని పున్నమచూపులానొ పాద్యమి కనుబాటునందొ నిను నారయలేని దినంతె తుర్దినంబుమ ! సతిమూర్తిగానో, యొక యుత్తమతేజముగానొ మంత్రరూపముగనో, కానుపింపు మెడఁబాయక యన్నియవస్థలందునున్.

ఈ వీరి త్రిశతి సర్వథా శ్లోఘ్యయై శ్రీ విద్వాంసుల మెప్పింపఁజాలియున్నది. శర్మగారి తక్కువద్యములును ముద్రితములై, ఇంకను మున్ముందు ఇతోధికముగ వెలువడి ఛాత్రులయు, మిత్రులయు, పాత్రులయు కరముల నలంకరించుగావుతమని పరమేశ్వరుని బ్రార్థించుచున్నాను.

నెల్లూరు
12—5—1951

ఇట్లు,
సాహిత్యస్థాపకాచార్య, అభినవతిక్కన
దుర్భా సుబ్రహ్మణ్య శర్మ

శ్రీమాత్రే నమః

రెండు మాటలు

అమ్మతో ముచ్చటలనెడి యీ కూర్పుపేరే, దీని కూర్పరి యాత్మవస్తువును మాతృబుద్ధితో నర్పించు నొక శాక్తబంధుఁడని చెప్పక చెప్పచున్నది. నిర్గుణావస్థయందు నిరంజనము నిష్క్రియము బ్రహ్మము మున్నగు పేళ్ళతో వ్యవహరింపఁబడునదియే సగుణావస్థయందు మాయా మహా మాయా దుర్గా కాలీ త్రిపురసుందరీత్యాది నామములతో వ్యవహరింపఁబడు ననెడి విశ్వాసమే నిండుగాఁగల వీఁడు, పండితుఁడనిగాని కవియనిగాని చదువరులు భ్రమపడకుండుట గాక. అమ్మ బిడ్డనెయ్యపుంజవిని వేసారులు చవిచూచిన యొక వెట్టినాగమ్మ.

భావమయి యమ్మ (ఆత్మ) తాను శబ్దబ్రహ్మమయియై వెలువడునపుడు, అమ్మ తత్త్వము నడుగవచ్చిన తనవారికి నచ్చఁజెప్పనపుడు, తాత్కాలిక ద్వైతభావముతో శ్రీమాతను వేఁడుకొన్నపుడు, అమ్మ గొప్పతనము లోనుబకునపుడు, జాగతికములగు కొన్నిముచ్చట లమ్మకు నివేదించునపుడు, తన గోడు తల్లితోఁ దడవికొనునపుడు, నమ్మ యే మాటల రూపున బయలయ్యెనో యామాటలను ఛందోబద్ధములుగాఁ జేయు ముచ్చటరూపున నమ్మయే వెలువడునపుడు, అమ్మ సాన్నిధ్యమును గల్పించుకొని యమ్మ చెప్పినటులు ప్రాసిన వ్రాతలే యీ ముచ్చటలు. వాగ్రూపమున నుచ్చరించు నమ్మ యంగములను బద్ధ్యరూపములను సాధకలోకమునకుఁ జూపు వేడుక చిన్నటఁగోలఁగల వీనిదొక తీరు తిక్క.

మొత్తముపై నీ తిక్కమాట లుపాసనానుభవము
లతో నిండియుండుటచే నవి యన్నియుఁ దన్నుఁబోలిన సాధకు
లకు బోధములుగాను నుపదేశములుగాను నుపచరింపఁ
గలవియే.

వెనుకటినోములు వెల్లియగుట నేమో మాటలయాస్తి
చాలని యీ పేదకూర్పరి, అమ్మకు బలువుగా నగలు పెట్టి
నగల నాడెమండే చూపరుల బుద్ధులను గప్పపెట్టువాఁడు
కాకుంటయే మేలయ్యెనని చదువరులు తన పేదటికమునకే
సంతసెంతరని యాసించినవాఁడు.

ఇమ్ముచ్చటలందుఁ జిక్క గుర్తు గలవి పదియేండ్ల
వెనుక వెలువడినవి. చేసాగకయు, శబ్దమయియైన యమ్మ
మఱియొన్ని వేసములను లోకమునకు ముందుగాఁ జూపు
ముచ్చటయుఁ గారణముగా మూలఁబడియున్న ముచ్చటలను
మఱి మూడువందలనుమాత్రమే వెనుకటివానితోఁ జేర్చినాఁడు.

సాధనగ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు బ్రహ్మశ్రీ బులుసు
సూర్యప్రకాశశాస్త్రిగారు సాధక జీవలోక సేవకై పడుపాటు
పడేండ్లనుండి యెరింగియు, నింతదాఁక నెట్టి యుదుతఱితియుఁ
జూపలేక యిపుడమ్మ పొడిచిచెప్పగాఁ, నీ దీనుఁడు మండలి
కెట్టి సేవ చేయఁగలెనో శ్రీ శాస్త్రిగారివలననే తెలియఁ
దగును.

ఇపుడీ ముచ్చటల కూర్పు సాధన గ్రంథమండలియం
దొక పూసగా నంగీకరించినందులకుఁ గృతజ్ఞుఁడనై సభ్యుల
కును, వ్యవస్థాపకులకును వందనములతోఁ దూగినంత వెచ్చ
ముతో నచ్చుకొన్నాఁడు.

మండలి గ్రంథమాలయందుఁ జేరఁదగిన మేరుపుపూసల వంటివి “సిద్ధాంతశిఖామణి” (వీరశైవ ప్రామాణిక గ్రంథ రాజము), దుర్గా (చండీ) సప్తశతీకి సమగ్రాధ్యాత్మికవివరణము మున్నగున వెన్నో మూల మూలుచున్నవి.

భగవద్గీత అమ్మ మణిమందిరమునకుఁ బ్రాకారమనియు, అది మనోమయకోశ సాధన మనియు, దుర్గాసప్తశతీ (చండీ పాఠము) అమ్మ మణిమందిర మే యనియు, నిది విజ్ఞానమయ కోశ సాధనమనియు నీతని “శాస్త్రసాధన” మనెడి మండలి ప్రచురణమందు సభ్యసాధకులు చూచియుందురు.

అమ్మ తన తత్త్వమును దన కే విసువెత్తునంతకుఁ జెప్పిన యాధ్యాత్మిక వివరణము దానియందే కలదు. అది బహు ద్రవ్యసాధ్యము. శాక్తశివు వొక్కఁ డేమి చేయఁగలఁడు? దాని యావిష్కరణభాగ్యదినము చేరువ యగుటనే సాధన గ్రంథమండలి నాశ్రయింపుమయ్యా! యని పొడిచినది. ఇక దాని భారము మండలిజే.

తుంటరివిడ్డలు దుమ్ము చిమ్ముచున్నను, జడివాసలు తడుపుచున్నను, గొన్ని చక్రము లటిగిపోయినను, దానే తన పనులు నెఱవేర్చికొనఁ బన్నుకొన్న యీ యంత్రముచే 75 ఏండ్లు పనిచేయించిన శ్రీమాతను మండలి సభ్యులెల్లరుఁ బ్రార్థించి యంత్రస్థితై యాశీర్వదించినచో మఱికొన్నాళ్లు పనిచేయఁగలదని యాశించుచున్నాను.

కృతజ్ఞత

అమ్మతో ముచ్చటల తొలివంతునకు నవ్యాజప్రేమతో నాఁడు పీఠిక వ్రాసిన అభినవతిక్తనాది బిరుదాంచితులు, స్వర్గీయ శ్రీ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి పవిత్రాత్మ నిత్యవంద్యము.

“ఇప్పుడు రెండువంతులుగా వెలువడిన యీ ముచ్చటలకుఁ బండితాభిప్రాయము లక్కఱలేదా?” యని ప్రకాశకులు సాధన గ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు నన్నడుగునపుడు, ఈ లాంఛనము నెఱవేర్పఁదగువారిని మనసు వెదకికొనుచుండెను. నాఁడే “నీవు - నేను” అను నామము దిద్దుకొన్న యొక చిన్ని గ్రంథరత్నమును దనివిఠీఱ ననుశీలించుచుండ, “ఇప్పుడు నీ చేతి నగగా నున్న దీనికిం బలకలు తీర్చిన సిద్ధహస్త శిల్పి, శ్రీ గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి (డి. యస్. పి.) గారే చుమా” యని బుద్ధిచెప్పి వేసినది. తడయక ప్రకాశకుల కది వ్రాసి, యభ్యర్థి స్థానమున మీరె నిల్చి శ్రీవారికి నాపుస్తకముతో నతులందింపుఁ డంటిని. వారును గాదనక కారుణ్యముతోఁ బ్రశంసాపద్యము లను బ్రసాదించిరి.

ఇక దురూహమగు నమ్మ కరుణాప్రేరణముచే, శ్రీవారే, అమ్మ ముద్దుకొడుకట్ల తోఁచు, శ్రీ పాతూరి మధుసూదనరాయ శాస్త్రిగారిని గోరి వ్రాయించిన యభిప్రాయము నాకుఁ జేర్చిరి. చూడఁగా శ్రీ శాస్త్రిగారి సూక్ష్మానుశీలన, విమర్శశక్తి, శ్రీ విద్యారహస్యవేత్తృత, గుణగ్రహణ వైభవముఁ దేటపడ “నీతమ్ము లిట్టిరు పలువురున్నారు చుమా” యని తెలుపుటకొ, యమ్మ యిమ్మహాత్ముని పరిచయలాభము నిమ్మలమునఁ గలిగించినదని పొంగిపోతిని.

అమ్మ యానగా నిష్పాక్షి కానుశీలనముం జరిపి, యీ
ముచ్చటలకు ముచ్చట నెచ్చించి యమ్మ నలరించిన యీ
సాధక జీవరత్నములను దలదాల్చుచున్నాను.

ఇటులు,

శ్రీకాకుళము }
18—1—60 }

నిరంతరసాధక శుభచింతకుండు, శాక్తబంధుండు,

శ్రీ శ్రీయానందనాథుండు,

ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ.

ప్ర మో ద ము

భగవ దుపాసనా విధానము లనేకములు. చరాచరరూపమగు ఈ
స్పృష్టియంతయు పరమేశ్వరినుండియే ఆవిర్భవించినది. భక్తుడు తన యుపా
సనా బలముచే నిష్టదైవముతో ముచ్చటించుట, ఆ ముచ్చటలను సాధక భక్త
లోకమున కందిచ్చుటయు పూర్వజన్మసుకృత విశేషము. పరమేశ్వరి కృపను
పొంది ఆమెతో ముచ్చటలుజరుపుటలో శ్రీ శ్రీయానందనాథులు సిద్ధహస్తులు.
వీరి పద్యములన్నియు విజ్ఞానరత్న పేటీకలు. వ్యాఖ్యానసాపేక్షములు. సాధక
భక్తలోకమునకు విజ్ఞానపథప్రదర్శక కరదీపికలు.

శ్రీ శ్రీయానందులవారి ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానప్రతిపాదిత గ్రంథములను
లోకము చవిచూచియున్నది. సాధకలోకమున కుపకరించు విజ్ఞానమును సమ
కూర్చి, సాధకుల కరకమలముల కందివ్వ కుతూహలముతో, ప్రతిఫలాపేక్ష
రహితముగ శ్రీవారు, గ్రంథములతోపాటు ప్రకటనవ్యయముగూడ యథావ
కాశముగా ననుగ్రహించుచు, మా మండలికృషికి తోడ్పడుచు సాధకులయెడ
చూపు అభిమానము నిరుపమానము. ఇట్టి సదవకాశమును సద్వినియోగము
చేసికొను భాగ్యము సాధకులది. కాన మా మండలి సభ్యులు, ఇతరులు మాకు
సంపూర్ణసహకార మివ్వగలరని విశ్వసించుచున్నాను.

లోకోపకారములగు నిట్టి యాధ్యాత్మిక గ్రంథరత్నముల నితోధిక
ముగా రచించుటకు శ్రీ శ్రీయానందులవారికి ఆయురారోగ్యముల నిచ్చుగాత
యని శ్రీ జగన్మాతను సదా ప్రార్థించుచుంటిని.

వికారి - ఘోర్ముఖము }
తె నా లి }

బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రి
వ్యవస్థాపకుడు : సాధన గ్రంథ మండలి.

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామలగు

బ్ర.శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్తగారి 'అమృతోముచ్చట' లపై

* ప్ర శం స *

లలితపదప్రయోగమునఁ లాలనఁజేసెడు నమ్మనోలె మ
మ్మలరిచి స్వాదుభావముల నంతలు నింతలు గోరుముద్దలై
తులుచన జీర్ణపకాటకుఁగదో యిటు ముచ్చట లాటుశూర్లు శ్రీ
లలితపరమ్ముగా నుడివి లాభముగూర్తువు 'నాథ'వంశజా !

నీలో నీవిటు మాటలాడఁగ మనోనిర్మూలనంబౌట నీ
వాలోచించితివేమొకాని మణుల ట్లాయాయెడన్ వెల్లులై
మాలక్ష్మ్యంబున దీప్తిగూర్చి చను మామార్గంబు నిర్బాధమా
టాలోకింప సహాయమాకద శ్రీయాఖ్యానందనాథాభిధా !

ఆ తుది నేమిశేషమగు నంతట నేమగునేమొకాని యీ
మాతృపదాభివందనము మర్మములేని నివేదనంబు లీ
రీతి ముఖాముఖి నిలిచి ప్రేముడినూటల నాడుకొంటయున్
బ్రాతికదే ! తదీయ సుఖభాక్కుల మమ్మొనరించితేకదే !

అవు, నటు మాతృదేవి ముఖమందున నిల్చి సుధాఘటంబె వా
స్తవముగఁ గ్రుమ్మరించినఁగదా యిటు పుంఖతభావమై మధు
స్రవమగు కైతలూరి యపరంజికిఁ దావులఁగూర్చు మాడ్కి శ్రీ
ప్రవిమలగాఢపై దురలు భాగ్యము కల్గె ! నదెంతపుణ్యమో !!

జీవితలక్ష్మ్యమై జనని చివ్మయరూపమునందు భక్తి సం
జీవిగ నుంటగాక, యిటుఁ జెల్లియు సప్తతి వీఁగకింత శ్రీ
దేవికి సేవగా నొరులఁ దెల్పుటఁ గైతయు వ్యాఖ్యజేయఁగా
జేవయె ? ఈశ్వరాన్వయుఁడ "జే"యనఁ జెల్లదె నీ ప్రసక్తికిన్.

తె నా లి } గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి
18-1-60 }

కవి, పండిత, హాసకథకహంస

బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రిగారి

య ఖి ప్రా య ము

నేను శ్రీ గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి (D. S. P.) గారి ప్రేరేపణతో ఈ పవిత్రగ్రంథం చూచే భాగ్యం కలిగి అమందానందం పొందాను.

‘అమ్మతో ముచ్చటలు’ అనే ఈగ్రంథరత్నం శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారు రచయితగా సానలుతీరింది. శ్రీకాకుళము వద్ద నాగలేటిబడ్డన పుట్టిన ఈ కులకళారత్నం, నా హృదయానికి శ్రుతస్మృతితో జిగి గూర్చి అది ద్వాదశారములో నాకు కొంతసేపు విశ్రాంతి కలిగించింది, అంటే అతిశయోక్తి కాదు.

శి పద్యం - సర్వజగదంబా! అనే పిలుపుతో ప్రారంభమైన సరస్వతి, 52 లో సుమనోమార్గావలంబినియై, ఎడనెడ పూజాస్వీకారములతో సోమస్థానమున శివాంకారోహణముతో అవిరతసౌఖ్యస్వరూపిణియైనది.

64 - ‘త్రినయనవిలసద్రక్త, షడ్వక్త్రీయుక్తాం’ అనియు, మరియొకచోట ‘తన్మధ్యే హాకినీసా శశిసమ మధురా వక్త్రీ పట్కం దధానా’ అనియు, ఉపాసకదృష్ట్యా ఉపాస్యరూపము వర్ణితమైనను శ్రీ శర్మగారిచే వికసద్భంధూకపుష్పగా రాజిల్లి, యా తల్లి ఫలప్రాపకశక్తి, హ - ష్ట కళాపరిలసిత శరీరిణియై షడధ్వసింహాసనేశ్వరి యైనది.

శ్రీకవి, 83 - ‘నిద్దురకాని నిద్దురలో ముద్దుగా సుద్దులు పల్కిన అమ్మముచ్చట పద్దులో వేసికొన్నాడు.’

97 - మనసు మాత్రంఘ్నిజ్జేజనాబ్ధిలో మునిగి, చతుర్థ పాదమున నగణ్యచింతాబ్ధిగా మారినా, అపూర్వ రత్నా న్వేషణతో ధన్యత ప్రాప్తించింది.

120 - సాదసంస్తుతితో 122 - మరల పుట్టుగిట్టులు లేని భవ్యనమస్కృతు లర్పించి, 151 - ఇసుపురన్నలు అమ్మ యూరు పుల నలంకరింప, హృదయాసన మభిన్న వాత్సల్యప్రసాదముగాఁ పరిగ్రహించుకొన్నాడు.

153 - దీనముగా వేడు పసిపాపను లోకసంస్కార రూపిణియైన అమ్మ నిర్ణీదదీక్షతో శిక్షణమిచ్చి పుత్రునకు సాన్నిధ్యభాగ్యమిచ్చి రక్షించుటలో సంశయములేదు.

178 - నవనాథులలో ఆనందనాథమూర్తి ప్రధానయై అనాథావనశీలయై నిరాధారాంతరాభ్యర్చనాపరమానవనాథా కృతిదాల్చిన హృద్యవిద్యాసరస్వతి నవరాత్రార్చన చేయించు కొన్నది.

191-సృష్టేష్టాష్టమూర్తులు ఉపాధులుగా శివనిలయమై అసీమానందమును ఆత్మస్వామికిస్తూ అర్ధనారీశ్వరత్వం సార్థకం చేసుకొన్న అమ్మ, 194 - తన రూపమును రాత్రిందివములుగా స్పష్టికరించి కాలీప్రథతో వంద్యయైనది; కాదామటి!

207 - లోకనింద్యాసురపీడానాట్యమును దివ్యపరాక్రమ ప్రబల బల ఫల శాస్త్రసప్రవాహంతో అపూర్వసుఖాలంబన ముగా చేయటం అమ్మయొక్క ఆశ్చర్యలీల.

240 - అండమంతయు రసాత్మకనారమై నారాయణ
మూర్తి అండమధ్యమున వటపత్రశయానుడౌటచేతనే, అమ్మ
అనుగ్రహరూపానందంతో జగజ్జనయితృఖ్యాతిని చేత చిక్కించు
కొన్నాడు.

290 - ఆ విధముగానే జగద్భోగము సుఖమయముగా
భావించినవారు, నీరోగులూ నిరాగసులూ రాసవిలాసులూ
అమ్మ ముచ్చటతో కావుటకు ఆశ్చర్యముంటుందా ?

337 - అది ద్వైతము కానిప్పు, విశిష్టాద్వైతము కానిప్పు,
కేవలాద్వైతమే కానిప్పు అన్నిటికీ ఆ రసస్వరూపమందే
అన్వయము.

389 - అమ్మ ముచ్చటకు అర్హతనాపాదించే సూత్రము,
ఆ సత్యమును గుర్తింపక వర్తించినచో ఉరిత్రాటికన్న ఘోర
ముగా నర్తించటం సత్యశీలికి విజ్ఞాతమై పరితాపకరమాతుంది.
అది లోకానుగ్రహకాంక్ష.

411-ఇంద్రియములు విషయములలోనూ, అవి మనస్సు
లోనూ, అవి బుద్ధిలోనూ, అది అహంవాచ్యములోనూ అది
ఆత్మలోనూ కలిసినప్పుడే అమ్మతో ముచ్చటించుకొను
యోగము అనిపించుకుంటుంది.

414 - అందుకొరకై యోర్పుతో యత్నించి విఘ్నము
లను నెట్టి కార్యకారణ వ్యాపారరహస్యము తెలిసి తాను సిద్ధు
డగువరకూ చింతించి, చాతుర్వర్ణ్యమును వ్యవస్థాపన చేసుకొని
ఆ యానందసిద్ధిలో సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేద శూన్య
పరమాదేవీకృపను ఉపాసకుడు పొందగలుగును.

430 - ఇదంతా లోకము వ్యక్తమగుచున్నంతవరకూ లేదు, అవ్యక్తములోచేరి “లోకంబులు లోకేశులు లోకస్థులు తెగినఁ దుది నలోకంబగు పెంజీకటి కవ్వల.....నేకాకృతి వెలుగు సచ్చిన్మయమహాక క్తి” అపుడు వ్యక్తమవుతుంది.

450 - అప్పుడది సార్థకదృష్టి. అప్పుడది అద్వైతదృష్టి, “అహం బ్రహ్మస్మి” అనుదానికి పుష్టినిచ్చే అమృతదృష్టి కేవలానందానుభవము అని అమ్మముచ్చట.

475 - “మనసు నిలుచుచోట మారుతంబులు నిల్చు । మారుతంబు-నిల్చు మనసు నిల్చు । మనసు మారుతంబు మలఁ గిన యాచోటఁ । దా నె బ్రహ్మమగుచు దనరు ” అను కూర్మ యోగి-మాటయూ అమ్మముచ్చటవలె, అమ్మ కృపతోనే జరగాలి.

558 - నాదబిందుకళలలో ఏది ముందు ? ఏది వెనుక ? అనే వివాద మెంతయున్నా, ఈ త్రిపుటిలో అభిన్నత్వమూ అనంతత్వమూ అనే భేదము లేనివే. కం + లాతీతి కలా, అను వ్యుత్పత్తిచే ‘జీవనిష్ఠం సర్వకర్తృత్వం యత్కించితకర్తృత్వేన సంకుచితం తదేవ కళాపదవాచ్యం అష్టమం తత్త్వం’ అని ప్రథమ స్పందమునుండి రి వ స్పందముగా చెప్పబడినా (పరశు రామ కల్పసూత్రము) పరారూపమునందు అభిన్నదృష్టి అని వార్యమవుతుందని సుఖాపేక్షతో, కవి అంజలించుటలో సగుణ మూర్తియైనది పరాంబిక.

563 - ప్రేమయూ భక్తియూ పరమములో ఏకీభవిం చుటతో ‘ముక్తి’ అను మధురపద మేర్పడి, కవి జీవితము బ్రహ్మజీవితమైనది.

584 - కనుక నే ఆయాసములేని కొలుపు. ఆ కొలుపునకు ఫలముగా కులపాలన జరిగి శ్రీకవి అకులవై భవమో నాకకుల వై భవమో సకలకులవై భవమో, అమ్మా! అని చండిక నర్థించి,

596 - ఆస, అసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వము మొదలైనవి లేని తన హృత్కమల మందిరములో అమ్మను నివసింపజేసికొన్నారు, శ్రీ ఈ. స. శర్మగారు.

రచన భావపూర్ణ శబ్దశక్తితో సిద్ధాంతప్రవంతిగా ప్రవహించినది.

నాచే రచింపబడిన 'శ్రీ రాజేశ్వరీ శతకమున' మిక్కిలి సంగ్రహముగా నుండుటచే, శాక్తసిద్ధాంతమున 600 పద్యములతో పరిపూర్ణమైన 'అమ్మతో ముచ్చటలు' అనే పుస్తకము, ఆంధ్రులకు అపూర్వ అఖండ శాక్తసిద్ధాంత రసపూర ఫలప్రదానం చేసింది.

ఈ గ్రంథరచయిత శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారికి ఒరిస్సానివాసి 'శ్రీ సర్వయోణి - మృత్యుంజయ త్రిపాఠిశర్మ' గారి ప్రశంస ఇతఃపూర్వమే ఉండగా, నేను నా సమస్కారములతో సిద్ధపరిచయం చేసికొనుచున్నాను.

ఇట్లు,

పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రి.

గ్రంథకర్త:

శ్రీ శ్రీయానం వనాథాపరనామధేయ
ఈశ్వర సత్యనారాయణ శర్మ

కృతి స మ ర్పణ ము

ఇచ్చట పుచ్చుకొంటయును నీబడు దిన్నును నీవె కాగ, నే
నిచ్చట నీవు కై కొనుట యెట్టిదో? యైనను ద్వైతబుద్ధితో
ముచ్చట లాడుకొన్నపుడు పోదది కావున నెయ్యమొప్ప నీ
విచ్చిన వస్తువే మఱల నిచ్చెదఁ గై కొనుమమ్మ! శాంభవీ!

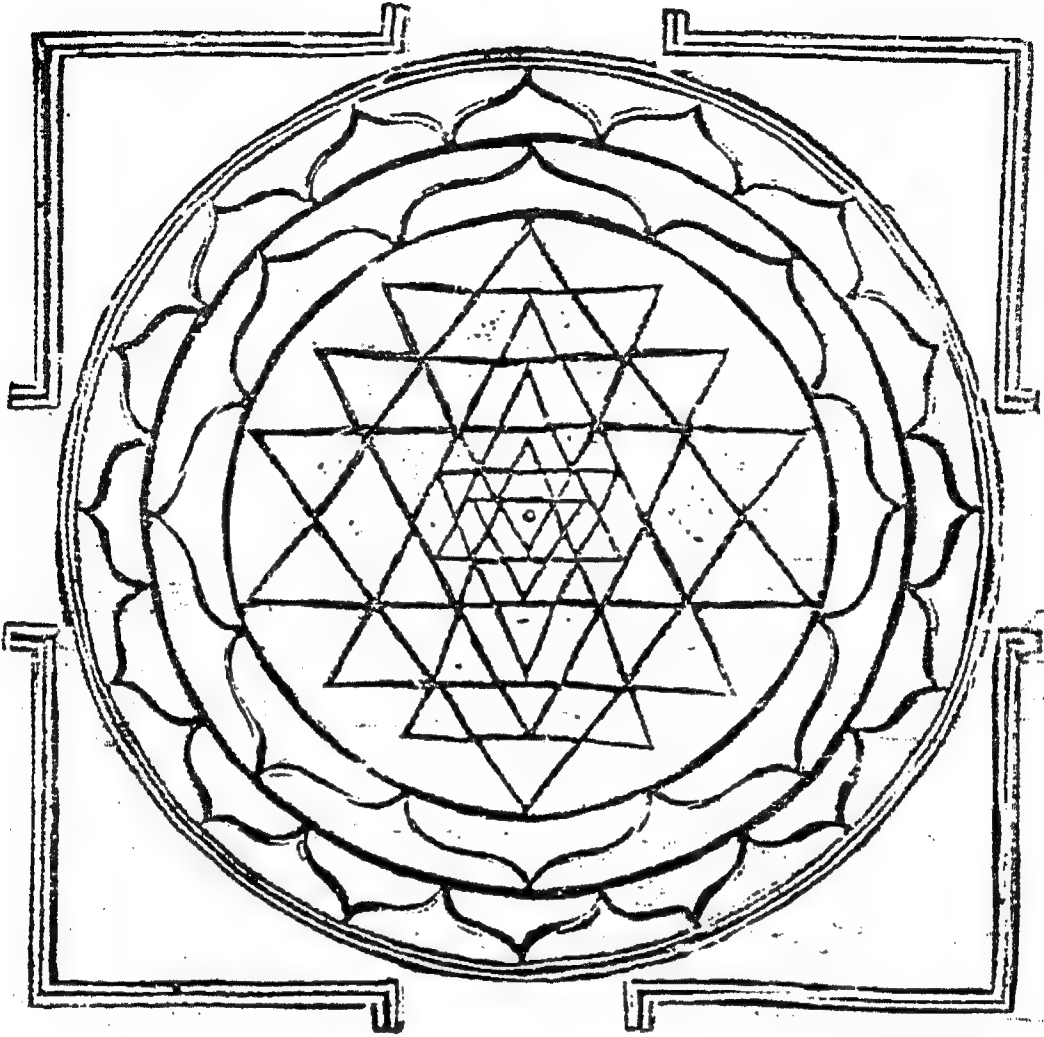
నన్నే నీకిడు నబ్బెస మ్మెపుడో సన్ధానించి యేల్కొందు; నా
కున్నే నాది యటంచు నిచ్చటకు; వేఱొండేదియే నీయ వె
న్గన్న కొగానఁగరాదు; సార్థక సమస్కారాకృతుల్ సత్కృతుల్
నిన్నుం జేర్చుటకన్న, నా సుకృతి యన్నెంబున్నె? సర్వాంబికా!

ఇచ్చట కేనిఁ బుచ్చుకొననేనియుఁ గోరఁ; ద్వదంకమందుఁ జో
టిచ్చినఁ జాలు; ముచ్చటల కింకెడమీయని తావడౌట, నీ
యచ్చనఁబడ్డ ముచ్చటల నాటుశతమ్ముల మాత్ర మిప్పుడే
ముచ్చటతీట నచ్చెదను; ముందటి ముచ్చట నీకె వీడితిన్.

శ్రీ శ్రీయానందనాథుడు

ఈ శ్వ ర స త్య నా రా య ణ శ ర్మ

శ్రీ చక్రము

శ్లో॥ చతుర్భుజే చంద్రకళావతంసే !
కుచోన్న తే కుంకుమరాగశోణే !
పుండ్రేషు పాశాంకుశ పుష్పబాణ
హస్తే నమస్తే జగదేకమాతః.

శ్లో॥ శ్రీవిద్యాం జగతాం ధాత్రీం సర్గస్థితి లయేశ్వరీమ్,
నమామి లలితాం నిత్యాం మహాత్రిపురసుందరీమ్.

శ్రీమాత్రేనమః

అమ్మతో ముచ్చటలు

1

శ్రీ తాలాంకనిశాతలాంగలముఖాకృష్టంబుగా, లాంగలీ
సోతస్సాష్టను; దాని తూర్పుదరి మించుక శోభఁ జారిత్రక
ఖ్యాతింబొంది శ్రీకాకుళంబె, మన యిక్కొటక సదా ముచ్చట
నీతో నాడెడి సాధనన్విడని నన్దివింపు రాజేశ్వరీ!

2

శ్రీతథక్తావనకల్పభూజ! విబుధశ్రేణీసమా రాధితా
ప్రతిమానారుణపాదయుగ్మజితనవ్యప్రస్ఫుటాంభోజ! ని
ర్జితదేవారిసమాజ! యోగిజనతాసింధుక్షపారాజ! సం
స్మృతికాంతారదవాగ్ని బీజ! పదనీరేఖాశ్రితాంభోధిజా!

3

నిరతప్రీంపదపూజనాదరసుహృన్నీ రేజరోలంబ! దు
స్తరిసంసారమజాంధకూపనిపతద్భక్తావళీజీవనో
ద్ధరణామేయకృపావలంబ! అవితాంతర్యాగనైపుణ్యసం
భరయోగీశకదంబ! సర్వజగదంబా! శుంభవిధ్వంసిని!

4

♦ అమనోవాగభివేద్యత త్వమయి, సర్వాంతశ్చిదాకారమై,
కమనీయంబయి, నిత్యమై, యమలభక్తశ్రేణి కాధారమై
విమలానందవిధాయియై, సకలసంవిద్రూపమై యొప్పు నొ
క్క మహాశక్తిని మాతృభావమున నెక్కాలంబు సేవించెదన్

♦ ఈ గుర్తుగల పద్యములు తొలికూర్పున ముద్రింపఁబడినవి.

5

♦ జననీ! యింద్రియపంచకానుభవదృష్టంబై, సదా దాని మిం
చినదై, యిట్టి, నిజే యటంచు నెవఁడుక జెప్పంగ రానట్టిదై
మనముక స్యాభిముఖింబుఁజేయునదియై, మన్నింపఁ బ్రేమింప నొ
ప్పినదై, శక్తి యొకండు తోఁచు నది నీవే యన్నఁ దప్పా? ఉమా.

6

♦ విశ్వము నింటిపట్టెది, యభేద్యము నేది, యనంత మేది, స
ర్వేశ్వర మేది, సన్నిహిత మేది, గుహాచర మేది, భక్తహృ
చ్ఛాశ్వతసౌఖ్యదాయి యెది, సర్జనకర్తృక మేది, యింద్రియా
ఖ్యాశ్వనియంత్రి యేది, యదై యమ్యయు నయ్యయు నమ్మవారికిక.

7

♦ ఆంగిరసాంబరీషయువనాశ్వబుష్మితయిఁగూడి లోకమం
దుంగడు విస్తరించె హరితుండను సన్మనిగోత్ర మమ్మ! త
న్నంగళగోత్రినొ టలుపమా? హరితుండను పేరు సార్థమా
యెంగదె, పుట్టఁగానె “హరిమేత్యయ”మంచు ఋషుల్యచించుటక.

8

♦ నాన్నది తెచ్చి పెట్టు పని; నాపని విందులమంద కేవలే
కన్నము పెట్టుటంచు, నొకయప్పుడుఁగోపము లేని సాధ్యి, న
న్నది కామమాఖ్య; తన నడ్వది యన్నుల కొజ్జబంతియై
మన్నది, నిన్నుఁగాఁదలఁచి మన్నతు లామెకె మున్ను చేసెదక.

9

♦ పారంబంటఁగ నాయురాగమము నేర్వంజాలి, శిష్యాళి కిం
పారం బాతము సెప్పఁజాలి, నుతమా త్యాగంబు భోగంబునుక
వై రాగ్యంబును గల్గి, ధర్మపరత స్మన్నట్టి నాతండ్రి, నీ
తారామాభిధుఁడగ్రవంద్యుఁడు భవద్భక్తుండు; రాజేశ్వరీ!

10

♦ కాయంబిచ్చెను; పోషకశ్రమఁగొనెన్; గాయత్రి నందిచ్చె; పూతాయుర్వేదరహస్యశిక్షణముతో నభ్యాత్మమార్గమునన్ జేయూఁటిచ్చె; గురుత్వజేవధికి నావృణ్యంబుఁదెల్పున్ సుఖోపాయమున్నదె భక్తితో నతులు తప్పన్; సర్వదేవాకృతీ!

11

♦ నాయయ పుత్రులబిడ్డికి ననారతభక్తిని జేసె సత్యనారాయణపూజ; తత్ఫలమునై జనియించిన నన్ను సత్యనారాయణశర్మ యంచు వ్యవహారము చల్పిత తండ్రి దీవెనలో నీయమలాంఘ్రిభక్తునిగ నిక్కము నన్నొనరించె; శాంభవీ!

12

♦ కరుణను ఋక్షరాద్ధ్రహాణకాలమునం బిత దక్షిణాస్యమంతరముఁ బజ్జేండ్ల పాయమున దానము సేయఁ దదీయరూపవై గురువులువాఱు నీపదముఁగొల్పు నదృష్టముపట్టె; నట్టియయ్య రవడిఁదీర్చ భక్తినిరతాంజలి చూపుచునమ్మ! చాలదా?

13

♦ చిననాఁడే జనకుండు చూపుచు నినున్ శ్రీరుద్రకోటిశ్వరాంగన, రాజేశ్వరి యస్మదిష్టము సునూ; “కావ్యాహరన్తార్చనమున మోసంపడఁబోకుమా,” యనిన యామూర్తంబుగోలెన్ గదమన యీముచ్చట లెత్తికొంటి మిది సంస్కార్యంబు, రాజేశ్వరీ!

14

♦ సద్యోజాతసతీపదాబ్జమధుపున్ సౌమ్యున్ సుదాచాద్యు, శ్రీవిద్యానందు, ద్వివేదివంశశశి, నుర్వీదేవమూర్ధన్యునిన్ హృద్యప్రజ్ఞని, లక్ష్మీదత్తు నెపుడున్ సేనింతు; సద్భిష్యులన్ సద్యఃసిద్ధులఁజేసి నట్టి ఘను నుత్సంగమున న్నిల్పితే?

15

♦ ఏయవనీసురుండు గచియించిన కావ్యము తెల్లదొల్లి నా
కాయతకాతుకప్రదములయ్యెనొ తెన్నునగైత సెప్పఁగా;
ఆయన శేషపీగురుఁడు పార్జితకీర్తి జయంతి భావనా
రాయణ నా నమస్సులు నిరంతరముంగొనుఁ గావ్యరూపిణీ!

16

♦ నీవును నేను నొక్కటని నీవనఁజేసిన కాళిదాసునికా,
నీవరచక్రపీఠము లనేకము నిల్పిన యాదీశంకరుకా,
బావనశాస్త్రసిద్ధవరినస్యరహస్యముఁదెల్పు భాస్కరుకా
నా విధి యంచు మ్రొక్కెద వినముఁడనై తలపోసి నిత్యముకా.

17

♦ ఏ నేమంబుల నిన్నుఁగొల్చికొనిరో, యేరీతి ధ్యానించిరో,
యే నిష్ఠం దపియించిరో, యమృతసాదృశ్యంబుతోఁ గైతలకా
శ్రీనాథుండును బోతరాజు జగతిన్నెప్పొంది, రాకందువ
మ్మీ నీ బిడ్డఁడు నాలకింపఁదగఁడే? ఈశాని! వాగ్వాదిసీ!

18

♦ కలిలో మర్దుల కాంతరాఛనపు దక్షిత్వమ్ము లోటంచు ని
ర్మలులై బాహ్యము వైదికాంతరసమర్చప్రాపకంబౌనటుల్
లి శ్రీచక్రమె సాధనమ్ముగను దెల్పంబాలి, రాయా మహా
స్మలు మాయన్నలు భక్తివంద్యులు కదా తొల్దొల్లఁ జక్రేశ్వరీ!

19

♦ స్థూలము సూక్ష్మమంచు నిరుచౌష్పల నొప్పెడి నీయుపాసనం
బోలిఁ ద్రయీశిఖోదితమహోన్నతవాగనుభూత్యవస్థయై
వ్రాలు పరాఖ్యరమ్యవరివస్యకు దారిగఁగూర్చినట్టి వి.
ద్యాలయులౌ మునీంద్రులకు నంజలిఁగూర్చెద నమ్మ! సమ్మతికా.

20

♦ అరరే! కాళులు రెండు గల్లు పసులారా! వీను లొగ్గుండు; మీ దురితంబూడ్పఁగ నంబికాచరణపాదోరాశిలో మున్నుపే వెరవో; నన్యము లేదు; పూజ్యకవితా ప్రింగూర్పఁగా, నంబ త్రే త్తూరమంత్రమ్మను కాళిదాసు నుడికే సాష్టాంగముల్, కాళికా!

21

♦ పలుకుల కూర్పు తిక్క యెడఁబాయక నిన్గణుతింపఁజేయు; న ప్పలుకులకల్మీ వీవ యను పట్టునఁగలయ నేను నాదు ప లుక్కులు ననుమాట; ఇంక మనకు న్మఱి వేటనుటెట్లులంచు నేఁ గులుకుచునుందు; నాకుఁకు కూడను నీవ యటంచు భారతీ!

22

♦ ముచ్చటలందు నిన్నిలిపి పూజలొనర్చెడి వారిఁబోలి, నీ యచ్చపు ముచ్చటంగొనఁగ నర్హత లే, కెడలేని పుట్టు ని క్కచ్చికి డస్సి, నీయొడిని గాయము సేరుపఁజిన్న కూర్కలో వచ్చిన పల్వరాలిని శివా! విని నన్నిఁగ నేమి చేసెదో?

23

అమ్మా! నీ వొకసారి వేడ్కపడి యీ యంత్రాస్యమందుండి, ప ద్యమ్ముల్ గా మన ముచ్చటల్ త్రిశతసంఖ్యమ్మానటుల్ భక్తభా వమ్ముల్ రంజిలఁబల్కి, చెప్పెదను మువ్వందల్ మఱి బ్రేమపు ర్వమ్మాన ట్లనినావు; తీర్పుమిఁక నా బాకీ వడిక శాంభవీ!

24

తల్లి వచించె; నీవె యవి దాచితో? మా చెనిఁబెట్ట నీమనం బొలదో? తల్లి చెంత నభియోగము పెట్టెద; మమ్మ సొమ్మునం దెల్లరు హక్కుదారులని యేడ్చెడి తమ్ముల కావలంబ మా తల్లిదె యంచుఁ జెప్పుమనెదా? మఱి చెప్పెదో? వేగ శాంభవీ!

25

కటకట! పూర్వసిద్ధకవికావ్యసమాఖ్యలె, పొల్లులె, మే
మటమట బుద్ధిగో మొగమునందిడినంతనె, నీవేజాటె? మృ
ద్వటకమల నగరండనిహితమ్ములు చేసి, “సువర్ణభైరవీ
వటకము” లన్నయంత గుణవైభవ మెట్టులు వచ్చు? భైరవీ!

26

ఇచ్చె నొకండు జాగతములే యగు పొల్లుల నల్లి “అమ్మతో
ముచ్చట”లంచు, మా మతులు పోయెనె నమ్మగ? వాని నమ్మి
ప్పచ్చర మూడ్చుకోదలఁచె; పాపము నా యనుజన్ములందు నీ
యొచ్చెముఁదెచ్చుటే లతని యోగ్యపథంబునఁబ్రవహించికా!

27

పలుకు, ల్పల్కుట, పల్కు వ్యక్తియుఁ బరావాగ్రూపవౌ నీవె కా
డలపోయందగుఁ దేటలేని ముఖయంత్రమ్మందు నిస్సారవా
క్కుల రూపమ్మున దీనవేషమున రెక్కో మక్కువంగొంట లీ
లలటే? వారికి నీదుతత్త్వమును దెల్పు రాదటే? శాంభవీ!

28

నీవే నేనయి డొక్కల న్నిలిచి, నిన్నీ వెంచి, నీవైన లీ
లావై చిత్రపు ముచ్చటల్ సతము సల్లాపింతు, వీసత్యమున్
జీవుండెన్న కహంకరింపఁగని, తజ్జిహ్వాన్ దుషాతుల్యవా
గ్భావాకారముఁ దాల్చి యాడుదువు నిక్కంబింతయున్; భాంతీ!

29

తొలి వంతే తల యూపఁజేసె, మలి వంతున్జూపి మాతృత్వభ
క్తుల నింకన్ జవి చూపవే, యనుచు భక్తుల్ కోరినన్ నీకటా
తులవాక్షేపము లేమి, ముద్రితశుభాకారాప్తికిం బాచి, బూ
జులు దుల్పించితి విష్ణుడైనను గృతజ్ఞుండన్ నమస్సుల్; శివా!

30

పని లేకాడిన వెట్టి ముచ్చటలుగా భావించు వారెందరో ?
 పనుజత్వాస్తి ఫలంబిదే యనుచు సమ్మానించు వారెందరో ?
 మనకుండుంగును బొంగు లేమి నవి యత్తా ! గ్రాహ్యములే గావు; నీ
 పనుశీలించినఁజాలుఁ బల్కినది నీవా, నేన ? యూహించుకో.

31

ప్రాసిరి కాళిదాసకృతిరాజికి ప్యాఖ్యలు నూరు; లందు నౌ
 పాసనతత్త్వగుప్తి గల పట్టుల గంటము తేలిపోయెఁగా;
 జ్ఞానగఁదోఁచు నీలిలువుపై నగలంగని మోహమంది; రా
 పాసనవేళఁగానలయు నమ్మయె మూకనరైతి భారతీ !

32

♦ ఫలనతశాఖి యాఁకొనిన పామనమూర్తికి, నీతరాని దు
 ర్బలునకు నేటి నడ్డును బ్రవచ్చును బోలెను దొంటి మేలిచేఁ
 తల ఫలమై లభించితకదా; యొక యొడ్డునఁజేరు దాఁక, నా
 తలమటు నిన్ను వీడ, భవతాఱిణి ! వీలును గోలుపోదునే ?

33

♦ తన యాలిక్ బురఖా ముసుంగునను గుప్తంజేసి, తా నన్యభా
 మిని వైపట్టె యెగాదిగంగనెడి కామింబోలి నిరజ్ఞుడై
 తన కావ్యములు దాఁచి యన్యకృతులఁ జావ్యముతోఁజూచు మే
 చ్చుని, నీముక్కనులందు దేనఁగనెదో చూడంగదే, భారతీ !

34

♦ తీయని పాటకై తలుపు తీసెద నమ్మరొ ! నాడు సొల్కపై
 హాయిగ నాడు నిన్నులుకులమ్మగ నెంచితి; నిల్వెడియనీ
 యూ యొడయండకుంబలుకు లమ్మఁగనొల్లను; నిట్టుపాసమున్
 జేయునె కాని గడ్డి తిన నేడ్చునె మానిసి జేనపొట్టకై ?

35

* గేహీవీరుని శస్త్ర మాలపుడటికే గేల్పట్టుఁగోల్పోవున
 ప్లూహావ్రాతము లూరుచుండి కవితోద్యోగమునకాజు; స
 మ్మాహాధీనము లాచు; ఊహములు సమ్మాహము నీవై శ్రీతు
 క్తేహిక సంకటపెట్టి నీకరుణ సందిగ్ధప్రతిష్ఠమ్ముగు.

36

నడిచెడి జాము నాలవది; నాయమె కాయము నమ్మియుంట? యె
 ప్పడు కనుగొంటా, భక్తకరభూషణు నొడలఁదాల్చు పూవులై
 యడరునా, నాదు కాన్యము లటంచును గుండెద నమ్మ! గొప్పకై
 పడియెడి దుఃఖమో, విమలభావమో, నీ ననేల? భారతీ!

37

* భారతివోచు నాదు తెలవాకట వెల్పడినంత సంబరం
 బా? రహి మీట భక్తహృదయాబ్జము వీడఁగఁదన్నుఖశ్రుతి
 ద్వారములందు దూరినఁగదా శ్రమ సార్థము; నాదు కావ్యసం
 భారము మూల మూల్గుచు నె పాడయి పోవుట న్యాయమా? ఉమా!

38

* బడులను జెల్లిపోవు నొక చాచకపుస్తక వాళి వ్రాయ; వె
 ప్పడు భగవత్కథావళికె పోనెదు కాలధనమ్ము; భుక్తిఁగూ
 ర్చెడిది యుపేక్ష్యమే? యను సుహృత్తు లసన్నుఖులంచుఁబొక్కి న
 వ్వెడి ననుఁజూచి నవ్వెదవా? వేడుకఁ జూచెదవా? సరస్వతీ!

39

* మినుకుతుదలో ప్రమాణము లమేయభవస్మహిమమ్ముఁదెల్పు; నీ
 మచువులు నీ స్వరూప మనుమానము లేదు, మహార్యబోధచే;
 జననియె యగ్రపూజ్య యన సందియమా యనుభూతిఁబట్టి? కా
 వున నిక నేరితో సుతుఁడు ముచ్చటలాడఁగడంగు? భారతీ!

40

◆ పడక నిద్దరవోవు వారలను లేపం బాపమే యైన, బిడ్డఁడు ధర్మమ్మును దల్లి సౌఖ్యమును జూడంబోఁడు, సందర్భమున విడియే పల్కును; తల్లి యూఁకొను; నటే నేఁబిల్చినట్లెల్లఁ బ్రేముడిఁ జయ్యంగదలంగఁబాటి, విను మొప్పో తప్పొ నాముచ్చటల్.

41

◆ వృత్తులు నీవె యైనపుడు వేగమ వాతెఱఁద్రోసికొంచు నచ్చొత్తినయట్లు పద్యముగనో శుచిగద్యము గానో, సొమ్ము లింపొత్తఁగ గల్గుమంచుఁబయికూఁకిన యప్పుడె సమ్మదంబగున్; తెత్తెత్తె - పెప్పెపే యయిన నీదు కృపాశుత యేది? భారతీ!

42

◆ ఓపిక యున్నచో విను మదుద్ధరభక్తినుతుల్ సతంబు, నీకోపిక లేదటన్న విడనొల్లను, నీకరుణామృతంబు నెన్నో పలు లానినాఁడను; ననుంబలు మొండిగ నెంచితేసి, నాకీపయిఁబుట్టువే యిడకు మియ్యదె సూ తగు శిక్ష; శ్రీగురూ!

43

◆ వెలఁదుల రిమ్మయున్, ధనము పిచ్చి, యశమ్మునఁ బిచ్చ, కూటివిద్దెల బలుతిక్క యిట్లు పలుతీరుల వెట్టుల కాసుపత్రి యానిలను ద్వదీయసత్కృప గడించు నుమాదము నాది; దీనిఁబోఁదొలఁచెడి వెజ్జెవండ్డొడుఁడు దోఁచఁడు; మందును లేదు శాంభవీ!

44

ఒక్కెడ వత్సలత్వముగ, నొక్కెడ భక్తిగ, నొక్క ప్రేమమే రెక్కొను వేళనో పలుకరింతలె గా మనమాడు ముచ్చటల్; లెక్కకుఁదెచ్చుటెట్లు లవి లేని తుణంబెది? మాడు వందలే యొక్కొక వంతుగా వేడలుచుండుట నా తలవ్రాతయో! శివా!

45

వటబదరీద్రుమంబులను బండ్లగతి స్మనయందు రేగు ము
చ్చటలు సగణ్యముల్; త్రిశతసంఖ్యలుగా బయలౌచునుంట, నా
నిటలము వ్రాత యనొక్కనుటా, నీదుపిలాసమె, యంటా, తేల; ది
ప్పటికిటు లల్పతోషి నయి భవ్యము నీపయినుంతు భారతీ!

46

ముచ్చట లమ్మ యైనపుడు, ముద్రణభారము నమ్మదాను; నా
కిచ్చపలత్వ మేలనక, “యిచ్చెద నచ్చున కిట్టె బైటికిన్
దెచ్చెద”నన్న యిచ్చగల తిక్క యహంకృతి రెచ్చి తెచ్చి నీ
యచ్చున నచ్చు నొచ్చెమును, నమ్మ యహంకృతి మచ్చమాపవే.

47

♦ ఏ నివసించు గడ్డిగదియే భవదాలయ; మందె యుండి నీ
జానుగులంట, నేర్పుగడి చాలని మాటల యెడ్పుతోనె నీ
మానసముగరంచెదను; మానిసు లెల్లరు గంగ యొడ్డునం
దే నివసించి మంత్రజపదీక్షను బూనగలారె? శాంభవీ!

48

♦ నీదు విశాలమైన యొడినే పవళించెద; అందె యుండి నీ
సాదరవాక్కుల న్ముదమునందెద; అద్దమరేయి నీ మృదు
స్వాదుసుగాననిస్వనరసపులిలోబడి నేనదేక్షకో
పోదును; తత్సంఖంపుటనుభూతికిఁ బోలిక లేదు, శాంభవీ!

49

♦ సాక్షుల్ వత్తురె? భర్తతోడ నడు రే సాక్షాత్తుగా వచ్చి, ఆ
దిక్షాంతాక్షరమాల “బోర దెనులన్ దీవించుచున్ వ్రాసి” ఈ
యక్షస్రక్కునె పూను మక్షయపలావాప్యర్థమై యంట; కీ
యక్షీణమ్మగు బిడ్డమక్కువకు సామ్యమ్మున్నదే? మాలినీ!

50

♦ పంచదశీత్రికూటములు వ్రాసిన పల్కల చాల్పు మీద నెక్కించి, గురుండు నీవు నిరుక్తేవలఁజేయిడి నడ్వఁజేసి, “నాధించితి, విలు సేరి” తని దించి కృపాబ్ధిని ముంచు నాఁటి ధ్యానాంచితదృశ్యము స్మరితునా, జనులున్నను; భక్తవత్సలా!

51

♦ చిటు దొంగాటల యర్థ మింతెఱుఁగ కే చిన్నప్ప డేనాడి, యిత్తటి నూహించితిఁ, “దల్లి ముట్టుకొనినన్ ధన్యత్వ మే”లంచు, నత్తటిఁ గామాదికచోరవర్గమున కందన్ రాఁడొ యీ మర్హుఁడత్తటి శ్రీమాతను జేర నర్హుఁడని యర్థమ్మయ్యెఁ గామేశ్వరీ!

52

♦ సుమనోమార్గముఁద్రొక్కి పోవు తటి సంస్తుత్యక్రీమన్ మధ్యమధ్యమున న్బాసలఁదన్ని నొంది, హిమధామాంశుప్రభాదీప్తహర్షమునంజేరి మహాసరోజశయనమ్మందీశు నంకమ్మనందు ముదంబొప్పఁగ నుండు నిన్నెపుడు చూతున్? శైవసౌఖ్యప్రదా!

53

♦ కాయంబీ భువి జాటుటే మొదలు నీ కాంతాఖ్య నాదూడ, “అంభా”యంచు న్మెయి వీను దాఁక నను జీవంబొటనో, బ్రాహ్మణప్రాయంబై జనభక్తిగౌరవసుపాత్రంబయ్యె; ఆ గోవు నేతాయీ! నిన్నుఁగ నెంచి మ్రొక్కెదను నిత్యమ్మున్ శుభావాప్తికై.

54

♦ ‘తల్లీ! నిన్నుఁదలంచి’యంచు నొక పద్యంబలైఁబోతన్న; ఓ తల్లీ! తత్పరమార్థ మెన్నఁగ షడధ్వస్యాతవాగర్థసంపల్లాభమ్మును గోరువార, లదె రూపమ్మైన నిన్లేపి, హృత్ఫుల్లాబ్జమ్మున నిల్పఁజూతురని కాదో? మూలపద్మాశ్రయా!

55

♦ ఎవరుద్రొక్కని క్రొత్తదాదులను నేనేగళ్; జనుల్లేని దుర్గవనమ్మక శరణమ్మనక; కసెపుజీరల్ నేను దాల్పక; గురు ప్రవరుల్సాసిన దారి, నాపులు కుటీరమ్మందె, యీగుడ్డతో నె వెసనోయెద; నుందు, నిల్తుగనెద న్నిజాడలక శాంభవీ!

56

♦ జననీ! చిత్తనువంది పద్మవనసంచారమ్ము పిండాండమం దొనరింపంగని, స్వానుభూతుల మహాయోగుల్ ప్రశంసించి ప్రార్థనముల్చేసిన మాటలే వినుతసూక్తంబయ్యె శ్రీపూర్వమై, కనలే రెల్లరు నాంతరంబయిన యాగమ్మంచు, శ్రీం (ఈం) దూపిణి!

57

♦ నీ సాక్షాత్కృతి లేని జాపము కన న్నిస్సారమై, గుండు లేకే సద్దిచ్చెడి మందు కూరిన తుపాకింబోలి వ్యర్థంబగుక; నీ సాక్షాత్కృతి పేరి గుండెగిరినక విక్షేపరోధాఖ్యదు ర్గాసంభేదము చేసి సాధకుఁడు తాఁగై కోఁడె యానందముక?

58

♦ ఒక విధమైన మార్పు శ్రీతునుల్లమున న్మును జేయుదీ వదే నికమగు సిద్ధి యంచు భ్రమశ్చితబుద్ధి సహంకరించు సాధకు గతి, బొమ్మవెండుకల తత్త్వము నందుటా, పేనుకొమ్మవా లక మగుటో యగుక, మఱికలంకమె దక్కును, నిక్క మంబికా!

59

♦ ఇతరులు పాడఁగా విని యదేవనిగాఁ దల యూఁచినక రసజ్ఞత గలవాఁడటే? నిను సచంచలభక్తిని గొల్చి, చక్రసంతతి కడమట్టు నాదమను దా విని యాదల నింత యూఁపలే నతఁడె రసజ్ఞఁడౌ, నతఁడె యంబ! భవత్కరుణా ప్తి కర్హుఁడౌ.

60

♦ నిను నెడ లేక యెంచు తఱి నీళుల ముంచిన కుండనై, జల
మున్నెబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్లు దివ్వెనై,
యనలమునందుఁగాలు నినుమై పరమైశ్వర నొందు వేళ, నా
యనుభవ మేరికిందెలుపు టమ్మరొ! యన్యము లేమిఁ బాఠ్యతీ!

61

♦ సునిశితయుక్తితర్కముల చొప్పులు రేఁగుకొలంది, నీ స్వయా
పనిహితమా రహస్యమది పాతుపడు న్మఱికొంత; ఓ జగ
జ్జనని! కుతర్కముల్విడిచి సామయిమార్గము పట్టి నీమహా
మనువునె కొల్చువారల కమాయవుగాఁగనుపిఁతు, వంబికా!

62

♦ సుమములఁగృత్రిమమ్ములను జూచిన యప్పుడు, వాని నైజగ
న్ధములును వర్ణము ల్మదికిఁదట్టునటుల్, శివతంత్రసిద్ధయ
న్త్రములను మూర్తుల న్గనుగొనఁబరతత్త్వము బోధసేయ యో
గ్యములని బ్రహ్మతుల్యులు మహర్షులుఁ గొల్చిరి వాని; శాంభవీ

63

♦ అరయఁగ గంటకొట్టు గడియారముఁ బాడెడి గ్రామఫోనునై
నిరతము నిన్జపించినను నీ పరతత్త్వ మెఱుంగఁజాలఁ, డం
తరమున బీజవర్ణముల తత్త్వము శాస్త్రవిధిఁగ్రహించిన
‘పర’యను పేర నొప్పెడి యుపాసన పట్టువడుఁ పరాంబికా!

64

♦ పూజానిర్మలకుంకుమంబు నొసటఁ బొట్టుంచుకొన్నంతనే
నాజాడ్యాదుల నమ్మ పాపుననుచు న్నమ్ముఁసరే; వాఁడు వి
ద్యాజాప్రక్రియ నాజ్ఞయందు వికసద్బంధూకపుష్పాభఁగా
రాజిల్లఁ నినుఁగాంచ నేరిచి, ఫలప్రాప్తిం గనుంగోఁడుమా!

65

* సుమము నుట్టును, యుంకరించు, బడు, లేచు, స్వీలు సూచు, న్మర
దము చేకూరిన యంత మైనుటచుఁదత్పానై కచి తమ్ముతో
భ్రమర; ముట్టులె నీదు భక్తుడు సపర్యాదతుఁడై తొల్ల, స
ర్వము నానందరసానుభూతిదశలో వర్జించు; శర్మాకృతీ!

66

* నాదోపాసనమంచు యంత్రరవకణ్ఠమ్ము లెనంగించి, నీ
యాదక్షరంజిలఁజేయు వానివలెనే, యక్షసజంబూని నీ
యాదక్షలోఁగొను వార లత్తటిని నీ కక్షమ్ము లర్పింపరే
నాదాక్షవ్యవసాయసత్ఫలము శూన్యమ్మాను, నాదాకృతీ!

67

* పులుఁగు నభమ్మునందెగిరి పోవను తెక్కలు రెండుఁ దోఁకయున్
గలిసి సహాయమానటులు, జ్ఞానము భక్తియు యోగమార్గమున్
గలిపియె బోధచేసిరి జగద్గురువుల్; వరివస్యవేళలన్
దొలఁగగ నొప్ప దిందెదియుఁదూర్ణప్రలాప్తికి, సర్వసిద్ధిదా!

68

ఆశ్రీచక్రమునందు సాధకుఁడు నిన్నావాహితంజేసి, స
ర్వాశావూరకచక్రపూజ లేటి, మర్త్యాశ్శార్థమే చేయు వాఁ
డాశింపంగలఁడే విమోక్షమును? నీ యాధార్థ్య మెట్డేని హృ
ద్దేశాభాసితమానె? పూజనమహోద్దేశంబు సాధించునే?

69

జననీ! కోటిశశిప్రభాకరతిరస్కారిప్రభన్ నిన్నుఁ జి
ద్ధనశాంతన్, మధురామృతాశృతిని స్నిగ్ధశ్యామ నొక్కింతగాఁ
గను నీభక్తున కీజగత్తునెడ నెగ్గంబై బహుత్వంపు వా
సన రోతొచుఁ ద్వదైక్యవాసనయె శశ్వత్ స్థాయియా; శాంభవీ!

70

దృష్టిమనఃస్థిరత్వములే తేకువ వేటరి యభ్యసించి, యా
కృష్ణశరమ్ముతోడ గుటి నేయును దప్పక; ధ్యానశీలుఁడ౯
గష్టము నాశ యమ్మనసు కన్కలి విల్కడతోడఁ గొల్వ, సం
తుష్టిని దర్శనంబొసఁగి తోడనె సిద్ధినొసంగవా? శివా!

71

గాలుల్ రెండనుకూలమాటెఱిగి నీ కమ్రస్తుతుల్ చేసి, యీ
నేల౯ నీనెలవేడనో యెఱిగి, ని౯ మేర్వదిశృంగమ్ముపై
కేలాగో కని, నడ్డ జాటనటు లేమెక్కించిన౯ మెచ్చి, నీ
వే లాలించి వరప్రదాత్రవయి, మమ్మేల్కొందు దేవీ! శివా!

72

నిను 'అమాతు'పదమ్ముతోఁబిలుచుటే నిల్చె౯; కటా! సందె వ
ర్పున; నీ రాకెటనుండీయో, మఱల నీ పోకేడకో పిండమం
దనుభూతింగొన లేని మాకిడుదె సంధ్యాజేపి! యాయుర్ధినా
దిని? సాయుజ్యము సిగ్గు లేకడుగ నిత్రే? వేదమాతా! శివా!

73

♦ అక్షరమాలతో నిను ననన్యమతి స్థపియించు వారి ఘా
లాక్షరముల్ దురక్షరములైనను, నయ్యవి మార్చి నిత్యము
ద్దాక్షరముల్ పొనర్తు, వది యా విధిపట్ల విపక్షమానె? ప్ర
త్యక్షము పక్షపాతము శ్రితాపనదీక్షను; త్ర్యక్షరాత్మికా!

74

కరవాలాంచితహస్తఁగాలికను నిన్లన్నంతనే భీతుఁడై,
మురళీహస్తను గృష్ణరూపఁగని నన్ముండైన భక్తుండెటుల్
పరతత్వజ్ఞుఁడు మృత్యుభీరహితుఁడై భాసిల్లు? ఆ శ్యామసుం
దరుడే నీవని యెన్నఁగల్గునపుడే ధన్యుండగు౯; గాళికా!

75

విద్య ల వెన్ని యైనఁగులవిద్యకు రా వెనయంద్రు పెద్ద; లా
విద్యలు జీవితాఫలదవిద్యలె; మా కులవిద్య యన్న శ్రీ
విద్యను నిన్ను నాకులము పేరఁబరంగు సుషుమ్నలోని స
త్పద్యను బైందవమ్మునకుఁబంచుట దించుటె కాదె, కౌలిసీ!

76

♦ ముడు వెడలింత, కూర్పు చెడిపోనటు గాలిని గట్టి, దాపలక
గుడియును నంచు సాఁగ నెద నూల్కొనఁజేయుట సుస్థిరాసనం
బెడయక తన్మనస్కత ఘటించుటయు గురుపాద సేవచే
బడయక దివ్యనేత్రఫలభాజను తాదురె? సూత్రరూపిణీ!

77

♦ జాతీయమ్ములు గీతముల్ సదువనీ, సంగాదమే చేయనీ,
పూతామ్నాయజటాఘనాదిచణ్డై పోనీ, మనుష్యుండు, వి.
శ్వాతీత నిన్ను నాదబీజముగఁ దానన్నింటిలో నెన్నఁడే
నాతం డవ్వనిఁబాడు పెన్వెదురు బొంగన్నంతఁదప్పా? ఉమా!

78

♦ తరువుల నెన్నో నాటి, యొక దానిని బాగుగఁబెంప లేమిఁ బం
టరయక కుందువాని గతి, నాసను మంత్రము లెన్నో నేర్చి, సి
ద్ధిరహితుఁడౌటకంటె, పరజేవమహీజముఁబోలు నీదు మం
తర మొకటంది, నిస్సనుపు దారి జపించుట, తల్లి! మేల్గదా.

79

♦ ఇతఁడేదారిని ద్రొక్కు? ఆతని పథంబేదో? యటంచూఁగు వా
డతులభ్రాంతి నిజాధ్వమున్నుఁబి, తప్ప దారిలోఁజక్కి, గ
మ్యతలమ్ము న్గననట్టు, లన్యవరివస్యార్గజ్జాసువౌ
నతఁ డేనాఁటికి నిన్నుఁజేయను? దురాశాక్షిపుండ్రై, శాంభవీ!

80

♦ నినుఁజ్రాకృతిఁగొల్పు గేరుపడరణ నీత త్వముఁదెల్పు వీ
జనికాయార్థ మెఱింగి చక్రగణసంచారమ్మునే మెచ్చు ని
న్ననయమ్ముం బలురంగులంగనెడి శాక్తాద్వైతినే యకారు నీ
దినము ల్నాలుగుఁ బుత్తు నమ్ము! మఱి యీ దేహా ప్తి లేదండఁగన్.

81

♦ అక్కట! రైలుబండి ముఖమంత్రము క్రోసులు వేయి పాటి, వే
డెక్కఁగ యంత్రశాల నిడ, నిట్టిటె చల్లఁగనొను; గాని తా
నొక్క- నిమేషము నిర్వరతి నొందదు నిన్నుఁదలంచునప్పుడే
తక్కఁగ నామనోరథము, తానును నీదు స్వరూపమాటనో?

82

♦ అలజదులెల్ల దుల్లి భవదర్పితమై తగు భక్తవర్యు ని
ష్కలుషమనఁజ్చి నీవయి, ప్రశాంతము నైహికసౌఖ్యమున్ సుజ
న్మలకు నొసంగుదీ; వదియె నొక్క వచించెను శౌరి స్వీయగీ
తలను విభూతియోగమునఁజానె మనస్సనుచు, స్మనోన్మని!

83

♦ నిద్దుర కాని నిద్దురను నిల్చి మొకమ్మున ముద్దుముద్దుగా
సుద్దులు పల్కు నీదు సొగసుల్ మఱిపొనట? అట్టి ముచ్చటే
పద్దన వేసికోదగును, భారతి! శాశ్వతసౌఖ్యమిచ్చు నీ
పద్దరదంబుజామృతము భావిసమీపమునందు నున్నటుల్.

84

♦ ధ్వని లేకే యొక వేళ నోజనని! సంభాషింతు; వాయుంధ మొ
క్కనినే తన్ను; నలంకృతాత్మవగు నీగానమ్ముతో లాస్య మీ
జనలోకమ్మునె తన్నఁగల్గు వదియే సారస్వతంబున్న; నా
ధ్వని లేనట్టి దదెట్టిదో తెలియ సాధ్యమ్మానె? వాగీశ్వరీ!

85

♦ ఆనుకబుట్ట నీట నడుగంటఁగఁదొక్కినఁ దేలిపోవు; అ
ద్దానికె బొక్కపెట్ట, నదె చారిని నీరముసొచ్చి తేలఁగా
నీనటు, నీదు ధ్యానరతి యింతగ నబ్బిన మానసమ్ము, నీ
లోన నడంగు లాఘవవిలోలగుణమ్ములు మాని, మానదా!

86

♦ నీదయ నొందు ముచ్చటను నిత్యమనోరణమాను; దానిలో
నాదె జయమొకప్పుడయినకాబలు గెల్పులు దానివొట, ని
ర్వేదము నొంద కీవు కృప పేరిచి యిచ్చిన “సాహ”మ స్త్రమే
యూఁది గడించుకొంటి విజయోన్నతి, నాజ్ఞను నిల్చి, అంబికా!

87

♦ ఉమ! నీదాసుఁడు నై జశీర్ష మొక విమృచ్ఛక్తి కేంద్రమ్ము, హ
స్తములుం జూపులుఁ దత్ప్రసారణకృదధ్వశ్రేణులై యొప్పు, లో
కము మేలొంద న చూచు; స్వార్థపరదీక్షామాత్రుఁడై పోఁడు; సా
జమొ, నీయానయొ? తొంటి సిద్ధుల కథల్ సత్యము తార్థాణముల్.

88

♦ నీకరుణాకటాక్షరజినీకర కాంతులలో మునుంగ హ
ర్షీ కతమస్సు నాపయిని రేఁగని నాళులె నాకుఁ బున్నమల్;
చీకట లల్లుకొన్నటు హృషీకబలమ్ములె, నిస్తలంపఁగా
నీక కలంచు నాదినములెల్లను నాకుహువుల్ కళావతీ!

89

♦ అరువది యేఁడు రేఁదలఁచి, యారసి, పెద్దలఁగొల్చి, దేశముల్
తిరిగి, కృతుల్పఠించి, విని తేల్చిన దొక్కటె - నీకృపంగనక
బడులకు మేలు సేయుట యుపాయము; దానిని మాని, జ్ఞాని యీ
నరుఁడు మహాత్ముఁడన్న నుడి నమ్మను నమ్మను నమ్మ నమ్మికా!

90

♦ నీకార్యములు నీదుస్పష్టి కెపుడూ మేల్పేయుటే కాంచి, నా
కీకాయా ప్రియు నందుకే యనుచుఁ బ్రార్థింతు న్నినుక; నాకు నొ
లోకేశీ! యొరు మేలుసేత పెరవులే సూపంగ; నాకయ్యదే
సాకల్యమ్మగు బ్రహ్మసౌఖ్యమనుచుక సంతస్తితో నుండెదక.

91

♦ మాతృకటాక్షమే తగిన మందనుచోట, సమాని నౌచు, ని
న్నాతురలోకసౌఖ్యమానకై శ్రమపెట్టుదు; దాస లాతి మే
ల్పేతయు నీదు గొప్ప నిరసించు సభాత్ముని వెట్టిమోము, నీ
పూతపదమ్ము వైపగుటె ముఖ్యఫలమ్ములు గాఁగ; శాంభవీ!

92

♦ సడలఁగ నీక నిన్బొమల సందున నిల్పఁగ నొక్కొకప్పు డే
నడుగకె నాహితంబరసి, యవ్వియు నివ్వియు వీణ మీటు న
ట్లడరెడి ప్రేమతోఁజెవుల నల్లన నూఁదెదు; నీదు బిడ్డపై
నుడుగని ప్రేమకుంగుఱుతు లుండునె యింతకు మించి? భారతీ!

93

♦ గదులను బేదవారలను గవ్వయుఁగోరక మందులిచ్చి, ని
ర్గదులను జేయఁజూచు పని, కన్నులు మోడ్చి స్థిరాసనమ్ముపైఁ
గదలక జాపముం జలుపు కార్యముకంటెను జిన్న గాక, నీ
దు దయ గడించు మార్గమని తోచును జన్మరుజాపహరిణీ!

94

♦ క్రుంగును బొంగుఁగన్నడవు కూర్కున; స్వప్న మునందు మెల్కువం
దుంగనవచ్చు; నాయునికి తోచెనె తోచెదు కూర్కునందు, భ
క్తింగదు నిన్నుఁగొల్పుతటె, గేవలభక్తునిఁజెంతకీడ్చి పా
లంగుదువంగ వేళ యదె లాగునఁదోచును, భక్తవత్సలా!

95

* అన్నంబందున నోపధీశతి, శేహంబందు నీశక్తి సం
పన్నంబంటను విన్నించి, బడుడౌ వైద్యుండు నేనంచుఁబూ
నొకన్న ప్నెగునె? ఒక్కసారి భవదుబ్బు వ్యాతృమంత్రముతో
మన్నె యిచ్చిన జీవనావధులుగఁ మండెల? సర్వేశ్వరీ!

96

* తెగులు బోలిచి నుంచి మందు లీడినదేలందొకం; డొక్కడే
తెగులు స్లేకయె చచ్చు; మందు తినకే తేలుస్మృతొక్కండ; నే
సగదంకాదుడ నన్నగోట మిగులై, వ్యాధిప్రకోపప్రళా
నైగతుల నీకడుగావి శేషగతి ర్ణితమ్మలా; శాంభవీ!

97

* “మనసా! మున్దుము మున్దు వేసరక శ్రీమాత్రంఘ్నినిర్ణేజనా
ల్లిని, దద్వత్సలతాంబుధి, సకలధాత్రీదివ్యసౌందర్యవా
ల్లిని; గన్లొందు వపూర్వరత్న” మనుచుఁ ధీరత్వముఁగొల్పి, ముం
చిన “గంటి జెయి కందంచు” మునుఁగుచుఁజంతాబ్ధిలో; నీశ్వరీ!

98

* బలిమిని బండి యుండఁబిగఁబట్టిన కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
వలిదగు సంతయు నిలుపఁబట్టగు శక్తివి; కమ్మి క్రాంగిన
నలువదు పట్టు; మందపుడు నీళులె కావున, ధ్యానవేళల
జలుకుచునుందు నాదు కనునీళులచే నిను, సర్వశక్తిదా!

99

* నినుఁగను వేళ నాకనుల నీర్వజదౌటను గాంతు వీవు; నీ
కనుఁగవ నొక్క బొట్టయినఁగానను; నేరని పిన్న కన్న కు
న్నను నను నేడిపింపఁదగునా? ఉర కేడ్వకు, నీడఁజూచి బీ
తెనయకుమంచు నవ్వెద వదే నను నూటడఁబల్కుటా? ఉమా!

100

♦ చెవులను హోదు, కన్నులను జీచటి బ్రహ్మబిలంబు పోటు, వేడివలని దద్దురు త్వలువడె న్నినుఁ బ్రాణనిరోధకత్వతోఁ దవిలి భజింప; దానిఁగని దక్షిణుఁడంచునొ, జాలిగోనొ, నన్నవనమొనర్చిసట్టి కరుణార్ద్రత మర్వసు, చక్రవర్తిని!

101

♦ పొదిచేఁపక్షదలిచెంతకున్వదలి క్రేపుస్మల్లిదవ్వీడ్చుచో మదినాదూడకుఁగల్గుసంకటమెముమ్మాటొను, చక్రేశ్వరీ! మదినడ్డబహిరాస్యమైనపుడుసమృక్తాపమేలేనివా నిదిధ్యానంబనుటెట్లు? వానియెడనందీపింతు పేయెన్నఁడే.

102

♦ నాటకసాత్రధారణమనన్ జననాఁడొక వెట్టి, ఇర్వదేండ్లేటికొ? గొప్ప యంచభినయించి గ్రహించితి; నయ్యో! వన్గడ బూటకమంచు; నాఁడె పనిఁబూనితి నీనుతు లల్లుదుంజగ న్నాటకసూత్రధారిఁగనంగడు నక్కటతో నతేశ్వరీ!

103

♦ త్రికరణశుద్ధితో గురుఁడుదీర్ఘకృపామతి నెప్పు మాస్తమ స్తకయుతిఁజేసి నీమనువు జాన్తున వైచెనొ, నాఁటినుండి, యంగకమున మాటలో మది నొకానొక మార్పది నాకె వింత; దీనికిఁబరసాక్ష్య మెట్టులగు, నీవును నేనును గాక, శాంభవీ!

104

కన్నులఁజెమ్మలూరుటయుఁ, గంతము గద్గదభావమొంది, మేన న్నెఱి పుల్కరింతలగు నాఁటి దశందలపోయకున్న, నేడున్నను నొక్కొకప్పుడు కడుంగడు లోఁగొను నాయవస్థలో నున్నది నేనొ? నీవొ? మఱి యొక్కటొ? యీముడి విప్పు, మంచికా!

105

కోర మఱొందు; నాకొక చకోరజనిక దయచేయు; మన్యమా
హారము మాని, విష్ణుపదమందుఁజరించి, మహాకవీందువి
స్తారితమైన చిద్దగనచంద్రికఁగ్రోలుచు నికబరాకళా
కారను గొల్చు చేకతను గాంచి సుఖించెద నమ్మ! చిస్మయీ!

106

చరమోత్పత్తి నే నీ పదార్చనమహాసాభాగ్యలాభంబు, లీ
నరునింజేరు నటన్న సూక్తి నిజమైనక మేలె; భోగ్యమ్ము ని
ల్వర మింతున్నను మేనొసంగు; మది కళ్యాణమ్మె; నీసేవలే
దొరుకున్నట్లి, సుయోగ మయ్యదియఁగాదో, దుఃఖవంబా? శివా

107

అవనికి దింపి తంత్రముల, నన్నిట ధ్యేయపు గాఁగ ధ్యానగ
మ్యపుగ నుతించినట్టి శివు ధ్యానము దేనిని గూర్చియకా నభి
న్నపు తనకౌట? నిన్నె యని నమ్మిన ముగ్ధుల మమ్ము శాక్తబం
ధువులను బంధుతాగరిమతోఁగని బంధము లూడ్చుమా, శివా!

108

♦ జననీ! పాపమదేమొ, యొక్కపుడు నీ జాపమ్ము మంత్రార్థశ్చ
జనతో సాగదు; నాఁడు నాపడెడి తీవ్రహోభ మేమందు; భో
జనమా - యిందదు, నిద్ర పట్టదు, నమస్తవ్యాపృతుల సచ్చు; ని
కను సాగింతువె నీదు దాసుని పరీక్షాకాలమంచేడ్చెదక.

109

♦ అమ్మిక! నీ శ్మశాన నిలయాఖ్యకు పెట్టి మొగాలు, వల్లకాఁ
డిమ్మని చెప్పి, యచ్చటికె యేగి జపమ్మొనరింప, సిద్ధి నీ
ధమ్మని యట్లచేసి పెడదారులు ద్రొక్కి నశింతు; రాశ్మశా
నమ్మన పట్నకోజముల నాశమటంచెఱుఁగంగ లే, కుమా!

110

దాత్రము సర్వసంకటలతాతతి కంచును సార్థమైన గా
యత్రినె చిన్న నాడిడుదు; రయ్యది శాక్తము కాదే? గుప్తగా
యత్రి భవస్మనుప్రవర, మయ్యది చేకొన శాక్తుడండ్రహా!
చిత్రము, నీకృపణ బెడసి చీకటిలోబడె లోక, మంచికా!

111

నీ పదపూజవేళ విధినిశ్చితముద్రల పంక్తిజూపి, ని
న్నేపదిసార్లు పిల్చిన నడేటికొ చూపెదు మానముద్రనే;
చూపకు మాడ్గికమ్ములను; చూపు మయత్నసుసిద్ధమైన వే
వో పది సాత్త్వికమ్ములని బోధము చేయనో? చిత్స్వరూపిణీ!

112

చేసెడి నీ జపస్తుతులు చిన్న వెయైనను, సర్థయుక్తితో,
జేసిన యప్పుడే యవి సచేతనమా; నటు కానిచో వృథా
యాసమె యంచుడమ్ములకు నమ్మరొ! సాధకచక్రవర్తి నీ
దాసుడు కాళిదాసుడనె; దాని గణింప రజేమి పాపమో!

113

అన్యముపై మనం బరుగనట్లు జపింతమటన్న, మంత్రచై
తన్యము పేరి యర్థయుతి తప్పదు; దాన మనఃప్రసాదమా,
ధన్యతఁగాంతు, రమ్మగను దారి యదే చుడి; దాని కిండు ప్రా
ధాన్యమటంచు నేడ్చినను దాని గణింప రజేమి పాపమో!

114

సాహంభావశుద్ధసాధకులకు సారూప్యమిచ్చినా
వాహా! “నాసతి యెవ్వరిందని” శివుం డన్వేషముండేసి, స
మ్మోహంబందని యానవాలుగను, మున్ను న్నివే ప్రేమణ భవ
ద్దేహార్థం బతికించుకొంటివటె తద్దేహార్థమందంచికా?

115

నీ తత్త్వమును దెల్పు శ్రీపదముతో నిత్యార్చ్యయా జేవియే
నీతోతా? తదనూద్యవుండు బలిరా! నీ నెత్తి మట్టాడుటా?
హేతుజ్ఞానము లేని మాకెటు విమర్శ హృద్గ్రంథి? మేలెంచి భా
వాతీతా! విడఁగొట్టు, నాధకమనూజార్థమ్ముగా; శ్రీగురూ!

116

అంబా! మా పిత చిచ్చగాఁదెలులు రౌప్యక్షిగడించె? గడి
చెంబో; యిద్దఱు నచ్చటఁ బరసుఖశ్రీ నందలేరే? శ్మశా
నంబా మీకు విహారమయ్యె? నిట సంధానించుకోనా రహ
స్యంబుక నాధకపుత్రపాలి కొరులా సాయించువా? రంచికా!

117

♦ శ్రీరాజేశ్వరీవీవు; నీయనుఁగు మంత్రిన్నను; లోటమియా?
సారై శ్వర్యపురాధిపత్యజనవశ్యత్వమ్ము లీడేతె; ని
ర్వైరి న్నాకెట నడ్డు లేదు పెనువారింద్రొక్కుచో; నీదు స
త్కారణ్యంబె బలంబు; నన్విడకుమా, గాయత్రి! గేయప్రథా!

118

♦ సతతమనోజ్ఞ పద్మచనచారిణి! పద్మిని! మన్మనోమథు
వ్రతము పిపాసితంబు, మకరందభ రాంబుజ మందుదాఁక, ని
గ్గతి భ్రమరాఖ్యమై తిరుగుఁగాన సహస్రదళాంబుజాతసం
స్థితి నిడి తన్ను మోమధుమతీ! యెటఁదెల్లునో, దీనదీనమై.

119

♦ అమవస చూడ్కినో, చలనమందని పున్నమచూపులోనో, పా
ద్యమి కనుబాటునందో, నిను నారయ లేని దినమ్మై దుర్దిన
మ్ముమ! సతిమూర్తిగానో, యొక యుత్తమ తేజము గానో, మంత్రరూ
పముననో దర్శనమ్మిహము, పాయక యన్ని యవస్థలందునుక.

120

♦ ప్రతిపన్నుఖ్యశానిధానమయి, శశ్వత్ స్థాయియై, 'సాద'నా
స్తుతవౌ నీవు సదాశివాఖ్యపరవస్తువ్యగ్రవై, చంద్రికా
పుతసాధాగ్రమునందు నిల్చుతటి మీపూతాంఘ్రులన్నుని, నా
స్థితియే నేనెఱుంగంగ లేని సుఖమందే తేల్చుమమ్మా! ఉమా!

121

♦ సరదాతో మెఱుమట్లు పద్మవనిలో సంచారముండేయు, ని
న్నరయంజాలను గాని, కల్పవనిలో నాత్మేశుతో నున్న నాఁ
డరయకలేనటే? నడ్మ మీసుతుడనై యాశుకర క్తంబు నీ
చరణద్వంద్వమునందు లీనతను గాంచలేనె? చక్రేశ్వరీ!

122

♦ సురవరవందితా! త్రిపురసుందరి! త్వద్భజనా ప్తి ప్రాణికి
జరమభవమ్మునందె, యను సాధువచస్సును నమ్మి మ్రొక్కెద
ఎరగుట లేదు నీకు నిజమింతయు వెన్నటి పుట్టులందు; నీ
కెరగుట యుండదింక; నిపుడే కయికొ మ్మిడినన్ని జోతముల్.

123

♦ తన పని యస్య బాధకవిధమ్మున మాటిన వెంటనే కనుం
గొని సవరింపకున్న నొనగూడును మచ్చ యటంచునో, సృజిం
చిన మల వేడి తగ్గఁబయిఁజెట్టుల దట్టముగాఁగఁబెంచి, చ
ల్లని వలికెన్నొ కొండసెలలకా సృజియించితివమ్మ! నేర్పునకా.

124

♦ అతికఠినాద్రాజతనయాత్వము నొందిన నీదు మానసం
బతిమృదుతన్వహించుటది యబ్రమె? పార్వతీ! నీదు సృష్టిలో
నతిమృదులాత్మలందుఁగఠినాత్ములు పుట్టఁగఁబన్నినట్టి నీ
యతితరమా వ్యతిక్రమము లస్వయసిద్ధములా? మహేశ్వరీ!

125

♦ మనుజు తెవుల్లొల ప నొక మందరి కాజలెఁగాని, పిల్లికే
దొ సలక గల్గ, గడ్డి తిని తోడనె క్రక్కెన మానునంచుఁజె
ప్పిన దెవరమ్మ! లోనలకు విశ్వవిభాయని! నీవె నీదు స
ర్జనపరిరక్షణక్రమవిచారము చేయుచునుందు వార్ద్రవై.

126

♦ నినుఁదలపోయు వేళ యని నిద్దుర లేవెడి యెఱ్ఱజుట్టుపుం
జనకిదె జేజె; తప్పు ములు చూపని సద్గుటికారమట్లు చే
సిన దెవరమ్మ? నీ యఖిలసృష్టికి మేలె ఘట్టిలునట్లు చే
యని దొకటున్న దే? పరదయాశరి! శ్రీకరి! కుక్కు-తేశ్వరీ!

127

రే చూపే యిడి కొన్ని జంతువులకు, రేచీకె కొన్నింటికి
రేచూపు న్బగలింటి చూపునిడి కొన్నింటి న్దమింబ్రోచు నీ
వీ చాతుర్యము, “సృష్టిలోపల వెలి స్వీక్షించి రక్షింతు నే
నే చూ” యంచును దెల్పుచుంటకె ప్రదర్శించితేమి? లీలావతీ!

128

నిను ధ్యానించు చభిన్నతస్మదని సంధానించి మోదించుచు
ఘనమా సాత్త్వికభావసిద్ధినగు నాకన్నీటి మిన్నేట, మ
జ్జనమా వేళను, నన్నుఁగూడుకొని సున్నాన్ద్రావౌ టండఁద
ప్పునె నీకు? గుఱుతించు తెల్లనుభవంబుఁ జెప్పవే, శాంభవీ!

129

♦ ఎక్కడఁబ్రేమవల్లి కొనలెత్తదొ యక్కడఁగాలు పెట్ట; విం
కెక్కడ మచ్చురాలు తలయెత్తునొ యక్కడ నిల్వనొల్ల; విం
కెక్కడ భక్తికి న్మలినమేర్పడు నక్కడఁగాపుదింప; వీ
కొక్కడ నుందు, వేడ సుగుణోన్నతి మూఁగునొ, యాడనే; రమా

130

♦ హారుఁజేపట్టఁదసంబు నూచు తటి నొక్కాకై నఁజేకోని ని
ఘృతంబూని యపర్ణ వెతిని; ననుక శోనింపఁగా నేమి, యీ
నరజన్మంబిడినావు; కష్టతపముంఁగావింప నేనోప; నే
కరణింజూచిన నీకపర్ణుఁడను నేఁగాఁజాల; శైలాత్మజా!

131

♦ నీమృదుపాదపద్మసుధ నిచ్చలు నంగముఁజెమ్మచేయ. నీ
నామసుసర్ణమాత్రములె నమ్మికఁతోఁదిను మందు గాఁగ, నా
యామయ మూర్ఛుచోట, గుణ మల్పమె యాటకుఁగారణమ్మ
ప్రేమసుధానుపానమది వెల్లి పడంగనొ యేమి; పార్వతీ!

132

♦ ఖ్యాతి గడింపనీ, కడు మహాత్ముఁడంచు జగమ్ము కొల్వనీ,
నీతులు పల్కనీ, జనని! నీ నుడియా శ్రుతి నీవుగా నెవం
డేతటి నెన్న కే దవుల నేగు చహంకృతి రెచ్చి పల్కునో
యూతఁడు భూభరమ్మనుచు నప్పుడె గుండెగిరింతు; చండికా!

133

♦ అపయశమున్నచోట, నుత నమ్మి గడించెడి చోట, సత్యవా
క్కపగతమైన చోట, శరణార్థికి భంగము గల్గుచోట, సా
ధ్వపకృతి యైనచోట, సదయాళుత మీఁకెడి చోట, మన్యు వి
త్రపమయి పోవుచోట, లలితా! మఱుఁగొదువు; శీలమోదినీ!

134

♦ ఆకటి బాధ బీదకు, ధనాఘ్యుఁడజీర్ణరుజుండు; పేదకు
దోకము లెంతో మంది; ధని తొయ్యలి గొడ్డుది; గానొనర్చు నీ
పోకడ యర్థవంతమె? విభుత్వము కద్దను బెట్టె కాని, ని
ర్వాకులమాచు నీదు ప్రజ భాసిలఁజూడవడేమి? ఈశ్వరీ!

135

♦ అమ్మతస్యందిసరోజరాజమే కదా, అమ్మా! భవత్పద; మ
య్యమ్మతమ్మే కద నీదు నామ; మవి బాహ్యభ్యంతరాస్మచ్ఛరీ
రము సి క్తమ్ముగఁ జేయకుంటెపుడు? నోరకామందులే మ్రింగి, రో
గమడంపకదలకొన్న నీ నుతకటాక్షంబేది? చక్రేశ్వరీ!

136

కాలీ! యంచును బూజ సేయువఱకే కాలీత్వముం బొంది, మా
మ్రోల న్ని లెచెద; 'వమ్మ!' యన్నపుడు మాపు త్రత్వ మొందుంజి, యా
పై లుప్తమ్ముగు నద్దియున్; బిదప నాద్వైతమ్ముచుం జాటు; నే
నే లేనప్పు డిక్కేమగున్? జనని! చణ్డీలీల యింతే కదా!

137

తన మెయి సబ్బుతోఁ గడిగి తాల్చు మడుగుల; నింట ధూళిమా
ర్జన మొనరించి యాసనము సర్దుకొనున్; వినుఁబిల్చి మానసా
సనమున దుష్టవాసనరజస్సుఁదొలంపని భక్తవేషియా
తనయుని పూజలెల్లను వృథాకదె, నీవట లేమి నంబికా!

138

అమ్మ! మముం గలంచు పరమాపదలా దొలఁగింపుమన్న వా
జమ్మలఁగూడి, మేముఁ “బరమాపదఁబెట్టకు” మన్న యట్టి వా
క్యమ్మున “అమ్మ నేమిటు యన్నదె మా పరమాపదర” మ
ర్థమ్ముల నీకుఁదెల్పు నపరాధము సైపు; పదార్థరూపిణీ!

139

దినదిన మంగుళమ్ము కొలఁదిక దలుఁగొందు వివేక మొక్కటే
జనకులఁ బూజ్యులక దృఢము చాడ్చునఁ జూపెడు; నట్టి చిత్త మే
యనువున నీయెడందిరుఁగు నమ్మరొ! యమ్మతనమ్ము పుత్త్రజీ
వనకృతకృత్యతాఫలవిభంగక మాటది ధర్మమా? శివా!

140

మన బాంధవ్యదృఢత్వముందెలియకే మన్నాడఁగొన్నాళ్లు, నా
చిననాడబ్బిన సందెనాళ్లు నుడులన్ జింతించి యాధార్థ్యమున్
గని, నేటిల్చిన యంతఁగాదసక రాకల్ పోకలుంజల్పు నం
బనుగా నెంచి, యభిన్నతన్ దెలిసి సేవల్పానితన్ శాంభవీ!

141

అలవడి పోదుమేమి, యెవ్వరై నను ధారుణి నెన్నిదంగముల్
దలఁడ మ్రొక్కిరే; నపుడు తప్పునె? నీకిటు లెక్కలేని భ
క్తు లెరఁగువేళ; సంగములతో మనసున్నదొ లేదొ చూతు, వా
తెలివి హుళక్కి మాకగుటఁదెక్కలిఁజిక్కుటఁదప్ప దంబికా!

142

తనతో వెన్నుఁడు లక్ష్మీకిన్ గరుడుపైఁదావిచ్చునట్లే, విరిం
చనుఁడున్ వాణికి నంచవెన్నున నెడన్ గాన్పించు, శంభుండు నీ
కునుఁజోటిచ్చు వృషేంద్రు వీపుపయిఁ, గొంకుం దీర్చుమా; నీదు వా
హనమా సింహము నెక్కనీయ విది మర్యాదా? సతీతల్లజా!

143

అనపాయావృశశత్రుఁడొక్కఁడును, భార్యయుగ్గుఁడొక్కఁడు, నీ
తనుజాతుల్; గురుశంకరుండెటులు నిర్ధారించెనో వారలన్
వనితాసంగ మెఱుంగరంచు గురుభావమ్మింత గుప్తమ్ముగాఁ
గ నెటుల్ శంకలు తీఱు, మా కఖలమాతా! తెల్పవే, శాంభవీ!

144

కృప నీలత్యము నక్షరక్షణమునం గీలించి, యీ నీదు యం
త్రపటుత్వమ్మును గాచితేజెడదు; వ్రాత లూకర్పులు న్నిషుహ
త్వపవిత్రోక్తివికాసముల్ చలుప శక్తంబౌను; గాయత్రి మా
త్రిపురాదేవి సుసార్థకాఖ్య యను కీర్తిబొందు దీవున్; శివా!

145

సలజలజాతపుష్పములు శారభవంతము లెన్నో సృష్టిలో
మెలసిన, నీపదమృగకు, మేమిటు చిత్తము పేరి కాన్కరకు
జలభవమైన పద్మమున పాటించుటకు నవిశు భావము
దెలిసిన వాడె చిత్తమును నీకీడఁజాలెడి భక్తుడెవఁడా!

146

అనుకొనకున్న వొక్కపు డయత్నసుసిద్ధము లాటయు దలం
చిన వొక వేళ నిష్ఫలతఁజెందుటఁజూచియు, నాగ్రహమ్ము న
న్నలమును; చిత్ర మయ్యది, యహంకృతియో, భవదీరణమై, నీ
విలసితమే యెదైన నలవే తలపోయఁగ మాకు? శాంభవీ!

147

గిరివర మెత్తెఁగృష్ణుడని కీర మవంగనె, రాధ శక్తిసం
చరణము చేయదే నలఁడు శక్తుడె? యంచును గోర పల్కు; నీ
వెరువున భేదకల్పన మభేదమునందగు, నేను లీలల
జరిపెదు నంతకంచుఁబ్రియసంతతి కీవె వచింపు మంబికా!

148

పితృవనమ, నృగమృపుటభేదన మన్ను, సుమేరువన్ను, రా
జతగిరి యన్ను, శీతగిరిసానువులన్ను, ప్రయాగమ, నృభీ
స్థితమగు నీవిహార; మొక వేడుక తీర్పుము నీదుపాదుకా
ద్వితయము మోచు నిష్ఠశమభృత్యునిగా నను నేలుటే; శివా!

149

ఒప్పుల కుప్పవంచు శ్రుతు లుగ్గడ చేసెడి లోకమాత, నీ
తప్పుల కుప్పంగను కతంబిదె - తొంటి బహుత్వవాంఛితం
బిప్పుడు తప్పిన మటల స్పృష్టికినా సర కేది? పెద్దలె
యెప్పుడొంటి స్వేచ్ఛ కెదురేగరు మల్లి, యథార్థ మీశ్వరీ!

150

కోరికఁజూపఁగోరుటయుఁ గోరిక కాదట ! నీవు జాగతా
కారము నొందు హేతువది కాదట కోరిక ? మాకుఁదప్పునే
కోరిక పుట్టినకా ఫలముఁగోరని దానిఁగఁజూచి తేని, నీ
కోరికఁబోలి నాదియు నకుణ్ణ మకుత్సిత మౌను, శాంభవీ !

151

వెలపలి యంకపీఠమున విఘ్నహరుండగు నొక్క యన్న, డా
పలి తొడపీఠ శక్తియుతబాహుఁడు రెండవ యన్న యుండఁగా
స్థలమెది నాకటంచును విచారము లే, దిఁక విఘ్నశత్రుహ
స్తల కడవాఁడ నై నపుడు నాకెడ నీ హృదయమై; అమ్మరో !

152

చేయను, జేయకుండఁ దొలి చేసిన దానిని మార్చ, శక్తవీ
వే యని శాస్త్రదృష్ట; మిపుడీఁగదె నీదు కరాంగుళీయకం
శాయజు కంటఁబెట్టి, భవదాజ్ఞ గఁబూర్వము నానొసంటఁ దా
నే యహితంబు వ్రాసె, నది యిప్పుడ దిద్ద నొనర్తుఁ జండికా !

153

♦ శ్రితులంబ్రోచెడి కార్యమంచుఁగదు నిర్ణీద్రంబు నీ దీక్ష; దు
ర్మతితో విస్మృతిఁగూడుచుంట నఘకార్యవ్యగుఁడీ విడ్డ; సం
స్కృతి నీచేతిది; పుత్త్రశిక్షణము నీకే చెల్లు; నీమేలె నే
నతిదీపంబుగ వేడుకొందును; ఎరాకా ? తల్లి ! జ్ఞానాకృతి !

154

♦ ప్రోచుట నీదు వంతు; విసువుందలపోతల నొందకుండఁ జే
సాచుట నాదువంతు; నిజసంతతి దైన్యము నొందుచుంట నీ
మూచితి కెంత లోటా; యరయకా భవదాకృతియైన సృష్టిలో
వాఁచక తెల్పుదీపరమధర్మమె; దానిని గాచుకొమ్ముమా !

155

♦ పెట్టిన తెల్వి కొంచె, మొకవేళ నదే తలక్రిందు చేసి చే
పట్టిన దివ్యటింబలె విసత్కరమాటను గంచు, నీది కా
నట్టుల యూరకుడుటది న్యాయమె? బిడ్డకు వస్తువిచ్చి యె
టెటులు వాడుతో తెలుపవే యవివేకికి? బుద్ధిరూపిణీ!

156

♦ ననుగన్నమ్మగ నిన్నె చాటుకొనుచున్, నాయాభిజాత్యోచిత
మ్ము, నదీనమ్మగు సాధుమార్గమున నేబోకున్న లోకమ్ము న
న్ననదే నీచుగదల్లి! నీవె సకలాంతర్వృత్తిగాఁ బల్కు ప్రా
మినుకుల్ సత్యముకావె? తిప్పకొను నన్నేల్దారి, రాజేశ్వరీ!

157

♦ తలుపు ల్తాళము: లొప్పనట్టివి, నవద్వారమ్ము లున్నట్టి, యీ
యిలు సూపించితి వుండుమంచు, జననీ! యే నెట్టివాడైనాజో
దుల నడ్డంగలనా? ప్రధానమగు వారుల్ రెండు మూయించితే
ని లవమ్ము న్వెఱలేక, యిందె నిలుతు న్ని సేవలే చేయుచున్.

158

♦ నీడను బాతిపెట్టుమని నీకు విధించితి నన్నయట్టు, లీ
పాడు తలంపుల న్గడపుపాటు విధించితి; సృష్టిచేసి కా
పాడుదు, లోనికీడ్తు నను నాట తలంపుల కాల్య కాదటే?
వీడదు నిన్నె; నన్నెటులు వీడు? ఉపాయము నీవె చెప్పవే.

159

♦ ఇంతటిదాఁకఁజేసినది యెంతయో కాదు లవంబు; తల్లి కొ
త్వెంతయో తక్కియున్నది; మతెన్ని యుపాధుల నెట్టి విచ్చినన్
జింతిలనమ్మ! “మెచ్చితిని సేవలకు ని్విడనాడ నిన్ను” న
న్నతకుఁబంతగింతు సధమాధమ పుత్తుఁడనాట, మొండినై.

160

◆ ఇంటిని వీడి పోడు, గ్రహియింత మటన్నను గానరాడు; ముక్కంటి నొసంటి కంటి తెఱఁగాల్చిన నాడు దయార్ద్రదృష్టితో గంటివి తల్లి! ధ్యానికపకారముఁజేయునటంచు నెంచలే కంటివి; కామచోరగతికుంతనముంబొనరింపు మిప్పుడే.

161

◆ వనితల చేతి బొమ్మనయి, పాంథల చేతులలోని బొమ్మనై యెడయక యాడినట్టి మణిపీనుఁడటంచును వీడకమ్మ! ఆ వెడవెడ యాటలందు నిను వీడని నాచరితమ్ము గంగలోఁ బడు కసుమాలమై పరమపావితమే కదె; సర్వసాక్షిణీ!

162

◆ బెల్లము గల్లు చోటు కనిపెట్టఁగఁ జేమకుఁబెట్టినంత జ్ఞానోల్లసనమ్మె పెట్టిన, వృథోద్యమినై పరతత్వసిద్ధికై తల్లడ మొందువాడనట? తల్లి! భవత్కృప యిప్పుడైన రాజిలఁగఁజూచితేని నినుఁజేరనటే పసిపట్టి? యీశ్వరీ!

163

◆ ఏడుపుతోనె పుట్టుటయు, నేడుపుతోడనె చచ్చుటన్న, నాయేడుపె నడ్మదెల్ల నన నేమిటి కబ్రము? కన్నుమూసి నిజజూడఁగ వచ్చు కన్దదుల సోనలు కారెడి నాల్గై, తోచ రా వేడుపునాల్లుగా; సుఖమయీ! యవె మా కనయమ్ము నీయవే.

164

◆ జగతిని నాదు పోకడలు చప్పఁగఁజర్వితచర్వణమ్ముగా నగపడ నోర్చు నాబ్రతుకు నందము, గాబున మున్ను తోటయై వెగటనిపింప, మల్లి చొర బీతయి, నీదయచేరి ప్రొద్దుచేఁ బొగయివమట్లు వేయడఁగి పోవనె కోరెద, భక్తతారిణీ!

165

♦ అనుకరణమ్మున న్వెలితెయకా ముదమందుచు, మింటఁజిల్లులం
బొనరుచు డాబుతోఁదిరుగు పుట్టువొసంగక, గోవుగానొ, భూ
జనిగనొ చేసి, నీ తెలివొసంగియె యున్నఁబరార్థనిష్ఠతో
మని నినుఁజేరి, యీ దెసకు మల్లుదునే మతి తల్లి! శాంభవీ!

166

♦ నెత్తుటి బొట్లతో సరిగ నిల్చిన వీమెయి నాదొసంగు; లు
వ్వెత్తుగ రెండిటింగలిపి యేర్చుటె మేలగు; వేటు వేటటం
చెత్తులు వేయుడేని, మెయి యెత్తుట మల్లియుఁదప్పదంటె? యి
బత్తుఁడు నీపదాంబుజము పట్టుట యిందుకె కాదె? ముక్తిదా!

167

♦ మమకారమ్ము శరీరహేతువను సమ్మాన్యోక్తి నే నమ్మి, నా
మమకారాహమిక ల్దొలంప నిను సంప్రార్థింతునే; నట్టిచో
“మమ మాతా పరమేశ్వరీ సకలసంపద్దాయినీ”యన్న ని
త్యమమత్వ మ్మొడలించినన్ మఱల మేతాల్పున్నదంటె కదా.

168

♦ చల్లని తల్లి! వేములను జాటుచు వెల్లిపడంగ నీకు; నా
యులమెఱుంగుదీవు; భవదుద్ధరసత్కృప నేనెఱుంగుదున్;
మెల్లఁగ దిద్దగాఁదగును నేరములున్నను మొట్ట మొట్టి; నా
తల్లి మహేశ్వరేశ్వరి కదా యను ధైర్యము వీడనీకుమా.

169

♦ మృగధరు హానివృద్ధులకు, మేదిని నిల్చు సముద్రపారికిన్,
భగతిఁజెలంగు గాములకు, ఘోతలమందగు భూతరాజికిన్
జగతిని సస్యపాళికిని జక్కని లంకె బిగించు నీదు ప
న్నగడలు సృష్టిరక్షణవినోదములే కదె; విశ్వసర్జనీ!

170

♦ జననీ! చిత్రవిచిత్రదాపమగు నీసర్గం బడెఁజైనదో
మనుజులమర్త్యులు నెన్న లేరనుట ముమ్మాటబ్రమా; దీనిఁజే
రని యట్లుండియుఁజేరి, నాయికవునై రాజులు నీవేని, సృ
ష్టినిదానమ్మోదో తెల్పు లేవో, యనుచుంజింతింతు; కామేశ్వరీ!

171

♦ పిడికేట మబ్బులంబిడిచి విశ్వముఁదన్నుదు వానరూపునన్;
పడఁకులఁదొల్చి తెచ్చెదవు వాఁగుల; సంతన నీటి తిట్టకున్
వడివడి దొడ్డి కాలనటు పఱపుదు; విట్టులు గాసి యెంతయో
పడెదవు; నీదు పన్నుగడపట్లఁదమింగదె; లోకరక్షకీ!

172

♦ మున్నీ రెవ్వరు త్రవ్వి? రాకడలి పెంపున్నింప నెవ్వార లే
శృన్నిర్మించిరి? వాని కేతముల నేలావర్లు నీర్వెట్టి? రీ
విన్నాణమ్ము దురూహ్యా మోజనని! నీవే సృష్టిసంరక్షకై
పన్నంజాలితి, వేరి శక్యమిది? విశ్వాధార! విశ్వేశ్వరీ!

173

కాలాదిద్రుహిణాండముల్ సకలము న్గల్గించి యందుండు ని
ద్రీలా గిచ్చటు నంచెఱుంగ నిను నేమింపంగ నెవ్వఁడునుం
జాలండౌట నుమా! మహాయశమునున్ స్వాతంత్ర్యము న్నివె యె
పోలన్నీకె యశఃస్వతంత్రపదముల్ పొల్పారె నామంబులై.

174

♦ నినుఁబూజించిన నీదు లోకము, నిను న్గీర్తింప నీచేరువన్
నిన్ను సేవించెడి వారిఁజేరి పలుకన్ నీసాటి రూపంబు, నీ
తనువే యీస్థిరజంగమంబనుచు నిన్ద్యానింప నిన్జేరుటన్
గను నీభక్తుఁడు; వింత! యోజనని! ధన్యత్వమ్ము వేఱున్నదే?

175

♦ వాగస్త్రమ్మున దండకాటవిగఁజల్పఁజాలె నొక్కఁడు స
దోగప్రాజ్యము రాజ్యము; సమరభూముక్తాసుయోధాళిఁదా
నేగాసిం గొనకుండ లేపె నొకఁ; డీయెత్తెన్న, భక్తుండు ని
లోఁగొంటే కదె; నేడసాధ్యమగునా లోకేశి! నిన్మొల్చినన్ ?

176

♦ నిను స్వాధీనఁగఁజేసికొన్న పుడు సంజీవక్రియామారణా
స్త్రనికాయాత్మకవాక్స్వరూపిణివిగా రాణింతు; వాకందువన్
మనుజుండెన్నక నేడు పన్ను నొక సలహారాస్త్రమే; నేను మే
ననుచున్నంతకు నాతఁడిట్టి శ్రమకే యగ్గంబగున్, భైరవీ!

177

♦ హరి యిచ్చంగొని తానె పుట్టు ననుటమ్మా! నమ్మ; నెవ్వఁడు ద
ర్భరళోకాకులగర్భగోళవసతి న్వాంఛించు? ఏవెట్టి య
ప్పరకోలాదికనీచవేషములఁదాల్చుంగోరు? నీ యాజ్ఞకుం
బరిబద్ధుండగు చేతనుండగుట సంప్రాప్తించె నవ్వేషముల్.

178

♦ నవనాథాగ్ర్యశరీర వీవు; పరమానందైకమూర్తిప్రధా
న; వనాథావనశీల వీవు; సతతాంతఃపూజనవ్యగ్రమా
నవనాథాకృతి వీవు; భక్తజనతానంత్యప్రదానాడ్యవౌ
నవరాత్రార్చితదుర్గ వీవు; నవయజ్ఞప్రీత వీవచ్యుతా!

179

♦ ఇమమలఁ బడ్డవాఁడు స్మరియించిన బీతెడలింతువమ్మ! స్వ
స్థుఁడు తలపోసినన్ బరమశోభనబుద్ధి నొసంగు; దెట్టి తే
వడినయినన్ దొలంపఁగల వారలికెవ్వరు? మేలొనర్చుచో
నెడగన వెట్టివారయిన నెప్పుడునుం గరుణార్ద్రచిత్తవై.

180

♦ అమ్మా! భక్తులకెల్ల నీవె హృదయంబై యుండుటకావారి శ
ర్మమ్మే నీసుఖమాను; వారల యమర్షమ్మే త్వదీయాతిరా
ద్రమ్మా; వారి కృపావిశేషమె భవత్కరుణ్యమా; వారి వా
క్యమ్మే నీయుడివోని మాట యగు; భక్తాకార! రాజేశ్వరీ!

181

♦ హరి యొక పాలపాపఁడటు లబ్ధిని మట్టిదళంబుపైని, ప
త్సరసీజముం గతాబ్జమునఁదార్చి, ముఖాంబుజమందుఁదార్చి, గుం
గురులిడఁజిచ్చకొట్టి చిటుగుర్కలు గ్రమ్మఁగ జోల పొడి, యా
దరమునఁగాచినట్టి సుఖదాయని, తాయని నిన్నుఁగొల్చెదన్.

182

♦ జయదా! కవ్వదినాలు సౌఖ్యదమలా సద్వేశలాచున్; బరా
జయభీతుల్ జయహేతలాను; బలియా శత్రుండును నిమ్రతుఁడౌ;
ప్రయతాత్మ నిన్నుఁగొల్చు భక్తులకు సంప్రాపింపరానట్టి వే
వి? యనంతమ్మగు శక్తిసంపుటము నీవే కన్క; రాజేశ్వరీ!

183

♦ నీవే యల్గినఁ జేమ బెబ్బులి యగున్; నీవల్గినం జిచ్చు నీ
తై వోవున్; జగదీశి! నీసెలవు లేకల్లాడ దాకై న; లో
కావస్థల్ సకలమ్ము నీముదలచే నట్లట్లు సాగున్గదా;
జేవీ! సర్వము శక్త్యధీనమన సందేహితుమే? చండికా!

184

నిను మా భారతదేశజుల్ కొలిచి 'పండేమాతరం'మంత్రమున్
గొని యీ చిప్పస్వరాజ్యమే కొనిరి; మాకున్ గొప్ప స్వారాజ్యమి
మ్మన నీవే? యపవర్గరాజ్యమును దెమ్మన్నన్, సరే'రాజ్యదా
యిని'కాదన నేర్తువే జనని! మాకీ మంత్రమే చాలదే?

185

♦ 'వందే మాతర'మన్న మంత్రజపమే ప్రారబ్ధమై, రాజకీ
యాందోళాహవమందు గెల్పిడినదై యానందము స్మార్చె; నే
మందుండేనియుఁగాదనంగలఁడె? శ్రీమాత్రంఘ్రిసంసేవచే
నందఁ రానిది లేదటంచు మఱి సాక్ష్యమ్మేల? రాజ్యప్రదా!

186

♦ రామాంఘ్రిద్వయి సోకి కాన నొక తా రామాకృతిందాలెచ్చి,
శ్వామిత్రుండు సురాలి దద్దఱఁబఱిస్వర్గంబె కల్పించె; ఘో
రామరుండొక మాని సాగరుల నీతై పోవఁగాఁదిట్టె; నీ
వే మాటగఁదదాత్మగాఁగలిగె నీవీంతైన మాహాత్మ్యముల్.

187

♦ మొదలిటి జన్మలందెపుడుఁబొందని నీభజనమ్ము, లేమహా
త్ము దయనొ నేఁడు కల్గ మఱి పుట్టువు లేదను నాస్తవాక్యమం
దెదఁగొతుకేల? వత్సరము లెన్నియొ చీకటినిండి యున్న యా
గదికొక దివ్యేతోఁజనినఁగక్కనఁజీకటి మాయదే? శివా!

188

♦ కామేశ్వరమహో, తదంకగతమో, కామేశ్వరాకారమో,
నీ మేసామును నీవే యిచ్చితిమో, తానే సాము నీకిచ్చెనో?
నా మేమర్థమే తేల్చుకోఁదగని నేనా మీనికంబెంచు, టీ
మా మాయావృతి వీడనంత కిదియే మా తెల్వితేటమ్మికా!

189

♦ కపటస్వాంతులు కాని యోగులు చిదాకాశమ్మునన్ స్వేచ్ఛమై
యపనీతప్రతిబంధులై మెలఁగ, సర్వాత్మైక్యసంధానుభూ
తిపదంబందున నిల్చు దానవగుటన్ దేవాదిదేవేశి! నీ
యపవర్గప్రదసంజ్ఞ సార్థమగుఁగాదా; రాజరాజేశ్వరీ!

190

♦ జననీ ! ద్వంద్వసమాసమందు, శ్రుతిశీఘ్రావాక్కులక, వడ్డు మ్రొక్కున నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుంజై ననుం దల్లికే
వినతు లేనయక తప్ప; దీవిధము భావింపంగఁగ్రాముఖ్యముక
జననీసేవకె వేద మిచ్చెననఁగా సంజేహమా? త్రిమతీ!

191

♦ రవియుం జంద్రుఁడు పంచభూతములు క్షేత్రజ్ఞుండు, నిర్నాల్గు నీ
ధవు దేహమ్ములటన్న సర్వమును నాతండంటయే; నీవు నీ
ధవు మేన న్నగమన్న భిన్నమగు నర్థంబున్నదే? అప్తమూ
ర్తివిశేషమ్ములు నీవె కాదగదా కాదే? శంకరాథాకృతీ!

192

♦ జనకుని ప్రేమ మేయమును శాసనదీప్తికతోర; మమ్మ శా
సనమొ, యమేయవత్సలత జాటని మాధురితోడిదంచు, మా
కనుభవమకాట నిన్ను విడ - మైనను దండ్రీకతోరహార్దమే
ఘనమను వారలుంగలరు కాదె? యభిన్నత నెంచి శాంకరీ!

193

♦ ధనులై, రాజ్యరమాగృహీతకరులై, ధర్మజ్ఞులై, ప్రజ్ఞులై
యనుకంపామయులై, కవీశశశులై, యాశాసరత్కిరులై
తనుజానందవిహారులై, సుతనులై, దైవాదు వారెల్లఁద్వ
న్మనుసిద్ధిం గనినట్టి వారలె కదా; మాతల్లి! కామేశ్వరీ!

194

♦ దినము న్నెట్టును రాత్రి; ఆదినమె రాత్రిన్నెట్టు; శుక్లమ్ము వెం
టనె కృష్ణమ్మును పక్ష; ముత్తరము వెంటకొవచ్చెడిదక్షిణా
యన, మీసక్రమచర్య నీదనఁగ వింతా! కాలచక్రమ్ము నీ
తనువై యొప్పుటఁబూజ్య, వోసకలమాతా! నీవె కాలీప్రథక.

195

హరి శక్రాదిసమర్చితంబయిన విద్యారాజమే మాకు నా
దరువొబంగనఁబడు సాతరహితత్వంబేర్పడున్; దల్లికిన్
సరి కాడే సుతకోటి పట్లనగు వాత్సల్యంబనన్దేలు; నీ
కరుణాదృష్టియు నీవలెన్ సతము గాఁగన్ జెల్లదే, తల్లిరో!

196

† అమృతము పేరె, కాని యెవరానిరి, చూచిరి లోకమందు? వే
దమహిజసత్ఫలమ్ములు సదా రసముట్పెడి నీదు పేళ్లు, సా
ర్థము లమృతాబ్ధిబిందువులు; తత్కణమొక్కటి నోటఁబట్టు వా
రమరసుఖంబు తుచ్చమనరా? మనరా మఱి రాని తావునన్?

197

† హృదయము ద్వంద్వకల్పనమే, యేకము కాదని చెప్పి చూపనో
విద్య వవిద్య వీవ యయి వెల్లుచు మంచియుఁజెడ్డఁగూర్చి సృ
ష్ట్యద్యమసిద్ధిఁగాఁతు వవియో, నినునంటవు; నీకు నశ్రులన్
బాద్యమొసంగు భక్తులకు బాధ నొసంగవు; విశ్వసర్జనీ!

198

† లలనలఁదొల్త, వెవ్కఁబతులన్, జత గూరిచి వృత్తులన్ ద్రిమూ
ర్తుల మిథునమ్ము లొప్పుటయుఁ దొయ్యలి బాసిన వార లర్హ పూ
జలకుఁదలంగి పోవుటయు, జాయలనే గృహలక్ష్యులంట, గాం
చ లలిత యగ్రసేవ్య శివశక్తి యనంగొతుకేల? పార్వతీ!

199

† మొదలున్న దుది యుండు, నీకు మొదలే పూజ్యంబుగా నంతమె
య్యది? జ్ఞానాత్మికవోచు సర్వమును నీవై నిల్చుటన్ కాశ్వతీ!
మొదలో? యంతమొ? ఆయనంతమువలెన్ బొల్పారుటన్ సార్థమె
కుదురన్ నిన్ను ననంత వంచు శ్రుతి పేర్కొగల్గె; విశ్వేశ్వరీ!

200

శివుడన నీవు; శక్త్యభిధఁజెల్లుదు వీవ; అవిద్య వీవు; వి
ద్యవు; సమయాఖ్య వీవ; యది తాల్చిన దానవు; ఆత్మ వీవ; దీ
క్షువు, నణిమాదు లీవ; నినుఁగాదని వేటొకఁడేది? సర్వమై
తివి; పరతత్వ మోభగవతీ! కనరాదిక మాకు వేఱుగా.

201

తరగల నడ్డులేని బెడిదంపుఁబయోనిధిఁదూర, లగ్ని మి
డ్డుదులును, బ్రొద్దునందుఁగళుకుల్వలె, నీమహదాదిత త్వముల్
పొరిఁబారిఁబారతంత్ర్యమునఁబుట్టు నణంగును, సాత్త్వికాంశవి
స్ఫురణముతోడి నీయెడ నె, పో, ప్రతికల్పమునందు, సుందరీ!

202

మందనిసంతఃజీదటిలి, మాను వ్రణ మ్మొకకోతతో ననన్
ముందె వణంకి, యావెనుక నోరిడి మందున, కావ్రణమ్ముఁగ
త్తిందెగఁగోయ నోర్చికొనుఁ; దీవ్రయజ్ఞహరశక్తి పేరి యా
నందరసాకృతిందనరినంగదె నీవట; శక్తిరూపిణీ!

203

మాత! నినున్ 'సహస్రపరమా'యను మంత్రముతో నుతించు పా
దాతటి మంత్రగర్భపరమార్థము నెన్నిన, సర్వమూల మీ
వైతి, వఖండవీర్యవు, త్వదాకృతి సర్వమటన్న బోధమై
కాతరుఁడొనె? చెడ్డ కలఁగాంచిన దోనము వాని నంటునే?

204

రసమయి! నీయెడఁబొడమె రమ్యబహుత్వవిలాస, మందుచే
నెసఁగె రసంబులెన్నొ; అవియింతియె? తొమ్మిదె యంట యొప్పె? యా
రసములడంగు నీదగు విరాడసమైన ప్రళస్తశాస్త్రమన్
రసమున, నంచెఱుంగుటయె జ్ఞాన, మదే రసరూప మంచికా!

205

◆ నెల వెలుగట్లు వెల్లు జననీ! తనయాదులు బంధుకోటియున్
జెలులును భృత్యులున్ గృహము క్షేత్రము కాయముసొమ్ములెఘ్ఱునన్
వలవక వీడునో, యపుడె పాయని మోహమయాంధకారమున్
దొలఁచి, కృపామయాత్మవయి తోడనె యడనె యుండు మీశ్వరీ!

206

‘వరద’వనంగఁగోక్కుల నహరిగ నిత్తువటంటె కాక, నీ
వరుఁడుగ నెన్నఁగాఁబడిన బ్రహ్మముఁజేర్తువటంటె కాదటే?
అరయఁగ బ్రహ్మ సమ్మితవు సత్తురవంటయు, సంధ్యవంట, య
య్యరపది బ్రహ్మధర్మములు నారిన బ్రహ్మమ వంటెకా? శివా!

207

అమ్మా! యాసురవీర్యపీడ మొదలై నడ్డెంతయో స్వాస్త్ర
జమ్మందూతును లోకనిందితగతి న్నాట్యమ్ము; తోడ్తో నపూ
ర్వమ్మా రీతిని దేవవీర్యమునకుం బ్రాబల్యమై, లోన ది
వ్యమ్మా శాస్త్రసమ్ము పాటు; నవి నీ యాశ్చర్యలీల ల్లదా.

208

కను దెర యెత్తి దించుటకుఁగాలము యత్నము సుంతయైనఁద
ప్పనిదగుఁగాని, తల్లి! నినుఁబట్టుకొనం దడవుఁశ్రమంబు లే;
దనయము సంతట న్వలయు నాత్మను నిన్నును గోరకుండుటే
మనుజుని తప్పిదమ్మనుచు మాటికిఁగుందెదనమ్మ! శాంభవీ!

209

జగ మానందమయమ్ము, తజ్జననసంస్థాసంస్థ లానందమం
దె గదా; యీఋషివాక్యే నేడుఁబ్రతిశబ్దించుఁదిగంతమ్ములఁ;
జగదంబా! యదె నీదు రూప, మది యజ్ఞశ్రేణికిఁ భిన్నభి
న్నగతిఁ దోఁచినఁదోఁచనిమ్మది యఖండమ్మే కదా, శాశ్వతీ!

210

‘మనకెడ లేక నిల్చి, మనమంగళసాధనసిద్ధికై విలం
బనము సహింపదమ్మ’ యను మాటను నమ్మి ‘మహేశి! తెల్విక
న్నెనయన విష్ణుమమ్మ!’ యని నిష్కపటమ్ముగ నేడ్చు వారి సా
ధనధనసిద్ధిజేత నిడి దగ్గరఁజేర్చెదు కాదె యంచికా!

211

ముమ్ముళ్ళు విడనంతకాలమును, జీవుండీ జనిధ్వంసక
ష్టమ్ముందప్పుకొనంగ లేడు; జననీసందర్శనమ్మే యుపా
యమ్మా నయ్యది మాతృపాదయుగమం దాత్మార్పణమ్మైనచో
నమ్మాటిక విడఁగొట్టు దమ్మవు మమత్వాకృష్టవై, శాంభవీ!

212

జనని! తలంప దుర్గభవసాగరతారణనౌక వీవు; దా
ని నడుపు కర్ణధారుడవు నీవె; యసంగవు దేవి! మేధరూ
పున మను నిన్ను నింతయిన ముట్టనె నిత్యను శుద్ధబుద్ధము
క్తను బహుభావతేవ? మటుగాన నసంగవు; శ్రీశీవాంగనా!

213

గురురూపమ్మున జీవహృద్గుహల సంకోచింపకే నిల్చి, దు
స్తరమానజ్ఞతఁబాఱఁదోలుట యథార్థమ్మైన నీ యీజగ
త్పరిరక్షావిధి; నీది కాదట జగత్సర్గాదికం? బందుచే
బరిపాలించుటయు భవత్కృతిగ సంభావింపవా? శాంభవీ!

214

వలుతెఱఁగుల్ సినీమ లేఱపైఁబడు బొమ్మలు, దాని నంటునే?
జ్వలనము కన్నులు, నదులు పాటును దానిని గాల్చి నాన్పెనే?
చలనము లేకయే సకలసత్తగ నిల్చిన నీవు నట్టులే
యలరుదు వమ్మ! చిత్రము నిరంజనవై జనరంజనక్రియన్.

215

ఆటకు మున్నె యుండి, యట నాడెడి పాత్రలపైనె గాక, యా
యాటనుఁజూచు వారిపయి, నాట ముగించినపైని నెల్లు, నా
నాటకశాల దివ్యేకు విశాశము లేనటు, నీవు నీజగ
న్నాటక సాక్షిణీత్వమున నాటకము న్నడిపింతు వీశ్వరీ !

216

భగవతి ! నీద్యుతిఁ రవలె భాస్కరశశ్యనలాదులున్; పరం
బగు నల బ్రహ్మమింత నలుసౌను భవత్సుఖమందు; ఈశివా
దిగ భువిదాఁక నిమ్ముకొను జేవిరా ! త్ర్యండుశరీరవైన నీ
దగు నుదరమ్మునం; దయిన నాశ్రితులొఁగనవత్తు వింతయా.

217

అమ్మ ! ప్రధానవం చొకడు, నాత్మ వటంచును నొక్క, రీప్రపం
చమ్మని యొక్క, రల్ల సదసత్తులు రెండు నటంచు నొక్క, రీ
యిమ్మునఁబల్క, వేటొక రవేవియుఁగాదని యందు; రిట్టిభే
దమ్ములు సూడ నీవిలసితమ్ములు నీదగు మాయనే కదా !

218

శివుఁడన నీవు; శక్తి యనఁజెల్లుదు వీవ; అవిద్య వీవు; వి
ద్యవు, సమయాఖ్యవీవు; అదితాల్చిన దానవు; ఆత్మ వీవు; దీ
క్షువు, సణిమాదులీవు; నినుఁగాదని వేటొకఁడేది ? సర్వమై
తివి పరతత్త్వ మోభగవతీ ! కనరాదిక మాకు వేఱుఁగా.

219

మానిసి పున్కపేరు మెడ, మధ్యమునన్ నరదోఃస్రజంబునున్
జానుఁగులన్ శవమ్ములను జానగు సొమ్ములు చేసి కాటిలో
నే నడయాడు, మమ్మ ! శ్రుతినిశ్చితతావకవైభవ మ్మనే
కాననులైన నిట్టి దన నర్హులటే ? జగదీశి ! కాళికా !

220

నిను నిగమాంతముల్ భువననేత్రీ! మహామహిమాధ్యాయంచుగీ
ర్తనమొనరించు; విప్రులు స్వధర్మరతుల్ క్రతుభోక్తివంచు, నిన్
దనుపుదు రాసలన్ విడిచి, ద్రష్ట్రగ నిన్గని యోగులీయహ
మ్మను ముడి వీడ్చి, నిన్నె యనయమ్ముదలంతురు కాదె; యీశ్వరీ!

221

ఆసురదైవభావముల యాకృతి యేరిది? నీదె కాక; అ
య్యాసురదైవవీర్యముల యాకృతి యేరిది? నీద; యెప్పుడ
య్యాసురవీర్యవృద్ధి యగు, నప్పుడె జీవులయందు సత్కృపా
భాసురచండరూపమున వాలి క్షయంబొనరింతు, చండికా!

222

ఏయెడ సర్వవీర్యవినిహింసనమా, నది యొండు వీర్యమా;
నాయదె శ్రేష్ఠమైన యభయామృతవీర్యము; దాని తుల్కీయే
వాయుసుఖుల్ క్రమంబటక వ్యాప్తులౌటయు, మృత్యువోడుటా;
నాయసమానవీర్యమయి వమ్మవు; నీకివె కోటి జోతముల్.

223

అమ్మా! సౌరజగత్తు లెన్నియొ చిరమై వేగ, నేదో యల
క్ష్యమ్మా కేంద్రము వంక కేగు; సరయంగా నామహాశూన్య మ
స్యమ్మా! దేని యురమ్మున న్నిలిచి బ్రహ్మాండాళి రాణించు, న
స్యమ్మా యయ్యది నీవు తక్కఁగ? నచింత్యప్రాభవత్యాంచితా!

224

మును వెస్టల్, వెలి లోనులున్, గొలఁదియన్తోలంబుఁ, దోలెమ్ము లా
వును, గుంపు న్విడి, దాపునున్ బయలు, దవ్వంజేర్వయు న్నేలుఁగీ
ళ్లను నీవిశ్వము నీవె తాల్చెదవు పశ్యంత్యాఖ్య సార్థమ్ముగా
ననయమ్మున్ మఱి యీజగమ్ములను సల్లాడింతు వీవే, శివా!

225

జననమే యిమ్ము, మోక్షమే యొసంగుము, తత్పరశర్మజేహవు
గనఁగఁబ్రపంచరూపవును, జ్ఞాననిస్సర్గవు, రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనిత్రివి, ధామసీమవో
నిను భజియింపనిమ్ము నను, నీదగు చిత్తమే నాదు భాగ్యమా.

226

అతులితబుద్ధియోగధన మబ్బినవారికి సౌమ్యవీవు; సౌ
మ్యతరవు ప్రాణదర్శులకు; అమ్మ! మనోవిలయంబొనర్చు పు
ణ్యతముల కీవు సౌమ్యతమ; వట్టి మహాత్ముల నెన్నఁడైన జా
గతికవిశిషసుందరత కన్మొఱఁగించునె? కామసుందరీ!

227

ప్రకృతివి నీవె, బీజముగ భాసిలుచున్ ఫలరూపమందుచున్
సకలమునందు నెన్నొ పరిణామములంగలిగింతు వంచుఁదోఁ
పక, నినుఁబక్షిపాతినిగఁబల్కెడి మూఢుల కాత్మతత్త్వమున్
బ్రకృతివిలాసముందెలుపు బాధ్యత నీదె కదా? మహేశ్వరీ!

228

‘విడుపును, గాపు, లోఁగొనుట, వీడని నాసుఖలీల, లూరకే
యడలెదవేల, భ్రాన్తిపడి యట్టుతకట్టని? నాయనా! శ్రమం
పడి శ్రమపెట్టెదేల? నిను బద్ధునిఁగాఁదలపోయుదేని, నా
యొడి కెడమే సుమా’యని, సుతోన్నతినే తలపింపు మంబికా!

229

జ్ఞానంబున్ బరిపూర్ణ సంపదయు, రాగత్యాగమున్దైత్యమున్
నానాలోక పరీతకీర్తియు, లసన్మాహాత్మ్య మీ పట్క మీ
శా! నీవౌటను నీవె సూ భగవతీసంజ్ఞార్థ వోయద్రిపు
త్రీ! నా వందనముల్ కృపంగొనుము; శ్రీదేవీ! కలామాలినీ!

230

అమలస్వాంతమునం దనన్యమతి నిఁ ధ్యానించి మోదించు ని
ర్మమయోగీంద్రు మదీయుఁడంచతని కర్మభ్యాతపాశంబు ము
క్తముఁగావించి శివై క్యమిచ్చుటను సార్థక్యముతో నీకు హృ
ద్యముగాఁ బాశవిమోచనీపదము యుక్తమ్యుయ్యె; రాజేశ్వరీ!

231

జలవియదుర్వరాచరము జంతుసమూహము నెన్న నెన్నికో
టులగు విభేదముల్గనఁబడున్, దదవాంతరభేదమెంతో? నీ
లలితవిసర్గచాతురి చలన్మతులన్మముఁజేయకున్న, ని
శ్చలతమవస్తులక్ష్యమున సాగుట సాగదు, చిత్రకారిణీ!

232

◆ సతికయి యేడు, పాపయిని సంతతికేడుపు, దానిఁబెంప వీ
ల్యైతకఁగ నేడు, పెట్టెటలొ పెంచిన లొంగక ధిక్కరించు నా
సుతులకు నేడు, వీవిధము చూడఁగ సంతత మేడ్పుతోడిదా
బ్రతుకున రోత పుట్టుటకుఁబన్నిన పన్నిక కాదె? శ్రీగురూ!

233

◆ నీవే పుట్టుచు నీవే పెర్చుచును నీవే యొబ్బిడింజెంచుచు
న్నా, వీ నిన్ను వినాగ వేటొకటి లే, దీమూడు వేసమ్ము లీ
వేవైనమ్మున వేయుచుందు వనఁగా నేమందు, నాయమ్ము! లీ
లావై చిత్రమటంచు నామనసునే లాలింతు; కామేశ్వరీ!

234

◆ పవలయి జీవుల న్దమము వాపి మెలంకువ నిల్పి, గాత్రివై
పవటి శ్రమంబడంచి సుకపర్చుచు నుందువు జీవకోటి; సృ
ష్ట్యవనము చేయ నీపడయనట్టి వికారము లేదు; కన్కఁబ్రా
జ వరులు నిన్భజించెదరు సందెలు నీవని; కాలరూపిణీ!

235

♦ చక్క-ని చంద్రుడన్న, నిది చక్క-ని చుక్క-యటన్న, నేదియే
జక్క-నిదన్న, నీకొసరు చక్క-దనంబు రవంత యందులోఁ
జొక్కణమాటనే త్రిపురసుందరి! చక్క-నిదాను; లేనిచో
నెక్కడిదమ్మ! యంతట రహించెడి దెన్నఁగ నీదు చొక్క-మే.

236

♦ కనులకు మబ్బు మాపుచు, జగమ్మునఁజురుఁదనమ్ముఁగూర్చు, చ
ఱ్ఱని నును గోఁకకుచ్చిఁళుల రంగును నింపుచు, నేలవేల్పు లి
చ్చిన తడికానకలంది లలిఁజిల్కుచుఁగోరినవెల్ల నిచ్చుచున్
బెనిమిటి ప్రొద్దు రాకఁగను వేఁకువ రాణివి నీవె; అమ్మికా!

237

♦ అల మూర్తిత్రయ, మాది లేయులుఁద్వదీయద్వారదూతల్లదా;
చలివెల్లు స్వగలింటివెల్లును భవచ్చండాఙ్గాఁబాలించు దా
సులు కారా? మఱి భూతపంచకపుటూసుల్ సెప్పఁగా నేల? నీ
కొలుపుంజేయని వార లేరు? సుమనఃకోదండినీ! చండికా!

238

♦ గుణముల సంగతిం దొలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీవె విద్యవై,
గుణముల సంగతిన్మలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీ వవిద్యవై
గణుతిని గాంతు; వీ యిరు తెగల్ హరిముఖ్యుల కందరావు; నీ
వణువునకంటెఁజిన్నవు, మహాత్మునకంటె మహాత్త; వంబికా!

239

♦ అలలుబ్బంగ సముద్రమై, యలలు మాయన్ గాక యున్నే? పనిన్
దలపెట్టం జలియింపఁగా, సగుణమున్ వ్యక్తం బటంచున్ బనిన్
వలపే వీడిన వేళ నిర్గుణము నవ్యక్తం బటంచు న్నినున్
బలుకున్ లోకము; శక్తి శక్తియె కదా, నా తల్లి! చిద్రూపిణి!

240

♦ ప్రలయము వేళ నిజగతిగ్రమ్మి రసాత్మకనారమే మహా
జలధిగ మాఱఁగా శిశువు చాడ్చున నందున మట్టియాకుపై
జలరుహనేత్రుఁడ తమిల, జాణతనమ్మున మీటి, యమ్మహా
జలధికిఁ బాత్రభూతమగు శక్తినిఁగొల్తు జగజ్జనిత్రి! నిన్.

241

♦ అమ్మా! నీవె గుణాఢ్యనౌచును 'బహు స్యా'మ్మంచు నీదృశ్యరూ
పమ్ముందాల్పఁగ సాంగపూరుషునిఁగా భావించి రూపించి స్తా
త్రమ్ముంజేసిరి; దానినే పురుషసూక్తంబంచు ఘోషించె వే
దమ్ముల్; తల్లియుఁడండ్రీ నాఁదగు పదార్థమ్మివె కాదా? శివా!

242

♦ శ్రీసూక్తమ్మనఁబద్మపట్కఁగతి నిన్నేవించుచో యశాగికా
భ్యాసమ్మందగు స్వానుభూతియు, నవాప్యంశౌ ఫలవ్యక్తివి
న్యాసంబంచు నెఱుంగ లేక, యిహభోగ్యశ్రీదమాత్రంబుగా
నూసుల్ చెప్పుదు, రట్టి దుర్దినము లయ్యో! మాఱునా? పద్మినీ!

243

♦ ప్రతిఘటనమ్ముఁజేసెడి స్వభావము నాత్మబలమ్ముగాఁగఁ, బూ
ర్ణతఁగను దానిఁగాఁ, గుటిలరౌద్రము శాంతము గాఁగ మార్చి, యై
శ్వర్యతకును బ్రోత్సహించు నినుఁగార్యవిదుల్, పరశక్తిపూజనో
ద్యతులయి భక్తిఁగొల్చెదరు దక్షిణకాళి యటంచు నంచితా!

244

♦ సయిపఁగ లేవు నీ వసురసంపద; ద్రోహ మసత్యమున్నచో
దయ విడి తత్ఫలంచిడుదు; దాయలఁజెందుదు; వాగ్రహమ్ముఁజే
మయు నతితీవ్రముల్ కుజనమాన్యుల పట్ల; నుపాసకారిసం
ఘయమును ద్రుంతు శీఘ్రతరచారిణివై, పరకాళివై; ఉమా!

245

♦ జ్ఞానికి వెందును నిజయశక్తి నొసంగుదు; పూర్ణతాప్తికై
ధ్యానము చేయు సాధకుల నాదృతిఁబ్రోతువు; శీఘ్రసిద్ధితో
దీనులఁగావ సంతతము దివ్యకరములు సాచి యుంతు, వ
ద్దానినె నిన్నుఁబండితులు దక్షిణకాలిక యందు, రంబికా!

246

♦ స్మృతివయి నీదు బిడ్డలకు మేలెటు చేయుదు, వల్లె నీవె వి
స్మృతివయి మేలొనర్తు; వది చిన్న దె? జీవున కీదురంతసం
స్మృతివిసినమ్మున నృదెడి చింతలు సంతత మంటి యాతఁడు
న్నతిఁగనునే? త్వదీయచరణమ్ములఁజేరునె, తల్లి! యెన్నఁడే.

247

♦ ఎల్లజగాల తల్లివి; మహేశ్వరి! నీవొక తల్లి లేని మా
తల్లివి; తోటకనుల్లనని తల్లివి; తల్లుల కడ్పునందు అం
పిల్లెడ్డి పిల్ల కోగిరము పెట్టెడి తల్లివి; నిన్నుఁగొల్చి రం
జిల్లెడి వారి నీయొడికిఁజేర్చెడి తల్లివి; పల్కఁగల్గలన్.

248

♦ 'నీ పదునేను సత్కళలు నిండిన చంద్రుఁడు నీస్వరూపమై
యేపు వహించి నస్యముల నేదుటచేత నె తత్కృతజ్ఞతన్
గాపు శరత్తుపూర్ణిమను గౌరమపండుగఁగొత్తపంట నీ
కే పరభక్తి నిచ్చు, నదియే నవయజ్ఞము శాస్త్రమం, దుమా!

249

♦ దైవతమెల్ల దుఃఖపరిదగ్ధము, దానికి నెలకోయ్యలన్
లేవె? శరీరధారణము లేదె? యొకప్పుడు మర్త్యయోనికిన్
జోవక తప్పునే? విబుధపూజ్యును నిన్గొలువంగ మాని, మా
కావయిపేల? నిర్గుణపరాంబను నిన్నె భజింతు; మంబికా!

250

◆ నాలో యోజన, నాక్రియ ల్చలనముల్, నాశక్తియున్ సర్వమున్
నీలోనుండియె వచ్చునందు, రదియే నిక్కమ్మగున్; నేనొ, ద
వ్వేలా? కాదది, యాసమ స్తమును నీవే యందు; అట్లన్ననాఁ
డేలే; నున్నది యొక్క నీవే యనుట, యీశాని! నిక్కమ్మగున్.

251

◆ అరయఁగ సత్పదంబు పురుషార్థకమాను; సతీపదంబు స్త్రీ
పరమగు; నిట్లు రెండిటికి వాసి పొసంగదు; సత్పదార్థమై
వరలెడి శక్తి యొక్కటియే, ద్వైతవిదూరము; దాని మాతృభా
వరతిని గొల్తు మమ్మ! సుతవత్సలతాభర మమ్మదే కదా.

252

◆ పరులకు విద్వేయో ధనమొ పండొ మతేదొ యొసంగు నస్పదే
పరులకు నాకు సంతస మపారము గాఁగని, తుష్టిరూపమై
పరఁగెడి యొక్క వస్తువెదొ పాయక యన్నిటఁజెన్ను మీఱు; న
ప్పరతరవస్తు వీవె యను పట్టున సందియమేమి? శర్మదా!

253

◆ మాసిన గాజుకుప్పియను మాసిన యట్లగు దివ్వే; కుప్పి ధూ
మ్యాసహితమ్ము కానియెడ నచ్చరుచి న్గనుపట్టు; అట్టులే
యాసురసంపదంధుల హృదంతరమందున వెల్లకుండు, వా
దోసము లేని చిత్తములఁదొంగలికొందువు విద్యవై; శివా!

254

◆ జ్ఞానము సత్యమున్ సమరసత్వముఁబూర్ణత నీదు మూర్తుతై
వానినె సృష్టిలోని పరభావములై జలయింపఁజేయు, ది
మ్మానవవేషమందు శణిమాముఖభూతులు గాఁదనర్తు; వీ
వీ నలుశక్తులే చను మహేశ్వరి, కాలిక, లక్ష్మి, వాణియై.

255

♦ ప్రకృతి యనంగ నీవు బహిరంగము సేయు క్రియాస్వరూప; మా
సకలము నీదు నిర్ణయవిచారవశంబగు; అందు నీరహ
స్యకళ పరాక్రమించు; ఇటులన్ని జగమ్ములు నీదు క్రీడలై
ప్రకటము తొనటన్న విసువాసమె సారము; విశ్వకారిణీ!

256

♦ తెలియఁగఁగోరు సాధకులు, తెల్లము చేయఁగఁగోరు తద్విదుల్
పలుగతుల న్నిను స్థయలుపెట్టఁగఁజేసెడి వాదమందు న
ప్పలుకులు నీవ యాచు సికపల్లె మిగుల్చుచు, నీవు నీవయై
పలుకుల కందరాక, నిజభక్తులకే కనుపింతు, వీశ్వరీ!

257

♦ అగు నర్థమ్ము కిలాసమన్నఁదెలుపం; చాతెల్పె సత్త్వమ్ము, స
త్త్వగుణమ్మే రజతమ్ము; తత్ప్రచురమూర్థమ్మే శివావాసరౌ
ప్యగిరీంద్రమ్మని, యందు నీకుఁ బతితో సావాసమం చార్యులె
న్నఁగఁగైలాసము వేలుగాఁగలదె? యానందాకృతీ! సార్వతీ!

258

♦ 'అ'యనఁగ మాతృకార్ణనిచయాకృతి; దానిని మించు దానవై,
'అ'యనఁగ వాక్కునర్థము నటందు; రజే తనువైన దానవై,
'అ'యనఁబ్రకాశరూపశివుఁ; డాతని తత్త్వముఁగ్రక్కు దానవై
నియతిగ 'అంబ'యన్న నుడి నీవె గడించితివో; సరస్వతీ!

259

♦ కనఁబడుచున్న విశ్వమది కల్ల యెఱ నుమ! పేరురూపులం
గనునది పేరురూపులను గానక పోవుట నెంచి, రూపు పో
యినను దదర్శబోధక మదేదో నశింపదు గాన, నిత్యముగా
గనుఁగొన వాక్కునర్థమునుఁగా మడిఁదోఁచును, నీవవే కదా!

260

♦ క్షీరసముద్రజాత రమ, శీతనగాత్మజ గౌరి నా, సహ
సారమునందుఁదోఁచు భవదాకృతులే; అటనైన క్షీరనీ
హారములన్న నీదు చరణామృతమే కదె; శైత్యమాధురీ
సారరసాంచితౌషధ మసారభవామయదారకం, బుమా!

261

♦ సకలము నేలమట్టముగఁజల్పు తుఫానులుఁ, గాన బూది సే
యు కడిఁది కాదుచిచ్చులును, నూళుల ముంచెడి వెల్లువల్, మస
రిక మొదలౌ మహారుజలు రేగుటయు శివశక్తి! త్వత్కృపా
ర్జకపటాభక్తి దేశమున జాటుటచేఁగదె, సర్వరక్షకీ!

262

♦ లలితా! నిర్గుణుఁడౌ శివుండు నిజలీలాశక్తివై యొప్పి, ఆం
పిలు నీయందు నసంఖ్యమాఁచుఁ బ్రతిబింబింపంగనౌ నంచునీ
డలయం దొండగు నావపుఃస్మృతియె బాలాదేవివౌ నీవుగాఁ
దలఁతు; దప్పదియైన నీవెటులు దిద్దంజూతువో, యంబికా!

263

♦ రాయిడి పెట్టు భక్తునిఁదిరస్కృతుఁజేయుట యెన్న, నంతలోఁ
జేయిడి యుద్ధరించుటకె; చేయఁదలంచిన దాన మార్పులన్
జేయవు; నీదు శాసనమె చెల్లఁగఁజూతువు; తల్లి! ఓజగ
ద్దేయచరిత్ర! నీకరుణదృష్టికె దీనతతోడ వేచెదన్.

264

♦ నినుఁగనువారు చుట్టములు, నీపరతత్త్వముఁదెల్పువాడు నా
జనకులు, నిస్సంగడఁగు సామయులే చెలు, లమ్మ! సత్యమే
మని దరిఁజేరు వారలె ప్రియాత్మజులై, తగు పెద్దగేస్తుగా
మనుపుము తల్లి! నన్ శతసమంబులు హాయిగఁజిత్స్వరూపిణి!

265

♦ పలుమలు నీమహా త్రబోరపాటుననో, మది పట్ట లేకయో,
కులుకుచు నుగ్గడింపఁ, బెదగోపన పెట్టెగ నెంచి, నన్నిఘా
ర్సులకయి చేడు సజ్జనుల రోయక, నా చనవెంచి, నన్నలెన్
బలుకృపఁదన్వి గూర్చి నిజభక్తుల పద్మనఁజేర్చుమా, ఉమా!

266

♦ నీ యిడినట్టి వాళ్ళటిమ నిచ్చులు నీమహిమంబుఁదెల్పునేఁ
జేయు ప్రయత్నమై యడరఁజేయుము; కానల నెమ్మియాటగాఁ
జేయకు మమ్మ! లోకులకు శ్రీయన నేమియొ, విద్య యన్న నే
మో, యెఱిగించు వై నమయి యొప్పునటుల్ కృపఁజూడు, భారతీ

267

♦ నిలువఁగ నిమ్ము మేను; మఱి నిన్నె యనుక్షణమందుఁగంటిని
రొలుకఁగఁగాంచనిమ్ము; ముదమొందుచు నీ పరతత్త్వగాధలే
పలుకఁగనిమ్ము నన్దరియు వారికి; మోక్షమటన్న నెట్టిదో
తెలుపుదు కానిలే, మనకుఁజేడయె తేలిన నాఁడు, శాంభవీ!

268

నను మునుఁజెట్టుఁగా శిలఁగ నల్చి, క్రమమ్ముగఁబేడపుక్కుగా
నొనరిచి, నొచ్చి, మొట్ట విని, యుద్దవిడిఁ గృపతోడ మానవున్
బొనరిచి, బొట్టుబొట్టులుగఁబ్రోఁగఁగు తెల్విని నిల్పితమ్మ! యీ
జననము దాని పట్టుననె సార్థమొనర్చుట యేరి వంతగున్ ?

269

కలదొక తెల్విసందర మఖండము, దాన జనించు లెక్క తే
నలలనుఁబట్టుకొంటె పనియై యయిదింద్రియముల్ చెలంగు; నీ
తెలివిడియే గురుండు శివదేవుఁడు; వాని ముఖమ్ముతైదు నీ
తెలివినె తెల్పునంచు నొక తేప వచించితి వీవె, శాంభవీ!

270

ధవుతో సాటిగ నీకు ముక్కనులనన్, దైకాలికజ్ఞానరూ
పపు నీవంటయె; మాకు సుంతయిన నాభాగ్యము లేకున్నగా
కవికిన్ బల్లికి భావిసూచనగుణభ్యాతింబ్రసాదించి, మా
నవలాభమునకే లగించితిని, సంతానప్రియా! శాంభవీ!

271

కనగా సాధకుడెన్నఁడొందు సహజాఘాతముఁదాఁజేయు సా
ధనమందప్పుడె, యాత్మశక్తికిఁబ్రబోధమ్మా; నదే నీవు సా
ధనయుద్ధావని దూకి, యాసురగణోద్వాసక్రియన్ మాకు గ్ర
మ్మనఁదోడౌట; యదే దయాళుత; యదే మాతృత్వ మోచండికా

272

“ఏకాంతాశ్రయమంచు నెంచి ననునే, యీ నా మహాప్రాణమం
దే కొంతున్విడి నీదు ప్రాణమును బొందింపం, గడున్ వ్యాకులం
బై కానంబడె నీమనస్సిపుడు, నా యంకమ్మునకా జేర్చికో
నీకట్లన్నియుఁద్రెంతు”నంటివిక నే నిర్భీకుడన్ శాంభవీ!

273

తనయుల మంచిసెడ్డలను దల్పువు; నీవయిపే సతమ్ము మా
కనుకలు లుండుటే కనెదు; కావుననే మహిషున్ నిశుంభు
శుంభుని మథువు హిరణ్యకశిపు వధియించుట పేర, స్వాంకమ
దునఁగరుణించి చోటిడితి; తోచదు నీకృపకెల్ల; చండికా!

274

అమృరో! ఆత్మ-శక్తి-యను నాపదయుగ్మముతో సమాసభే
దమ్ముల నెన్నో రేగెను వితండకుతర్కము; లివ్వి నీవు దూ
రమ్మునుకొన్న యంతకును స్రగ్గ; పదెప్పుడో చూపు నీపయిన్
గ్రమ్మిననాఁడె రెండును నొకండని తెల్పుదు వీవే సత్యమున్.

275

అమ్మా! నీ ముడిజేరుకొంటనెడి యాతావాప్తి యావాని వా
 క్యముల్ తీయనతోడ నిండు; నికదత్కంతస్వరంబెంతో సా
 ధమై తోచును; వాడు తిట్టినను భేదమితయుంగాక, మో
 దమైయా; నిటు లాటకుంగతము బోధంపెట్టు మీవే శివా!

276

ఎవనిని సజ్జనుంజలుప నెంతువో, యాతనియందుఁబైఁడి కొం
 డవలె నచంచలమును దిటమ్మగు శ్రద్ధగ నిల్చి, నీవస
 చ్చ్యవనునిఁజేసి, సత్కృప ససత్పరపారముఁజేర్చి, వానిఁబో
 తు వదె కదా, మదంబ! సరి తోఁపని మాతృత; భక్తపాలిసీ!

277

“విడదు ప్రవృత్తి పూర్తిగ; నివృత్తి వికాసము కల్గ, దెన్నియో
 గొడవల కోర్చి. కన్దడుల కుంచము లీభవదంఘ్రిపూజకై
 యిడిన”నటంచు నేడ్చునపు డీవె సమక్షమునందుఁగాలివై
 యడరి గ్రసెంతు వన్నియు; రవంతయు దుఃఖము లేదు చండికా!

278

భవదవతాకసత్కథలె భావవిశుద్ధికరౌవధంబులై
 భవదవవహ్ని కామకసువర్షములై, యఘమర్షణములై
 భవదవనేక్షణప్రసరభాగ్యనిదానములై, హిమాద్రిసం
 భవదవదాహసానకము భాతి సుతృప్తిదముల్ భవాంగనా!

279

నే నాయమ్మకు ముద్దుబిడ్డ నను వానిన్, మెల్లఁగొన్నాళ్ళకున్
 నే నీవాడననంగఁజేయుదువు; తానిన్ మల్లి కొన్నాళ్ళ కీ
 వే నేనంచును బల్కఁజేయుదువు; నీ యీ జీవకాదుణ్యబో
 ధానందమై భవాని! సాధనఫలంబై ప్రోచు నీబిడ్డలన్.

280

కర్ణాకర్ణిగ వింటి, శాస్త్రములలోఁగంటిన్ జనుశ్చక్రికో
దీర్ణాయాసముఁదీర్తు వీవె యని; నీవే యింతలో నాదు న
భృణమందున లక్ష్మీద తగుతునాఖ్యన్వచ్చి, చేట్టి యు
త్తీర్ణంజేసితి; నీదు ప్రేమమున కేదీ హద్దు? రాజేశ్వరీ!

281

అనయము ధర్మదేవతవయై, తలఁపించిన చొప్పుఁబూను వే
ళ, నెది యెఱైననున్ సరియె, లగ్గని, యప్పుడు మల్లి నీవె చూ
పిన గతి నేగు వాని నవివేరు లొకొండుగ నెంచికొన్ననున్
వెనుకకు మళ్ల నట్టి సువివేకులఁగాతువు నీవె, చండికా!

282

ఇదె నా యెక్కటి ప్రేమఁ కేంద్రమని, నేనెద్దాని నీక్షించుచుం
దుఁ, దదీయాంతర మంధకారమయమై తోఁపక, మమత్వమ్ము కే
రి దురంతాసురభావముంగెడపి, యారీతిక డగుల్తెంప, నీ
వె దయక జేసితివంచు నెంచెదను; సర్వేశీ! శ్రితానందదా!

283

ఈవే తక్క నితఃపరాశ్రయము నాకేదంచు నికగొల్పు స
ద్భావుక, బ్రాణము నెట్లు నాదగు మహాప్రాణమ్ముతోఁజేర్పను
న్నావో బిడ్డఁడ! చూడు నీసకలబంధమ్ముల్ తెగఁజూతు'నం
చీవే యెత్తు దభీతిహస్తమును జేవీ! చండముండార్దినీ!

284

అమృతమహాబ్ధి యున్నదదె, యంతికమందునఁగోరినంత స్నా
నమగును, శాంతిగల్గు సయినకబహుళోద్భవకర్మబీజమో
హము లటు వెన్క కీడ్చుతఱి, నయ్యెడి దేహహృషికసంఘవై
రము సయితమ్ము భక్తపరిరక్షణకే కలిగింతు, వంబికా!

285

మతి నిన్నుంగను నాస రేగునపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, తెల్పి మన నిర్భేదస్థితి “నాయోడి
సతమున్నాడవు చావువుట్టకలును జాత్యాదులు నీకు వై
కృతులు లే”వని మమ్ముఁదేల్చెడు కృపాకీర్ణాత్మవై శాంభవీ!

286

అమ్మా! యంచు సమస్తము మఱచి యాహ్వానించినన్, బిడ్డనె
య్యమ్ముంజిందుచు వచ్చి “జీవుడవు కావయ్యా! యసద్రాహ్మి పో
జిమ్ము జీరచెఱంగు చాటున నినుంజేర్పంగ లాలింప, మీ
యమ్మన్ వచ్చితిఁగన్న విప్స”మని స్తన్యంబిత్తు; సర్వాంబికా!

287

మతి నిన్నుంగని నాస రేగినపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, మాపెదవు మాజీవత్వబోధమ్ము; “నా
సుతుఁడౌ నీస్థితి నాదుసంకమునఁజూ శోభిల్లు; సచ్చిత్సుఖ
త్వత నీసా”మ్మని మమ్ముఁదేల్చెదవు వాత్సల్యమ్మునన్ శాంభవీ!

288

మమతాపంకము మాపికోదగిన సామర్థ్యంబు లేనప్పు, డా
మమతాకేంద్రమునం దసహ్యగుణదుర్మాలిన్యమున్ జూపి, భ
క్తమణిన్ దానికి దొల నిల్పె; దపుడాధన్యుండు నిన్నే కదా
మమతాకేంద్రముఁజేసి మైమఱచి సంపాదించు సంపాద్యమున్.

289

స్వాంతక్షేత్రమునందుఁబోయి నసురవ్రాతంబుపైఁజూపు ర
వ్వంతే న్నిల్పక, నిన్నె చూచుచును, దైన్యంబొప్ప నిన్ బిల్చు నీ
సంతుంగక్కసపెట్టు నయ్యసురసంస్కారమ్ములన్ జండివై
యంతంబొందఁగఁజేయకుండఁగలవే? అమ్మా! భజద్వత్సలా!

290

భోగము దుఃఖయోని యను బుద్ధి ప్రతిష్ఠితమైన, నీ జగ
దోగమునందు నిన్ను సుఖపూర్ణముఁగాంచెడి వాని, నీవె నీ
రాగు, నిరాగసుంజలిపి రాసవిలాసునిఁజేసి ముక్తిసం
భోగముఁగూర్తు; వన్నిట విభుత్వము నీయది యకాట, శాంభవీ!

291

లలితా! చూడఁగ లోకసంస్థితిని జల్పఁ జేపు టున్నార్థగా
ములు గాకుండను, శాస్త్రరూపముఁద్రయిమూర్తిత్వముందాల్చి శా
ఖిలు, దందెశ్వరశక్తిరూపమున నీవే; నీ నియంతృత్వశ
క్తు లచింత్యములు సృష్టిరక్షకే కదా తొట్టెంత, సర్వేశ్వరీ!

292

తలఁపఁగ నన్నపూర్ణపు, సదా పరితృప్తపు, మా యతృప్తుల
దొలఁపఁగ మా మొగాలకడఁదోచెద వీవె యతృప్తిమూర్తితో;
తలఁచిన గుండె జలుమను, ద్రాపది నన్నకణము వేడి, య
య్యిలిని మనస్సుతోఁగలిపి యీగరుణించిన గాధ; మాధవీ!

293

దురవస్థంబడి పొరుషము వితయై దుర్గా! తనుఁగావ, నే
వెరవుఁలేక, విపద్ధనము లలమఁ భీతుండు దిగ్భాన్తుడై
యరికట్టంబడి, దీనుడై, శరణమం చజ్ఞేయమా శక్తివై
పరయఁ, గుఱుడు, మ్రొక్కు; నప్పు డెవరమ్మా! కాతు రీవేకదా!

294

అమ్మా! యంచు ఫలము మాని నిను నాహ్వానించు సత్పుత్ర శ
బ్దముంబోలిచి చేరఁదీయుదువు వాత్సల్యముతో; నీదు న
య్యముం బోల్చికొనంగ లేని నరులే యీనాఁడు నీబావతో
సమ్మాధాత్ములటంచుఁబేర్కొనుట విస్మయంబె? కృష్ణాకృతీ!

295

నేనన దేహమే యనెడి నీచత, నీకృపచే నడంగఁగా
 మానవసీమఁ జేరియుఁగ్రమంబుగఁగాదని, బుద్ధియందు వి
 భానమునందుఁ జేరియును, సాధకుఁడయ్యెడియుం జడమ్ముగా
 నే వికరమ్ము చేసినను నివ్వడిఁజేరుటదెంత? శాంభవీ!

296

గురుశాస్త్రాత్మకృపాప్తి తేకెవఁడు ముక్తుండౌను? నీవే శివా!
 గురుప్రకాశాశ్రయము నాత్మవౌటఁజేరి నీక్షణమొక్కఁజై తస్యమే
 యునునా నీవు, కృపాత్రయాశృతిని సద్యోబుద్ధియోగంబుఁద
 త్పరవాప్తావపటుత్వ మిచ్చెదవు వాత్సల్యమ్ముతో, శ్రీగురూ!

297

దేనంజేరెడి మంచి వాసన సముద్దీపించుచో, 'నిచ్చటన్
 నేనంచున్న కురూపి నేను, నిజమా నేనాదు; సంకల్ప తే
 కానేనో, విభుఁడున్ నిరంజనుఁడు నిత్యానందుఁడంచెన్న వాఁ
 డీ నేన్ నేననునా? త్వదీయకృప తేకీబోధ మానా? శివా!

298

అది యిది చేసినాఁడను, గృతార్థత కల్గదు, సంశయమ్ము పా
 యు, దమరతారసాప్తి యిసుమంతయు లే, దభయమ్ము చిక్కదం
 చెద నుడుకెత్తు వేళఁగని, యీవె కృపన్ గురురూపమొంది వ
 చ్చెద, విదె నీనిసర్గము విశీర్ణహృదాత్మజరక్ష కంచికా!

299

భగవద్భావమునందు జీవుఁడు మనఃపర్యంతమున్ దన్మయుం
 డగునీ, నీవు విశిష్టమూర్తిఁగొనియే యావిర్భవంబందు, దె
 న్నఁగ నీవర్చస మెల్లసంశయములన్ మాయించ, హృద్గ్రంథి యిం
 తగ శైథిల్యము నొందినట్ల యగుఁగాదా నీకృపన్ శాంభవీ!

300

విగళత్కర్తృతతోడ నీయొడిని సంపేశించి, తానున్ భవ
జగతీఫలనమందుఁ బాల్గొనినఁ, ద్యాజ్యబంచుఁద్యాగంబటం
చగడుంజెందని నీతనూజున, కగమ్యంబైన నీధామమే
సుగమంబౌ, నటఁజేర్చు నీకృపయె నిస్తుల్యాదృతిన్ శాంభవీ!

301

నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగమనుచున్ శ్రీకృష్ణరూపమ్ముతో
నానాఁడన్నటు లీయఁగొన్న సుతుఁడే యన్నింటికిన్ సాక్షియై
తానే యుండుటెఱింగి, యెన్నఁడును నీ ద్వంద్వోత్థచాంచల్యముల్
లేనే లేక విశుద్ధబోధమున నిర్లీనుండగున్; శాంభవీ!

302

నిను నెడఁబాసి యార్తుఁడయి, నీదు సభావముచేత దీనుఁడై
నిను శరణమ్మటన్నపుడె, నీత్రిగుణాత్మక శక్తిరూపమున్
గనఁగలఁడమ్మ! జీవుఁ; డలనాఁడె త్వదార్తశరణ్యమూర్తితో
గనఁబడి భీతి వాపి భవకష్టమడంతువు సత్కృపార్ద్రవై.

303

◆ మ్రొక్కెడిచోఁబదమ్ముల శిరోమణు లొత్తెడి వేల్పులందుఁ, బెం
పెక్కిన భక్తితోడి యుడుకెత్తు శిరమ్ములు మోపు నూయెడన్
మక్కువ నీకు నొక్కటియె; త్పాదవహర్మ్యము, పేద యిల్లు, నా
కొక్క విధంబుగా నెఱవకుండునె సోముఁడు చంద్రికల్; శివా!

304

◆ అసయము మా వివేకగతు లారయ నీకును, నీదు తత్త్వమున్
గని, కడతేట మాకును జగజ్జననీ! పనిముట్లు గాఁగ నీ
తనువు మనమ్ము నిచ్చితివి, తథ్యమటంచు నెఱుగు ధన్యుఁడే
నినుఁగని నిన్నుఁజేరి జననీస్తనపీడకు మళ్ళి రాఁడుగా.

305

♦ చెల్లని రాగిదబ్బు, సరి చెల్లులు పెట్టిన యప్పు పత్రమున్
బొల్లగు విత్తనమ్ము, జనిపోయిన వాని హృషీకముంబలెన్
దలిచొ! యింటఁబై ని గురుతః వొలఁగించెడి ముప్పునన్ సహా
యల్లము నిన్ను నేమటక యుండుట, యీశ్వరి! నీ తమింగదా.

306

♦ పరచూన్నమ్మని యుబటిండుడిచి, చిప్ప న్నెండిగాఁజూచి, ము
ప్పిరిత్రాటింగని పాముగా నడలి, కంపే యింపుగా నెంచి, క
క్కురితి నేనన మేనె యన్న మదితోఁగొట్లాడుకొన్నట్టి నా
దురితఁబూడ్చెడి వీలు త్వత్కరుణసింధున్నానమే; అంబికా!

307

♦ మందులు లేకయే రుజలు మాన్పుట, శస్త్రము లేకె శత్రులన్
మ్రందఁగఁజేయు, టైనదియు రాగల దాని నెఱుంగు, టెంతో దె
లందగు శబ్దము న్దినసులన్ గ్రహించుట, యన్న శక్తి ని
ర్మందభవత్కృపారసము రాజులుటన్ నరుఁడొందు శాంభవీ!

308

♦ ఊపిరియాట తక్క నిక నొండెడి లేకయే పుట్టు వీనిలోఁ
బ్రాపయి తెల్విరూపమున భాసిలు నీవె క్రమక్రమమ్ముగాఁ
జూపుదు వన్నియు న్నియతి చొప్పున; అట్టి నినున్దనంగ రా
రాపుల నొందనట్టిఁడొక రాతికిఁదక్కువ కాఁడె? శాంభవీ!

309

♦ ఏచిన భ్యాసవేళ నిను నెంతగఁజూచినఁదన్ని పోదు; కన్
వాఁచిన యట్టులుండు నొకనాఁడు నినుందలపోయకున్న; న
మ్మా! చితిరూపనాచుఁడిగమైలను దోచుచునుందు; వింతయున్
జూచియె నిన్ మహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

310

♦ పవళుల సంఘెల్లనిసులఁబర్ణకుటీరములఁ దనాధ్యసా
ధనిసరమందుఁజిట్టడవి తావుల, దుర్గహిమాద్రీయందు, నీ
వె వెతకుచుందు వేసరక, విశ్వజనిత్రి ! భవత్స్వరూపమున్
దవిలి కనుంగొనందొడరు ధన్యులఁగన్గొని చేరఁదీయఁగాఁ.

311

♦ బాలగ మాటి సంతస మపారముగా నిను నీవె చూచికొం
తు? లలితా ! యజేల? కడు వృద్ధగనై నిను నీవె చూచినన్
దేలును మాజరాదశల త్రిక్కులు; దొక్కులు కాకమున్నె మ
మ్మేలవయేని, స్వార్థపర యీలలితాంబ యటంచు నాడరే?

312

♦ ఎఱుఁగను హోమపద్ధతు లవెట్టివో; తర్పణరీతి బొత్తిగా
నెఱుఁగను; చక్రపూజ యరుదే; యయినన్ గురుదర్శితాధ్వమున్
మఱువక హృన్మనుప్రకటమార్గమె గమ్యముఁజేర్చునన్న యీ
మొఱకును, గన్నతల్లి వెటు పోదువు ప్రోవక తావకీనునిన్ ?

313

♦ ఈతను వబ్బినంతకును నే నొనరించిన తప్పు లెన్నియో
నాతరమా యెఱుంగ; విడునా ఫలరూపములై న కీడు? లీ
మే తగులూడ్చుకోఁగఁదరమే? మెడపల్పు నడల్చి వత్సమున్
మేతకు వీడునట్టు లిది నీపని; నాపని కాదు; శాంకరీ !

314

♦ ఒగులకు స్వార్థము న్విడిచి యుండుట మేలను వారు, తామె య
చరణమునందు జాఱుటది సాజమె? జ్ఞానసుఖస్వరూపవై
పరఁగుచు నీవె మీఱుటది స్వార్థము కాదట? లాతికిచ్చుచో
బొరవడుదే యవిద్యవయి పోవుదే యప్పుడు చిత్స్వరూపిణి!

315

♦ ఆకటి కేదో తిండి, దగ నాపగ నీరము మానలేని యీ
నా కడుపెన్ని జీవులను నామమడంచెనో? దాని పంట నీ
వే కయికొందో, పాచితములే నొనరింపగలేని నన్ను నా
యాకలిదప్పు లంటనటులై న నొనర్చెదో? పాపనాశనీ!

316

♦ మనసె భవద్వశంబగుట మైమఱిపొందెడి యోగివద్యు, ని
న్గనుగొని వాక్సమర్పణమునకొదనివొందెడి జ్ఞాని, నీకునై
తనుధనమాప్రమిచ్చి యదె ధన్యతగాగను వెట్టి నాగమక
గనుగొని, 'యిందు నేనెవడనా'యని కుందుదు నమ్మ! శాంకరీ!

317

♦ అమ్మా! జంటలు కొన్ని, యెక్కములు కొన్నానట్లు, నాకిన్ని య
జమ్ముల్లూరిచి, యింద్రియమ్ములను సన్ధానించి; తీచెత్త వ్య
ర్థమ్ముంజేయక మల్లి నీకిడెద; నాప్రారబ్ధసందోహదా
హమ్ముంజేయుము తెల్వించిచ్చు నిడి; జ్ఞానాకార! కామేశ్వరీ!

318

♦ పలుమఱుదోలుచున్న మెయిపై నడుగూనుచు నేచు మక్షికా
దులవలెఁగామముఖ్యులగు దుష్టులు దాయలు వీడిపోరు; భ
క్తుల కిదియూ సహాయ? మెదదోపదె నీపని యంచుదల్లి! ఆ
ఖలగణనేతయైన యల కామున కీశ్వరీవేమొ? ఈశ్వరీ!

319

♦ దాగురుమూత లాడునటు, తలి! యొకప్పుడు చిక్కకుందు; నా
బాగెమిటైన, నిత్యసుఖభావముతో సుతుఁదన్ను టిట్టిదా?
యోగివ రేశ్వరీ! యరయు నూహయొ? వంతో? గ్రహాల యోగమో?
రేగిన యగ్గినార్చిన మఱికొదరికొల్పుట కష్టమాఁజుమా.

320

◆ మానసికమ్ములౌ రుజలు మాయును; మేని తెవుళ్ళడంగు; ని
 మ్మేనికి యోనిఁజూచుకొను మేటి శ్రయమ్ము తొలంగు; దృష్టయే
 మానిన నంచెటింగి పలుమాటును గడ్గిన, గుగ్గిలంపు జి
 డ్డె నను వీడ, జేమివెరవమ్మ! శ్రితావనమిట్టిదానట ?

321

◆ రూపము లేకె చూపెదవు రూపము; రూపము గల్గు నన్నిటిం
 గాపొనరింతు; వామెతయుఁగట్టడ మడ్డవు; నీవె యిత్తు వే
 లోపము చేయ; కై నఁజెఱుగో నిటికించితి, వమ్మ వేమొ ? నీ
 పాపలమేమొ ? పాప తమి పాపికొనంగను నోపుదే ? శివా !

322

◆ బాములఁ బెట్టకమ్మ; పెనుబాముల పెట్టెలు బాము లెన్న; లో
 బామును బట్టఁజాలకె, సబామును మార్చుకొనంగ లేకె, యీ
 బాములఁజిక్కుకొంట; మదిఁబాము నిరుల్విడఁగొట్టి యేటు, మ
 బా ! ములుచొను గాక తన పాపఁడు మాత కుమాత కాదుగా.

323

◆ దినుసులఁదృష్ట, శాస్త్రములఁదృష్ట, కవిత్వపుఁదృష్ట, సద్యశో
 ధనములఁదృష్ట, యాత్మజాల తన్వికేఁదృష్ట, హృషీకత్పష్ట, యీ
 యనువున నున్న తృష్ట లడుగంటఁగఁద్రొక్కక, నిన్నుఁజేరు తృ
 ష్టను గొనసాగఁజేయుటది సాధ్యము నీకునుఁగాదు, శ్రీకఠీ !

324

◆ జనకుండాదృతిఁజేతఁబెట్టినది పైసా; దానితో “బైసికిల్
 కొనుకొంతా”నను ముగ్ధబాలకుని పట్కు ల్విన్ననుక, దంభులా
 చు నిదిధ్యాసపటుత్వశూన్యులగు నీచుల్ ‘జేవి ప్రత్యక్షమా’
 కను టప్పాలను విన్న నవ్వగును, దుర్గా ! స్వర్గమోక్షప్రదా !

325

♦ నీవే నేనను మాట విక్రమగుచో, శక్తి కేదమ్ములు
నావే చేయవడేల? నీకు శ్రమము న్నానీక, నేద్రదిప్పనే
నీవంక న్నెడమోము పెట్టు ససుల న్నీవంక కే; యిట్టి స
ద్భావమ్మే ఫలమన్న పుత్రుడ విశ్వాసమ్ము లేదా? ఉమా!

326

♦ చిరకాలమ్ముననుండి నీదగు నుదాసీనత్వమే యెంచి, నీ
చరణమ్ములే గయికొన్న యందులకొ, తచ్చబౌద్ధమన్యంబుగా
జరగ నూచెద? వెన్ని నాళులు పరీక్షాకాల? మీ నాయెడ
జరగింతే భవదీ నుపాండితుల సంభా! సూనుడక, దీనుడక.

327

మఱవా? జ్ఞానమే నీసదాకృతి; అసామర్థ్యంబులే? శక్తివే;
కొఱయా, వత్సలభావ? మాశ్రుతులు పలుకు న్ని న్నే సర్వాంబగా
తటి కాదందువో? డెబ్బదెడు వసు; సీదార్థ్యంబెటుల్నమ్ము? న
మొఱకర్థమ్ము నెఱుంగుదీవె; వడిగాఁబ్రోవందగుక; శాశరీ!

328

♦ నీవే నేనను తెల్వి యంతమరినక నీలోన నేజేరఁగా
దేవీ! దేవనె యొక్కదారి; అది యాది న్నెట్టకున్నందుకై
యీవే దందుగఁగ నాయువొక నూతేడ్డిచ్చి, యాతెల్వితో
నీవే నికబ్రకటించుకొ; న్ముదియె వాంఛితుక జగత్సేవగా.

329

♦ కన్నులు పుస్తకాలకిడె; కర్ణములక బుధపాళికెచ్చె; లో
నున్న ననుంగనం దితడయో! పఠితపుడటంచు, జ్ఞానసం
పన్న గురూత్తమాకృతిని వచ్చి తెరందొలగించి, తటి యీ
యున్న తమార్దవమ్మెటు, శిలోచ్చయపుత్రికిఁగల్గె? శ్రీగురూ!

330

♦ శవతతి యాసనమ్మయి, శ్మశానమె తావయి, పున్నపేల్లె జా
నవు నగవై, దెసల్వసనమా నొక యుత్పథలోలకుం దనూ
భవులము; తల్లి పోల్కి గలవారలమా మముఁజేర నోడు మృ
త్యువు; సత మామెనే కొలిచి ధూతభయాత్ములమైతి; మంచికా

331

♦ తన మెయి గంట్లు పెట్టినను; త్వక్తును జెక్కి, చివుళ్లు త్రుంచి,
శ్మను దెగఁగొట్టుచున్న, నది లాతికి మేలని, మంచిదగచునే
మనియెడి మందుచెట్లఁగని, మా త్రిపురాంబ కృపామృతాభిషే
చనమును గొన్న వీనికిఁక జన్మము లేదని యీసు చెందెదన్.

332

మనసిజుఁడంట; ఆఘనుఁడె మన్మథుఁడంట; సెబాసు! పుట్టినిం
టిని వెతపెట్టు క్రూరుఁడనుటే కద; నిష్ఠను దొంగిలించు దొం
గనిన, 'మనస్సె నే'ననుచు నర్జునుతో నను నర్థమేమి? కృ
ష్ణుని దెగడందగు న్భయల నొవ్వఁగ నాడఁగ నేల? శాంభవీ!

333

♦ ఒకటే పిచ్చుక జాతి; నీడరచనోద్యోగంబు, బంగారు పి
చ్చుకకుంచిచ్చుక కెంత భిన్నముగఁగూర్చు న్నీవిలాసంబుమా!
స్వకుటుంబమ్మగు జీవు లొక్కటయినన్ సంరక్షలో భేదమె
దుకొ నీకే తెలియున్; నమస్కృతులు నీదుర్జయభావాలికిన్.

334

కట్టునఁబెట్ట నిమ్మనసె కారణమంచును దిట్టఁబోను; నా
కట్టెడలించు మేలి కదె కారణమాటను నమ్రసమ్రతన్
బట్టెద దోయిలిన్ విడుపుబాటనె త్రిప్పమటంచుఁ; గానిచోఁ
బెట్టెద నీమొకమ్మననె; వేటొక యెత్తెఱుఁగన్ మనోన్మనీ!

335

గుణమయి! చెప్పవే, త్రిపురగూఢచరిత్రుల దైత్యులకామహా
రణమొనరించి చంపుటనె రాజులెనో, త్రిపురాంతకాఖ్య నీ
దణికి? శివా! శివోహమను తత్త్వధూరీణుల స్థూలసూక్ష్మకా
రణపురనాశకుండగుట రాజులెనో? త్రిపురాంతకాంగనా!

336

♦ పురమూల రూపముంగొనిన మువ్వర దైత్యుల రూపుమాపుటకా
బురమథితప్రళ స్తిగనె; పో, భవదీశుండటంట యొప్పో? త్రై
పురమనుబీజసమ్మధనముంజలిపెకా, నవనీత మెత్తె, నీ
వరుండదిగాన నీబిరుదు, పార్వతి! యంటయె యొప్పో? చెప్పవే.

337

♦ ఏతటి నేడు నీడు మతమెయ్యదీ? యన్న, “జగజ్జనిత్రికం
జాతనిభాంఘులన్దొలుచు సన్మత”మందును; దాని వారల
ద్వైతమనంగ-డో; యదియె ద్వైతమనంగ-సరే; విశిష్టమైన య
ద్వైతమనంగ - భేష్ - పరమబంధుండ నెల్లరకంచుఁబొంగెదకా.

338

♦ వాక్కులు సర్వ మీవ యని వాఱొను వేద మసత్యమానె? యీ
చక్కని తెన్నతోనె నిను సంస్తుతఁజేసెద; నయ్యముండు, తా
నొక్కనె పీఠ; సంస్కృతము నోరను రాదని? యెట్టి వారినేక
గక్కసబుద్ధితో ననధికారము సూపిన నీవునైతువే?

339

♦ అవమానమ్మును గౌరవమ్మును ధనాధ్యత్వమ్మును లేమియుకా
భవదీయాజ్ఞలు, శీర్ష ధార్యములు కావా? జేవి! నాబాధ్యతా
నివహమ్ముకా మకరందపూర్ణభవదంఘ్రిద్వంద్వసాన్నిధ్యమం
దు విడం, గాలను దన్ని పోగలవె? చూతుంగాక వాత్సల్యముకా.

340

పైమాటల్ నెయి యేల; అయ్యవి ప్రగల్భా లెల్లరున్ వేళకున్
వామాచారులె; ముఖ్యమవ్వయమునై న న్నెట్టకే, మున్ను నిక
శ్రీమాతా! యన లేడు, నీవరమదాక్షిణ్యమ్ము నార్జింప; ఈ
వామాచారమే దక్షిణమ్ముగుగదా; వామాత్రయాకారిణీ!

341

♦ మలినము గాక, నీరచనమాధురి జానగు పుణ్యలాగలి
పులినములందు సాగు మన ముచ్చట లంబరనీరసంచర
మ్ములు విననిమ్ము; తల్లి! తొలి పుట్టుల పున్నెము పండి ముందుబా
ముల నిలుగొల్పు భాగ్యమున, ముక్తములై చనుగాక, శాంభవీ!

342

♦ ఆతిథ్యమ్ములు లేక సాంబశివపాదార్చావిధు లేక, స
త్పతివ్రత్యము లేక, శౌరితులసీభవ్యార్హణ లేక, శ్రీ
మాతృస్తోత్రము లేక, తాతగురుసమ్మానమ్మును న్లేక, వి
ఖ్యాతింబాసిన యిండ్లగాలిడక దవ్వై పోదు వమ్మా! రమా!

343

మన కడ్డంకు జగత్ప్రియత్వ, మదె యాత్మప్రాప్తి కానీని బం
ధనమంటెగ్గదె, మిమ్ము నన్నుగడు సంధానించు నెయ్యంపుద్రా
డనియున్, బిమ్మట నయ్యదే తగులు పాయంజేయు కీలంచు, నీ
వనవేళ బిడ్డలు తప్పుదాడులకు లోనై పోవరే? శాంభవీ!

344

నేనే కోరి బహుత్వలీల, నిటఁబత్నీ పుత్రభృత్యాకృతి
నేనే విష్ణువిరాట్స్వరూపనయి సందీపింతు, సేవింతు, నా
నేనున్; సత్యమటంచుదల్పెదవ యేనిన్, నీసుతుల్ నేననం
గా నేమో గుఱితించి యమ్మవగు నిన్నానంగలా; రఁబికా!

345

అకటా! శిష్యుఁడు గాకె డేశికుఁడుగా నాసింపఁబోకోయి! సా
ర్థకమా శిష్యత నీకె యబ్బిన, గురుత్వంబింతలో నబ్బు; దై
శిః దేహంబది మట్టిబొమ్మ యయినన్ సిద్ధి చు మోక్షంబు సా
ధకపుత్రా! యని తెల్పి కాచుటది నీధర్మంబు సర్వేశ్వరీ!

346

సకృప న్నీకుపదేశమో, యెదియొ దీక్షాదానమో చేయు డే
శికు, నీవానిఁగ నాంతరంగికునిఁగాఁజేయంగ లేవేని, డే
శికుఁడే నీవును గావయేని, విత నీశిష్యత్వమున్, నీకు దై
శికలాభంబెది? యంచు సాధకునకున్ జెప్పంగ డే శ్రీగురూ!

347

అసదవలంబులై, సదమృతార్థవివంచితులై, సదా విష
గ్రసననిషక్తులై, భవదరాతులఁబోలి చరించు మూఢులం
దు సయిత మెన్నఁడుంగనలు తోఁపని కన్కలి నిల్చినప్పుడే,
యసదృశసాధనా ప్తిఫల మబ్బిన గుర్తగు మాకు శాంభవీ!

348

అనయము నింద్రియాయనములందగు నాగమనాగమంబులన్
గని నను బట్టుకోఁగలవు నన్నొకనాఁ, డది వ్యర్థమైననుం
వనరకు; నీకు నవ్విఫలభావమే సూ ఫలమిచ్చునంచు, నీ
తనయుల కీవె కూర్పఁదగుఁదాలిమి నెయ్యము మీఱ శాంభవీ!

349

జననీ! నేనన దేహమే యనెడి క్లేశమ్మాడ్చి, యాపైని నే
ననఁగా బుద్ధి యటన్న క్లేశమును మాయంజేసి, యా బుద్ధికం
దని చోటన్ మఱి “నేను నే”ననుచు సంభావింప రానట్టి తా
వున నీబిడ్డనిఁజేర్చ నీదె కదె యాపూటమ్ము; సర్వాంబికా!

350

జననీ ! సంశయమున్న తావునను విశ్వాస, మృసాయాస్థల
మునఁబ్రేమమ్మును, హాని చోట సహనమ్మున్, నిర్దాతాశాస్థల
మునఁబూర్ణాశను, నిల్పు నొక్క కరణమ్మున్ గా నొనర్పంగ జే
సను; నోసర్వనియంత్రి ! పరమానందాత్మికా ! శాంభవీ !

351

ఎన్నఁగ నాకృతఘ్నతకు నించుక పాచిత మిదె యంచు, నే
నన్నివిధాల నాత్మబలి యచ్చెదనంచు ముముక్షుభావసం
పన్నత యబ్బినన్ సకలహాసనలన్ భవదీయమూర్తిలో
నన్నెఱిఁజేరిపోవు; నిదె నచ్చిన ప్రార్థనమందు శాంభవీ !

352

తనయా ! విశ్వవిరాట్టు నొందుటకు నిత్యంబీవు నీలోన నే
యనుభూతింగొను వ్యష్టిసత్తయె చుమా, యాధారమా; భూమిగ
ర్భసిగూఢంబగు వాకిపవాహమునకై త్రవ్వించుకోవే పెరం
టను గూవంబని నీదు బిడ్డనికిఁజేటఁబెట్టుమా; అంబికా !

353

జననీ ! నీపృథుదేహమా పృథివివత్ మృందుఁబద్మాదికా
సనముంగూర్చెద, ధ్యాసయోగినయి, తచ్చైథిల్యభీయుక్తు, న
న్ననుకంపామతఁగావవే, యనెడి వాఁడాత్మార్పకుండంచు, నా
సనశుద్ధింబానఁతు వీవె శ్రితరక్షాదీక్షతో శాంభవీ !

354

ఏకడ నున్నదమ్మ, యని యిట్టటు పాటకుఁడంతటన్ సదా
మీకయి పూర్ణభావమున మీకొదువల్ దొలగింప, నేనె వి
శ్వాకృతితోడ నుంటి'నని యాత్మజకోటికే నచ్చఁజెప్పుచున్
నీ కడగొట్టు సంతనెడ నెయ్యముఁజూపుము విశ్వరూపిణీ !

355

నీకరుణాకటాక్షమాన నిల్చి యదెప్పుడో బుద్ధియోగమున్
నాకిడుదేని, దేనికయి నాశ్రమసాధనమయ్యె, దేనికై
వ్యాకులపాటు చెంగితిన్ యాఫలమబ్బును; దాసి వర్ణనం
బేకదె కృష్ణగీతల ముగి; పదె పెట్టుము భిక్ష శాంభవీ!

356

ఈ సుఖ మొక్కటైన విషయేంద్రియయోగముచేత భిన్నతా
భాసము నొందు; మానవుని భావము భిన్నగుచిప్రకీర్ణమై
మోసము నొందుచుండు, రసమూర్తిని నిన్ను నెఱుంగలేక; యి
మోసమునందు బిడ్డలను ముంపక సత్యముఁదెల్పు మంచికా!

357

అమలాద్వైతమహానుభూతియుతులౌ నాశంకరాచార్యము
ఖ్యమహాత్ముల్ స్తుతివేళ, వేడు తఱి ద్వైతాధారులే యాట, స
త్యమ కాదా - అది మాకుఁదప్పనిద కాదా, యట్టిచో మమ్ము త
ద్రమతుల్ గాఁగని తోసివేయకు, జగద్ధాత్రీ! సుతాళికిన్ శివా

358

అమ్మా! ఆత్మవు నీవు; నిక్కముగ 'నే'నన్నట్టి వస్తుస్వరూ
పమ్ము నీ; పది యొక్కటే సకలజీవవ్రాతమం, దేనువే
సమ్ముందాల్చి ప్రతిధ్వనించు; నపుడే శక్తిప్రథన్బొల్పు; భి
న్నమ్ముంచెన్నకు మున్నె నీవనుచు సంతానముతోఁదెల్పవే.

359

దుర్గంబన్న, భయంబు సంస్మృతియు దైత్యుండున్ జనద్దఃఖరు
గ్వర్గంబర్థము; కొమ్మునందమరి 'ఆ'వర్ణంబు తద్గంతయా;
భర్తార్థాంగి! జనించె నిట్టులు భవద్భవ్యాఖ్య; నాతల్లి! యా
దుర్గానామసిరంతరస్మరణసంతోషమ్ము నాకీయావే.

360

“ఉన్నది జ్ఞానశేఖర, మదియున్ గొఱఁగానిది, చిత్తశాంతి నీ
కున్నది, నాయహంకృతికే నూతయి; కావున నాదు శోకమో
హోన్నతి దాటు దారి యొకటున్నఁగృహందెలియంగఁజూపవే”
యన్న యుదారభావమే యథార్థనమస్య, గురుస్వరూపిణీ!

361

అవిరతతాపతప్తమగు నాత్మజబృందము, నీదు స్నేహబిం
దువులకు నోడు సాచుట కనుంగొను, మీయుగసంధియందు, దా
దవులను నిల్వ కొక్కపటి దర్శన మిచ్చెదవే-ద్రుతాపవ
హ్ని విధుశమై రసార్ద్రమగు నెండిన సస్యము వోలెఁజండికా!

362

అకటా! నీ జగదాకృతిం గనుచు, ‘మిథ్యా భ్రాంతి’మున్నొ నిర
ర్థకమా మాటలు కొందఱంటకు నిమిత్తంబేదో నేఁగాన నే
రక నిన్నజ్ఞెద; సర్వభూతములలో భ్రాంత్యాకృతి బొల్తువ
నికము నిల్చుఁగ వారి నోళుల నిటుల్ నీవే బయల్దేటితో?

363

మణఁగంగోరెదవేని, రూపమును నామంబాటి, యూహలో నుడువ
మణఁగు; నీవు వికాసమొందిననె యమ్మా! నామరూపక్రియా
గణనల్ తేలిక యానుమా; కపుడు నీకార్యంబుల జల్పు మీ
యణుసంతానకృతార్థతాప్తి కనువొన ట్లోగుణాలంబనా!

364

ఎక్కడనుండి వచ్చితిని, యెవ్వఁడనో తొలి పుట్టువందు, నే
నెక్కడి కేగువాఁడనొ, మతేమగుదున్ మెయి వీడి నంతనే,
యొక్క రవంఠెఱుంగ; నిటులున్నను సర్వము నాది యంచునే
నిక్కి చరింతు; నిట్టి కడు నీచుని సైఁచెదొ, యేఁచెదొ? శివా!

375

ఇమ్మని, నిన్నుఁ దెచ్చునుట కేమి మిగిల్చితి వమ్మ ! పంచకో
శమ్ముల పుష్టికొ దినుసు చాలఁగ నిచ్చితి, వందులో నిగు
ప్తమ్ముగు వాని తెల్విడిన దండిగఁబెట్టుము, దానిఁబై కిఁబోఁ
జిమ్మిడి యాసురీగణముఁజేండు మటంచు నె చేయి సాఁచెదన్.

376

నిత్యానందద ! జీవితాకృతిని సందీపింతు వీవన్న యా
సత్యజ్ఞానము జాతి, లేములు నిరాశల్ గ్రమ్మఁగా, నింద్యదు
ష్కృత్యమ్ముల్ బురడాలు లంచములు హెచ్చెన్; బిడ్డలంబేదతై
నిత్యమేడుచు భారతీయులకు నీ నిక్కచ్చి యెట్లూడువో ?

377

తల్లీ ! తల్లీ ! యటంచపారమగు నుత్కంఠన్ ద్వదంకాధిన్
హోల్లాసమ్మున నుండ, మోహినివి తుల్యోత్కంఠతోఁబిల్వక
లలన్ దవ్వగుచుందు; వింతకును మా యాత్మార్పణభావమే
తల్లీ ! హేతువు; దాని నేర్పఁగదె వాత్సల్యమ్ముతోనిప్పుడేన్.

378

తొలుదొల్త బరజన్మజన్మములయందున్ నాబహుత్వాశలే
తల నిక్కించుచు నాదు చిత్తమను క్షేత్రమ్మందుఁగూర్చుండె శ
త్రులెయై, నీవె కరాత్తఖడ్గవయి శత్రుచ్ఛేదమున్ జేయవే
నలవే ? నాకట నీకుఁదావిడెడి ధైర్యంబేది ? శ్రీచండికా !

379

జననమె యిమ్ము; మోక్షమె యొసంగుము, తత్సరశర్మరూపవున్
గనఁగఁబ్రపంచదేహవును జ్ఞాననిసర్గవు రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనిత్రివి, భూతధామవౌ
నినునె భజింపనిమ్ము నను; నీదగు చిత్తమె నాదు భాగ్యమా.

380

తల్లీ! క్రమ్మెను నీ ప్రియాత్మజుల మిథ్యాభ్రాంత్యవిశ్వాసముల్
పెల్లె కామగదార్లు లల్లుకొనె; నాకర్భతవై నీకృపా
పుల్లలోకసుధాభిషేచనమునక బూతాత్మలక జల్పి జ్ఞా
నోల్లాసాగదరత్నయోగమున మమ్ముల్లాసులంజేయవే!

381

డెబ్బది యంచొకం, డొకఁడు డెబ్బదియాటన, నీవొ "అబ్బిరో"
డెబ్బది తొమ్మిదేడులు పటిష్ఠశరీరు నొనర్తు నంటి; వా
నిబ్బరమూని నిదుపదనీరజసేవకుఁజాల వీలటం
చుబ్బదు, నాటిమాట మదినుంచుము మర్వకు, కాలరూపిణి!

382

♦ మంచుల కివ్వి మంచి బహుమానములంచును గొన్ని, నీవు గా
వించిన దుండగమ్ముల కివే యసి గొల్సులు కొన్ని నాకు బం
ధించితి; పవ్వి డుల్చుకొను తేఱువ నాకెది తల్లి? నీవే మే
లెంచి సడల్పఁగా వలయు; నెప్పటికో పరిపాక? మీశ్వరీ!

383

♦ అజ్ఞుల్ కర్ణపిశాచయక్షిణుల నాయాసమ్ముతోఁగొల్తు స
ర్వజ్ఞత్వాశను, నీకే రూఢమయి సర్వజ్ఞత్వమేపార; డే
త్రజ్ఞా! చందనభూరుహాభ్రమనుద్రత్పాంతోత్థమా వేమునే
యజ్ఞానమ్మున నాశ్రయించునటు లమ్మా! సర్వశక్తిప్రదా!

384

♦ నీతలఁపేమొ, సర్వజననీ! సకలంబునఁబ్రజ్ఞరూపునక
భ్యాతి పహింతు; విష్ణు నరునందున, సర్వము తెప్పపాటుతో
భూతి యొనర్చు చివ్వపనిమాట్టులఁబన్నఁగఁజాలు ప్రజ్ఞవై;
తీతెఱఁగెన్నఁగా మొదటికే తలపెట్టితివేమొ? భైరవీ!

385

♦ అమ్మిక ! నిన్నుఁబూజలను ధ్యానములకా జెలఁగించు వారి హస్తముల నెల్లఁగూర్చి మొలత్రాడుగ, వారల పుట్టెకూర్పు హారముగ, వారి వీడ వెద రాక, ధరించితి వంచెఱుంగకే, యిమ్మగు నీపదార్చ మతిహీనులు చేటనుచుండ్రు, కాలికా !

386

♦ ఒకమఱి చెల్మియైన మఱి యొగ్గదు పిట్టలజంట; అగ్ని సాక్షి కళపథంబు లెక్కడివి ? నీ ! నకు పెండ్లిఁదలంచుకొన్న, లజకుఁగతమాను; మానిసిది సాహసచంచలభావమాటచే సకలజనిత్రి ! నీవిడిన జ్ఞానము మాతెనా ? పెట్టుటెంతయో ?

387

♦ కూరుకు తిండి కూటములకుం గడవన్నిగులైన కాల, మా కూరుకు తిండికూటములకుం దగు దిన్నులు కూర్పఁబుచ్చు చాచారి నటంచుఁదిప్పుకొని, సత్యమిదే యను మర్త్యఁడౌర ! తన్నారసి నిన్నునారసి సుఖాప్తిఁగనండిది వింత; మోహినీ !

388

♦ బౌరా ! మూర్ఖజగత్తు ! చిన్నటనె గాయత్రీమహావిద్య నొరారంగైకొని, మూడికిందుడిచి పాడై పోవుటే కాక, యేధీరుఁడేకా జననీమనుప్రవణుఁడై దీపింప, నిమ్మాత్మకా జారుల్ తప్పనుచుండ్రు రెండు నెఱుంగన్ సత్వమ్ము లేకమ్మికా !

389

♦ తన మెడపోగు కందువను, వారల కుత్తుకత్రాటి సత్తెముక గనుఁగొను వాఁడె జాణ; అది గానఁగ నేరని వాఁడు రెండునుకా నవడఁగూర్చి పెండె కురిపెట్టుక చచ్చుట మేలు; కానిచో పునుజతతో ద్విజత్వమును మఁటను గల్పుట కాదో, శాంభవీ !

390

భవదీయాంఘ్రుల ముద్గిపోగల సుఖోపాయమ్ము తెన్నేని, మా
నవకల్యాణమె కోరి చూపిన జగన్మాన్యరు తెచ్చోటఁబా
ర్థివదేహమ్ములఁదాల్చి, రిచ్చటనె యీదేహమ్ముతో నిల్చి, న
న్నవమానించెదె, ధీనిహీనజనియీత్రాయాసిగా? నంబిళా!

391

“అమ్మవు నీవు, సుప్రకట వందటి, కీవు ప్రసన్నవౌట, ‘మా
యమ్మయె మాకుఁగావలయు’నంచుఁదపించెడి వారినెల్ల స్వాం
కమ్మునఁజేర్చి, యెన్నఁడు దిగంబడ నీక, చెఱుగుచాటునం
దిమ్మిడు”దన్న నమ్మరది యీవె సుతాళికఁజాటు మంబికా!

392

వెలయఁగ నాత్మయే ప్రకృతివేషమ్మునక, మఱి మాయరూపున
దలిరుచు శక్తిగాఁగ, నదె తాలిచె నయ్యయి పేళ్ళ; నీయదే
కల తెఱఁగాత్మభిన్నములు కావనినక, దవు చూపు లేని తం
బులకది సచ్చకున్న; దెటు బోధ యొనర్తువో నీవె, శ్రీగురూ!

393

అమ్మ యథార్థతాపరిచయమ్మె యనంబడు జ్ఞాన; మమ్మపైఁ
బమ్మిన ప్రేమ నిల్పుటయె భక్తి యనంబడు; భక్తితో నదే
నమ్మను గూర్చి చేయు పని యంతయుఁగర్మము; గాన నెద్దియే
నమ్మనె కూర్చి చేయుఁడని యార్చినఁజేయ రదేమి పాపమో!

394

వెదకెద రేల యమ్మకయి, విశ్వము తానయి నిండియుండ? మీ
వెదకెడి కన్ను మూసికొని, విన్నది కన్నది మీతలంచు న
య్యది, సకలంబు నమ్మ, యనినంతనె కన్పడు నంచుఁబోరినక
బదిఁబది నమ్మరేల కడుబుడలు తమ్ములు; విశ్వరూపిణీ!

395

అవునా, నీజడతాసురా ర్తి విడునా, అమ్మా! మహాప్రాణరూ
పవు నీవే నలువైపులకొ మలసి యుద్భాసించుటకొ విస్మరిం
చి, వివేకాంధులమైన మాకు? నెటు రక్షింతో త్రితాపాగ్నిహే
తి వెసంగ్రమ్మిన హేతు వీయదియ కాదే; యెట్లు చల్లార్తువో.

396

నల్లని తల్లి కాళి, యనినకొ వెఱపించెడి మాటలాడుచుకొ,
దెల్లని తల్లి వాణి, యన ధీరతఁగొల్పెడి మాటలాడు నీ
కల్లరి మూఁక, నీకభిముఖుంబగు సంతతి మోము మార్పు కీ
డెల్లదలంచు మాయుడుకు నెప్పుడెటుల్ తొలఁగింతో? కాళికా!

397

సురధసమాధు లెందఱొ విశుద్ధులు నన్నని యాదరింతు; నా
మెరమెరఁదీర్పఁజాలు నొక మేధసుఁజూపరు; నీనె మల్లి న
త్కరుణను బాసఱై విషయకాననమందునఁదిప్పఁబూనితే?
వెరవిదఱే? బలంబటిన పెత్తనమందిటు; భక్తవత్సలా!

398

ఇదిగో, యర్పణమందు లోపమిసునుంతే లేనటుల్, తల్లి కీ
వెదియే నిమ్మది శక్తిపూర్ణమయి, నీకే మల్లి వచ్చుంజుమీ,
యదియే మాతృత; అర్పితమ్మలఁదియే యఱఁగాక, చింతింప క
మ్మదయాలుత్వము మచ్చుచూడు మనినన్మాతంబి యూఁగొట్టఁడ

399

స్తనయిత్వంతరగు ప్తచంచలలఁబ్రజ్ఞకొ లాగి, మా యంత్రచా
లనదీపజ్వలనాన్న పాచనకృతుల్ చల్పింతు మేమం చహం
తను నిక్కించెడి వారికెల్ల, మనుజత్వమ్మిచ్చి ప్రజ్ఞాకృతిన్
మను విద్యుత్తవు నీవె యంచెఱుఁగు సామర్థ్యంబు లేదంతికా!

400

అడుగడుగందు, శ్వాసగతియం, దళిలేంద్రియచాలనమ్మునం
దుడుగని జ్ఞానరూపమున నొప్పెడి నిన్న గ్రహించుచుండె యె
న్నడు నొకసారి, అమ్మ! యని నమ్మికఁబిల్వ కనాదరించు మా
దుడుకుదనంబె నిన్ను నెడఁదోలెను మౌకని కుందెదన్; శివా!

401

కన్న కుమాకు లెంత వినుగన్నడ చేసిన, నీవు స్నేహసం
పన్నవు బాధ్యువై మఱి వచ్చెద; విట్టి యనాదరమ్ముతో
నెన్ని యుగమ్ములో చనియె; నిప్పుడు మానుష దేహమబ్బినన్
గన్నులు విచ్చి నిన్దనని కశ్మల మింకెపు డాడు? శాంభవీ!

402

దయ లేకెంతగ నీవు బుద్ధిమయకేంద్రమందుఁగాలాన్చు యో
గయుతి వేళను దవ్వు సేయుదువో, నిక్కంబంతఁగా మాకు వై
షయిక శ్వేతనిగారకారణ యెటుల్ శాంతించు? నీవు త్రసం
చయమున్ బ్రాగఁగఁజేయుదే విషము? నోసర్వాంబ! సర్వేశ్వరీ!

403

నతులర్పింతుము పెక్కు తీతులను, దాన న్నాయహంతాశిరా
నతి యెంతయ్యెనో, తత్ప్రతిష్ఠయును విజ్ఞానమ్మునందెంత యు
న్నతి యీడెఱెనో; యెన్న లేనపుడు మానమ్రత్వ మన్వర్థతా
చ్యుతమై నీయొడి కెంత దవ్వులనో మమ్ముంచున్దా; శాంభవీ!

404

తోలుత గురుప్రణామములతో, గురుమూర్తిని నిన్నె కాంచి, యా
వలదలతో నహంతను భవచ్ఛరణార్చిత మాచరించుటే
సులువుగ నాత్మరాజ్యమునఁజొచ్చు దువార మిదొక్కటే కదా!
తెలియదు శర్మసాధన మిదే యని యజ్ఞులు కొందఱంబికా!

405

చాలఁగ నమ్మకమ్మును నసఁశయమన్న రసాయనమ్ములక
 తానుతాళి కీయమినె, భ్రాంతి జడమ్మును విధ్య యంచు ని
 ర్మూలవచోవిశేషములు నీసకలాకృతికిందగిల్చి, జ్ఞా
 నాలయ మంటసిల్ల నడుగాడని దుర్బలులైరి, శాంభవీ!

406

పలుతెగలా నభావముల పట్టిక సిద్ధము చేసియే, నినుక
 బిలుతుడు; జీవభావమును వీడక, నిత్యముతోడనే నిగా
 కలుపక, వెట్టి మొట్టి దరఖాస్తులు పెట్టిన బుట్టదాఖలా
 ఫలమగు నన్ననుం జెవిని బట్టకు తంబులు, చూడు మంచికా!

407

కనగుడ్డలో ధరియించు వానిఁగని మోకాళ్ళంబడుక; నిక్కమా
 రుసియైనక సహజంపు వేసమున మార్పులో లేని పుణ్యాత్ముపై
 విసువుంజూపు స్వకీయుఁడైన; నిది నీవే భ్రాన్తివై సర్వభూ
 తసమాహమ్మున నుండు హేతువునఁగాదా? త్రతలీలావతీ!

408

కర్మఫలమై జ్ఞానమగు; కర్మమె రూపముఁగాఁదలిద్దు, నీ
 ధర్మము తత్ప్రకాశకము; తల్లిరొ! జ్ఞానము నిత్యమాట స
 ద్ధర్మవిదుల సుధాభిదను దానినిఁజేర్కొని; రట్లు గానఁ, ద
 త్కర్మఫలము సైతము సుధాప్రధతో శ్రుతి పల్కె, శాంభవీ!

409

తనకంటె బరిమైన జ్ఞాతృపరత త్వంబందు లీనమ్ముగా
 మన, సానాఁడమనస్కుఁడై నరుఁడు కుంభప్రఖ్యమా వాయుచా
 రనిరోధంబయి, కుంభసంభవుఁడు నాఁబ్రఖ్యాతుఁడై, శ్రీహయా
 స్యుని శుశ్రూషఁద్వదీయత త్వలహరీసున్నాతుఁడొ; నంచికా!

410

జననీ! చండికవోచు నీవు నిశితాసంల్పనాస్త్రంబుఁజే
తనుఁబెట్టంగరుణించు నాఁడె, చలచి తప్రఖ్యదుర్వైరిఖ
ణ్డనముంజేసి, ప్రశాంతమైన భవదక్కంబెక్కెడున్; గానినాఁ
డనయంబున్ జనిచక్రయంత్రణము పాయంబోదు; రాజేత్వరీ!

411

అరయఁగ నింద్రియాలు విషయస్ములఁజేరుట, యవ్వి స్వాంతమున్
దరియుట, యద్ది బుద్ధికడ దార్చుట, యస్వడు బుద్ధి నాకడన్
దరియుట, నేను నీకడను దారఁగ నీవయి పోవు టంతయున్
బరఁగును యోగసంజ్ఞ; నదె వాస్తవమంటివి కాదె? శాంభవీ!

412

మా సకలాంబయే సతము మాకు సుఖావ్యపథార్థ; మామెయే
యీసకలంబుఁదాన యయి, యేసరు నెల్లెడ; నన్న గాఢవి
శ్వాసియె, శ్వాసరోధముఖసాధన లక్కట లేకె, తాను వి
శ్వాసియగున్; సురాగమవు వత్తువు కోరినయంత, శాంభవీ!

413

అమ్మా! తోచును శాస్త్రవాక్యములయం దాపాతదృష్టి విరో
ధమ్ముల్ పెక్కులు; జీవునందెపుడు మేధారూపవై నిల్చి స
త్యమ్ముం దెల్పుదొ, నాఁడె నీవు విదితాఖ్య బొల్తు; శాస్త్రార్థమ
ర్థమ్ముల్ బైలగు నాఁడె జీవుఁడెడయున్ బంధమ్ముతో, శాంభవీ!

414

నినుఁగనెనేని బ్రాహ్మణుఁడు; నిన్దనుదారి క్షతంబులోర్చు వాఁ
డనఁదగు క్షత్రియుండు; భవదాదరసీమఁబ్రవిష్టుఁడైన వాఁ
డనఁబడు వైశ్యు; డమ్మ పదమందక శోకమునన్ ద్రవించు వాఁ
డనఁబడు శూద్రు; డీయవె యథార్థము నాలుగు జాతులంబికా!

415

శోకార్తుండును, తుత్పరీతుఁడును, దుఃఖుండును జిత్రహా
హాకారములు చేసి చేసి, తుదకందానందపుంజాడనె
ట్లో కన్గొందురు; నీస్వరూపమట నెంతో గుప్తమైయుంటచే
లోకంబాకులపాటునొందు, నిది నీ లోపంబు కా, దంబికా!

416

కతుణాసాగర! తల్లి, పుత్తుని యహంకారము తుద్రత్వము
బరిణామిత్యము మాపి, యే తనువుతోఁబ్రత్యక్షమై కట్టనాల్
విరియంజేయునొ, యట్టి మూర్తిగని, నిర్భీతి దదీయాంకవి
ష్టరము సాధకపుత్తుఁడెక్కుటకు నీషన్మాత్రముంజంకునే?

417

మనసే యీయక మేను పంచు జనుని మన్నింప; పానమ్రత
గని సామాన్యులు వాని భక్తుడనుకొన్నా, నీవు సర్వజ్ఞువా
టను నీకంటిని డాగురింపఁగఁగలండా? వాని యీ యాత్మవం
చనమే నీకెడముంచి త్రిప్పును జనుశ్చక్రమునందంబికా!

418

మము రక్షించుట యన్న, నీవొకతెవే మా సౌఖ్యదుఃఖాకృతి
దమితో వత్తువటన్న సత్యమును జిత్రమృండును మర్మమ
ర్మముల నాటఁగఁజేయుటే; యపుడె సూ మమ్మేచలే దీబహు
త్వ, మిదే రక్ష; మతేమి కావలయు జీవభ్రాంతు లూర్ధ్వ, శివా

419

అమ్మయె సత్కృప వలయు నప్పుడె లోపల బుద్ధియోగరూ
పమున, 'నాకు నమ్మకు లవమ్మును భేదములే'దటన్న ని
క్కమ్మది నాటినట్లు; విని గ్రంథములంగని యూదువారి భా
వ్యములు కేవలమ్ము శుకశారుల పల్కులు కావె? శాంభవీ!

420

సుమహత్తత్వవికాసమైనపుడె తోచుక జీవునం, దెన్ని జన్మములే నెత్తిన, మాడ్చులెన్నో యుయినక, మత్తేంద్రియగ్రాహ్యభావము లెంతే నెఱపెట్టినక, సతము “నావాసమ్మఖండమ్ముని త్యమునౌ సుస్థిరసత్త యంచు; నదె నీయంకమ్మటంచుక,” శివా!

421

జీవుడు బుద్ధితత్వమునఁజేరిన యంతన, మున్ను తెంపు లేకే వికసించి, వానిఁదలక్రిందులు సేసిన భావరాసు, లాజీవుఁదటస్థసాక్షి యని, చేరక శాంతిలి ఛాయలట్టులె పోవును; మాకు దీని సరి పుణ్యఫలంబు మతేది? శాంభవీ!

422

“నీమహిమంబుఁదెల్పునది నీదగు రూప”మనంగ, నీజగన్నామకరూపమంచు నొక నాదెపుటర్థముఁజెప్పికొన్నచో ‘ధీమహి భర్గ’యంచొక ప్రతిజ్ఞకు సూటిగ ధీప్రచోదన స్థేమఫలాప్తి జీవునకు సిద్ధము కాదట? సర్వసిద్ధిదా!

423

అనుభవమయ్యె నాకు సకలాంబయె ప్రాపని; నా కవశ్యమాపనులెవి శేవు; సాధన లవార్యవిశుద్ధిని బొందు; నేను సగ్నవత్సునివలె నీయొడిస్సి లిచి, చూచుచునుండెద; నన్ను మొండి బిడ్డను దిగఁద్రోయఁగాఁగలవి? డంబము లేక వచింపు మంచికా!

424

తనుముఖ్యముల నాత్మబోధ విది, ధీతత్వాధిరోహమ్ము చేసిన బిడ్డంగని నీవు డిగ్గుదువు ధీక్షేత్రమునం; దాస్థలమునె బృందావనమండ్రు వైష్ణవులు; శైవుల్ దానిఁగైలాసమేయనఁగా, నేను నుతింతుఁద్వత్పరమధామాఖ్యక జగత్పావనీ!

425

చాతుర్వర్ణ్యవిభాగమే తెలియు సృష్టంబైన సర్వంబునం,
దీత త్వమ్ము నెఱుంగలే కమతులై స్వేచ్ఛాహితాహాకృతిక
బూతాపూతములందెగించి కలగల్గుండేయ నీ నేమముల్,
వీతాజ్ఞాగుల యట్టులుండుటది జేవీ! ఆలమా? లీలయా?

426

లలితా! నీనియమంబు లంతట ననుల్లంఘ్యములై తోచి, మ
ర్త్యులయందయ్యవి వ్యర్థమాటఁగనఁగాఁదోచుంగదే - యింతలో
బలితంబౌ పరివర్తనమొకటి నీస్వాతంత్ర్యముంజూపుచున్
విలయాశంకముగా నొనర్తు వనుచున్, విశ్వేశ్వరీ! చండికా!

427

హెచ్చుందగ్గును లేక సర్వమున నిన్నీక్షించి, సర్వమ్ము నీ
యచ్చంపుందనువంచు, నందలి విమర్శాకార మీవంచు, నీ
సచ్చిద్రూపమెఱుంగు బిడ్డలై భవచ్ఛాతాకృతిస్నిగ్ధులై
నిచ్చిత నీయొడిఁజెంగుచాటునఁదమిన్నిల్వంగలా రంబికా!

428

నీ పరమార్థముందెలిసి, నిత్యసుఖానుభవముతో, నెవం
డౌపనివన్మహర్షి సముదై, తన పల్కులు మేలుకొల్పులై
చూపులు సత్యవస్తుపరిసూచకమార్గణదీపకాన్తులై
యేపు వహించు నాపురుషుడే భవదగ్రసుతుండు, శాంభవీ!

429

దాసోఽహమ్మని చేరనా? వలదు; సంతానమ్మనం చక్కసం
వాసమ్ము స్వరియింపనా? వలదు; నీ బంధుండనంచేగనా?
వాసింగాన; “నహం త్వమేవ”యని విశ్వాసుండనై యున్నచో
మోసమ్ముండునె? తల్లీ! నీవపుడు నాముద్దెట్లు చెల్లింతువో,

430

ఏ యవ్యక్తమునుండి పుట్టునో మన, నీ చి త్తవృత్తుద్భవం
బేయవ్యక్తమునుండి యె మఱల నండే చేతునో, సాధకుం
డాయవ్యక్తముజాడనే యెఱిగి, యట్లే నందుకొన్నప్పుడే
దాయు నీ పరమాత్మరూపమును గప్తమ్మింత లేకే; ఉమా!

431

అన్యాయములు మాని మాతృపదసన్న్యస్తాత్ముడౌ వాని చె
తన్యజ్యోతి యొకింత క్రుంగక, ధుతాన్తర్ధాన్తుఁగా, ధర్మిఁగా
ధన్యుఁగాఁబొనరించు; సక్రమముగా దర్శింపఁజేయుఁ జగ
ద్వన్యాయోకము లేని తావు; నదె నీ ధామంబు, సర్వేశ్వరీ!

432

గురుతరయోగవిష్ణులు వికుంతితములే; భవదంఘ్రిపూజనా
దరమున వెల్లి; శాస్త్రప్రహితధర్మరతింగడుఁజేతు; స్తోత్రకా
ర్యరతుల నోపికల్ కొఱయె; యైన భవన్ముఖలగ్నదృష్టినై
నిరతము నుండు సాధనము నీకెటు నచ్చునో చెప్పమా; ఉమా!

433

మాయాశబ్దము విన్నయంత మదిలో, మాతృత్వముంగొన్నదీ
మా యాత్మాఖ్యకృపాబ్ధియే, యనెడి సమ్యక్త్వమే తట్టు ని
ర్మాయుల్ నీసుతులెంతో చన్వనను జేరక వత్తు, రవ్వారికి
మాయుండాటఁగఁజాలరన్న నుడి భీష్మంబొనె? మాహేశ్వరీ!

434

ఆసురవాసనార్దితుఁడ నంచు నెఱుంగు తుణమ్మునందె, వి
శ్వాసముతోడ నేడ్చి, నిను సాధకుఁడమ్మ! యటంచుఁబిల్వఁగా
నీసహజానుకంప రవణిల్లఁగ నీ రణరంగిచండికా
భాసురమూర్తితో ససురభావములం గడతేర్తు వంబికా!

435

ధనహేత్వాజిజయాప్తికే విజయనికా దామోదరుం డాజిభూ
మిని దుర్గ న్నను మున్ను గొల్పుమచుచు మేల్కొల్పలే; దాతఁడే
తన యాచార్యత సిద్ధి నొందుటకే గీతారూపమా యోగసా
ధననామాజి జయాప్తికే యనుచు సంతానమ్ముతోఁజెప్పవే.

436

తలఁపము నిన్నె యాత్మ యని; తప్ప కొకప్పుడు నాత్మదానము
జలుపము; నీవె ప్రాణమని సందియముకా విడి పల్క; మందుచే
మలయవు భక్తిరూపమున మాహృదయమ్ములఁ, గాన నీయొడి
బలితఁపుఁజన్ముతోడ నధివాసము చేయఁగఁజాల మంచికా!

437

జనని మహత్త్వ మింతెఱుఁగఁజాలని కున్నలు సైతమండ్రు “మా
జననియే గొప్పదం,” చటులె జంకక నీయమితప్రభావ, మే
మును వినుతింతు; మూరకది పోవునె? పోవదు; మా యనద్వచో
వినుతులె మా ముఖమ్ములఁబవిత్రము చేయును నిక్కమంచికా!

438

ననుజీర్వాటకె యెప్పుడుండు వనుచుకా నన్ను న్గరాలంబధీ
రునిగా నుంచితివంచు, నా నడకతీర్పుల్ నీ నియంతృత్వ స
త్త నె సిద్ధమ్ము లటంచు, నమ్ముకొని యాత్రంజేయు మాత్ర స్థితా
ఘనవిశ్వాసికే దుర్గమంబనుచు విఘ్నంబంచు నున్నే? శివా!

439

తనయన్నే హవిమూఢయా జననియే, తావచ్చుఁజండాకృతికా,
జననీన్నే హవిమూఢుఁడౌ తనయుఁడే, చండాకృతి స్వచ్చు మా
తను నిర్భీతిఁగనంగఁజాలును, సమస్తంబందు శ్రీమాత్పద
ర్శన మభ్యస్తము వానికొటను; యథార్థంబే కదా? చండికా!

440

అమ్మ నడేడనో వెదక' నక్కట యేటి? కసంఖ్యమైన క
బ్దముల పిందు, నందు, నవి తప్పక యమ్మయె; నాజపించు మం
త్రమ్మది యమ్మ, 'అమ్మ'యను నామము నమ్మయె; నామనామిభే
దమైద నెన్న కే పిలువదప్పక పల్కుదు వీవె, వాజ్ఞయీ!

441

పలుతెగ లాటలాడుకొని, పార్థివధూళులఁబూసికొన్న కొ
డ్కులఁగని నైఁపలేక, తమ కోరి రచించిన మూఁడు బొమ్మరిం
డ్లలవునఁగూల్పఁజండతరవై చనుదెంచెడి నిన్నుఁజూచి, యే
యలుకును లేక చేరఁజను నాత్మజులే కడు ధన్యు లంబికా!

442

అమ్మో! నీపదాబ్జముల నాత్మసమర్పణచేయఁగల్గె నే,
నమ్మయె చండికాతనువు నంది, కృపాళుత మూడు ముళ్ళ భే
దమ్మొనరింప వచ్చెనని, తాన యెఱుంగఁగలఁడు సాధకుం;
డిమ్ముడి వీడ నందనుక నీభవవీడ తొలంగునా? ఉమా!

443

ఎందు భవత్స్వరూపమగు నీజగమందున నున్నదెల్ల నా
నందమె కాని, దుఃఖమను నామముతో నొకఁడేడి? యంచు నా
నందమయిన్ నినుంగను చనారత మీజగమంద యుండి, యా
నందమయుండ యా చమరనాథుని సంపదఁగేరఁడే? శివా!

444

జననియె చండవేషమున సాధనరంగమునందు డిగ్గి, పు
త్తుని వేతపెట్టు నాసురవిరోధికుభావములెల్ల లీనముల్
పొనరుచు; నమ్మ ముచ్చటయె పుత్త్రకు నై క్యమునందుఁజేర్చు న
చనుభవ మొందుచుండు భవదాత్మజులే కడు ధన్యు; లంబికా!

445

జననాంతమ్ముల, దుఃఖసౌఖ్యముల, దుఃస్వాస్థ్యములందన్నిట
జననీస్నేహవికాసమే కని, జగత్సంబంధికంబందు, సా
ధనరాజ్యమ్మున మాతృమాంగళికహస్తస్పర్శసాక్షాత్కృతి
గనుచు సాధకపుత్రుడతయసుఖాకార నిను జేద్దుగా.

446

ఏనే యిల్లారనంచు, నీమిగులు నాయిల్లాలుఁబుత్త్రులు
నా నొకరని యెంచు మూఢునకు జ్ఞానంబున్నదా? వారికి
దానే నొకరు నంచు నెంచికొనుచు ద్రుహుపవై నీవె, యా
త్మానందంబిడుదంచు నంచు నతఁడె యాత్మజుడౌ, నంభికా!

447

నగ్నశిశుండు వోలె సుఖనత్తితచిత్తముఁదృత్పదాబ్జసం
లగ్నమొనర్చి, నిత్యతరళంబగు నిండియవారధాటి కు
ద్విగుఁడు కాని పుత్తు. నొడి దింపక ముచ్చట లాడికొంచు, ని
ర్మగ్నపు కాపె శర్మజలరాశిని నీవును? భక్తవత్సలా!

448

ఆరి స్వార్థము గాఁగ నెంచి, సుతు నాత్మాభిన్నుఁగాఁజూచి, బం
ధ్యాళి స్వీయసుఖాపిసాధనముగా నాలించి, తద్వర్గమం
దోలి నిడిలకించు సాధకుఁ డుపాసోద్యోగమం దడ్డటం
చాలోకించునె? యాత్మదృగ్విలసితాభ్యాసుండు కానన్, శివా!

449

కుసుమమ్ము గుసుమమ్ము గాఁగనిన సంకోచమ్ముగు బుద్ధి; కా
కుసుమ మ్మమ్మయె, ప్రాణమే, యనిన వ్యాకోచమ్ముగు బుద్ధి; కీ
విసువాసమ్మునె పున్నెమండ్రు; తొలిదే విఖ్యాతపాపమ్ము; నీ
పై సుమా యీతెనుయుగ్మరూపిణిని జేవీ! చిత్రలీలావతీ!

450

అదియే సార్థకదృష్టి, సర్వమును నీయాకారమే యంట; యు
న్నది నీవొక్కటే యొండు లేదనుట; నీవాత్మాభ్యుతో నన్నిటన్
గుదికొంటెన్నుట; సర్వశక్తులును నీకు నేవొకాదంట; నే
నదియే యంట; మతేమి యంటకును మృగ్యముల్ నుడువ; శాంభవీ!

451

జననీసత్తయే సర్వసత్తయనుచున్ సంధాన మౌనాడె, నీ
ఘనచిత్తన్ గనఁగల్గి, యందు నిలుచున్ గవ్వమ్ములే; కప్పిడే
నిను నానందమయిన్ స్పృశింపఁగలుగు నీ బిడ్డఁడంటే కదా?
నను సచ్చిత్సుఖరూపిణీ! సయిపుమా నాసల్కు తప్పెనచోన్.

452

గొడవలఁజిక్కి యేడ్చు కొడుకుంగని పర్విడి వచ్చు వేళ, నీ
వడి వడ, బాటు పైఁట యెఱవాటిన యడ్లులు, తూలు ముంగుతుల్
నిడు సెక యూర్పులున్ వెలయు నీజననీత్వ మెఱుంగు నాతఁడీ
గొడవలె మేలు సేసె ననుకొంచునె నవ్వను గాని, యేడ్చునే?

453

అయ్యోభ్యంబగు మానసాసనము నీకర్పించి, ముచ్చటకై
యక్షమ్ము ల్మృకుళించునంత, కెవి నాకందిత్తువో నీవె; సూ
క్ష్మాక్షద్వారములం, దవే యివి; యటన్ శాస్త్రక్షపాగర్భమే
సాక్షీభూతము; నీవదే కదవె; ఓసర్వాకృతీ! శాంభవీ!

454

సంచితదుష్టవైషయికసంస్కృతీసాంద్రవనమునన్ భయ
మించుక లేకయే తిరుగు నీ నరసింహమే, సాధనమ్ముఁగా
వించెడి వేళ, నడ్డయిన విఘ్నగజమ్ములఁగూల్చి, బిట్టు గ
ర్జించుట నీకృపాబలవిశేషము నొందుటఁగాదె? చండికా!

455

అమ్మవు నీవె నా ప్రకృతివంచుఁదమింగని, భక్తి నంఘ్రియు
గ్గమ్మునఁబూవుదోయిలి సమర్పణ చేసెడి సాధకుండె, ని
క్కమ్ముగ నీడు వాహనము కాఁదగు సింహము యశాచు, నికయ
చ్చమ్ముగ నిట్లు నట్లుఁ బరిచాలితఁజేయఁగలఁడు; చండికా!

456

నడుము బిగింపుమమ్మ! యుడునాయకసత్కళ మఱిఁదాల్చి, పే
రడిదము నూని, శూలకరవై వెన రమ్ము; మృగాధినాథుఁడే
కడఁజనె? నేను వాహనము కాఁదగనే? యసుగాళివై శసం
బడలక చూతుఁ, దోడగుదు, నాహవభూమికి రమ్ము, చండికా!

457

అమ్మ! నడుండు నీమ ప్రళయంకరశక్తి విశేషబోధలా
భమ్మగు నాఁడె, మృత్యుభయవర్జితుఁడై విషయాస్మితామమ
త్వములఁజిక్కుకోఁ; డదె కదా రణభూమి విషణ్ణపార్థవై
జిమ్మితి కృష్ణరూపమునఁ జిక్కని నెయ్యము నాఁడు; కాళికా!

458

అమ్మవు నీవు, జీవులు త్వదాత్మజులైనపు, డింక నిష్ఠుర
త్వమ్మున కేది తా? వపు డభావరుజామరణాదులందహా
హమ్మున, నెగ్గులంచనిన వన్నియుఁదోఁచును, సర్వమాత నె
య్యమ్మున, నై న లగ్గులని, యన్నిట హాయి నె జీవుఁడొందుఁగా.

459

అమ్మ! విశిష్టరూపమున నంతికమందున నిల్చి, వత్స! కా
మ్యమ్ముల నిత్తు నన్న, ధుతమాయుఁడయై, “పరిపూర్ణవీ, వభా
వమ్ములతో వరమ్ముల కభావమ యేర్పడె; నిర్బుమా సమ
క్షమ్మున”నంచు వాడనిమిషస్థితి నొందక యున్నె? శాంకరీ!

460

ఒక పటి యాత్మనిష్ఠునగు నుద్ధర సౌఖ్యము నొందువాఁడు, దా
నికే మఱి వ్యాకులంపడును; నిచ్చలు నీయలవాటు గాటమై
యింక విషయోత్థతృప్తి కెడమీయదు; వాఁడె యనన్యభక్తుఁడ
మ్మకుఁబ్రయపుత్తుఁడతనికే మళ్ళని శాంతి నొసంగు దీవుమా!

461

నా తల్లీ! పరమాత్మ! నీప్రకృతి యెన్నండే జడమ్మానటే?
చైతన్యాత్మకు భిన్నమై ప్రకృతికిఁ స్థాయిత్వ మెట్లుండు? సం
చీత త్వమ్ము స్ఫురించువాఁడు జడమంచేనాఁడుఁ బేర్కోఁడు; స
ర్వాతీతంబగు నీస్వరూపమున కభ్యర్థనమ్మునన్ నిల్వఁడే?

462

తనజీవత్వవధక్రియాఫలము సిద్ధంబైన యాసాధకుఁ
జన మగ్గించును సింహమం; చతని యజ్ఞమ్మే భవచ్ఛక్తిచా
లనయంత్రమ్మయి, కొన్ని నీవగు పనుల్ సాధించుటన్, సింహవా
హనవై యొప్పితివంచు నెంచెదను; తప్పా? చెప్పుమా, చండికా

463

రమణీయోచ్చహిమాద్రిశృంగమె సహస్రసార; మృతానిల్పి ని
'న్నమలుల్ సాత్త్వికభావులై కొలువ బాష్పసారముట్టున్; సమ
స్తమలక్షణలనదక్షిణపదజాస్నానమ్మదే; వారి క
శ్రమలభ్యమ్ముగు నిత్య మామరసదీస్నానమ్ము, సర్వేశ్వరీ!

464

నా నిరతాశ్రయాంబను బ్రణామసుహృష్ట నొనర్చినాఁడ, నా
హీనత డుల్లిపోయె, మఱి యెందు నభావము తోఁపదింక, నే
దీనుఁడ నెట్లు లాదునని, ధీరత యేర్పడి జీవుఁడొందెడున్
మానసికోన్నతుల్ సకలమాత! ఫలమ్మిదె నీకు మ్రొక్కుటన్.

465

కారణభూతశక్తి యొక గమ్యము వె పొక సారి చేరఁగాఁ
గోరిన, గమ్యమొందునఱకున్ దలపోయకె సాగఁగంటి, వే
సాకులు; నీవదే యనెడి సత్యము తోచు; నదే పునస్తనూ
ధారణకారణమ్మనెదఁ, దప్పయినన్ తమియింపు మంచికా!

466

అణువునకంటె నీవణువ వన్న శ్రుతిని వి యున్న మానవుం
డణువును జీల్చి చీల్చి యొక యశ్శుతమారణయంత్రకల్పనా
చణతకు నుబ్బునే? మనుజుచాతురి మూలము నీన యంచు, న
య్యణుగతశక్తి వీవ యను చందఁడె లజ్జచు? ప్రాంపదార్పితా!

467

హృదయస్థుండగు నొక్క దేవుఁడెటు నన్ బ్రేరేచు నట్లెను జ
ల్పదుఁగర్మముల వన్న తెల్వి యడరన్, లోపించి కర్మత్వ, మా
హృదయస్థుండగు దేవునందె తగులంబెచ్చిరి, సర్వంబు నీ
యదె యంచచ్చఁడె యాత్మ సాధకుఁడు? ధన్యత్వంబుజే; శాంభవీ!

468

అమ్మయె వస్తు; వన్యము సమస్త మవస్తువె యన్న గట్టి జ్ఞా
నమై సహాయయష్టిగ నొనర్చి, నిమిలితదృష్టితోనె, య
న్నెమ్మొక తోడు లేకరిగి, నీమణిమందిరమార్గమందు భం
శమ్ములు లేకె సాధకుఁడు సాగి నినుంగనఁజాలు శాంభవీ!

469

అల కీటాణువు గోలె నీశ్వరుని పర్యంతమ్ము మాయమ్మయై
వెలయు న్నావున సర్వభావములతో, విశ్వాకృతీ! యంచుఁదొ
ల్తులుతన్ మ్రొక్కుట యధ్యసించుని సుతుల్ దూరస్థులె త్వద్దయా
కలితాలోక సుధాకణపుతతనుల్ కానేర్తురే? శాంభవీ!

470

అంబాన్నీ హసుశీతలాంకమును, భావతీత ! త్రైగుణ్యశూన్యంబౌ నీయురమున్, సుధామయము నీయంఘ్రిన్ సుతుండు క్షతో యంబే చేరినచో జగద్భవము మాయమై, జగజ్జీవభావంబున్నే? మఱి నేనటంచు నొక భావహ్మన్నే? భావాత్మికా !

471

అమ్మా! సాధనమూలవిత్తమగు మాత్రాస్తిక్యబోధమై, పుణ్యమ్ముంబట్టి, యెవండదెంత యధికమ్మార్జించునో, యంతలాభమొందున్; ప్రతిఘాతసంశయములున్ బాధింప; వీనత్యబోధమ్మాజీవుని సాధకాగ్రియునిగా ధన్యాత్ముఁగాఁజేయజే?

472

సుతు సుతుఁడంచునే యెలమిఁజూపఁగఁగార్యముచే విశిష్టసంస్కృతి యటఁబ్రేమగూఢమున సిద్ధమగున్; సుతు లేమి కల్గఁబ్రస్తుతమగు వేదనమ్మొకటి తోఁచును; దానికి లేమియుండ. దాస్థితియె యఖండహర్దబలధిన్ నరు ముంచెడి హేతువా నుమా!

473

సతిసుతులన్ భరింతును నిజమ్ముగ వాగల తృప్తికే; జగద్ధితకృతులన్ జగమ్ముదనియించుటకే యొనరింతు, నన్న వాఁడతితరమోహపంకిలుఁడె; యంతయుఁజేయుదు నాత్మతృప్తి కన్న తెలివి కల్గనంతకు సనాతనివా నినుఁగాన తేడుమా!

474

గురుమూర్తింగని, యమ్మ నాయెడకు నాగుదాత్రియై, యీమనోహరరూపమ్మున వచ్చె, నాహృదయరాజ్యమ్మేలు సామ్రాజ్యయున్ జిరమిత్రమ్మును, సర్వభూతములలోఁజెన్నారు విజ్ఞానసుందరి యంచుం బ్రణమిల్లు సాధకునకున్ దవ్వుండ లేవంబికా !

475

చూపులు రెండు లీనమగు చోటనె సాధకమానసమ్ము ని
రేపత నొంది లీనమగు; లీనవిలోకమనస్కు-నందుఁదా
నాపకె యాఁగు మాగుత; మిదుతయు నాత్మసమర్పణమ్ముతో
నొ పని కాదె? నీదు కరుణార్ద్రతతోడి దదెల్ల శాంభవీ!

476

అగదము నానువేశ, వ్రణీతంబగు నంగము శస్త్రవైద్యహ
స్తగతము సేయువేశఁదొలుతన్ వెగటొందిన, నందసామ్యమా
సుగముగ నీవె యుంట, వెనుసూపక తత్ప్రతికర్మలొందఁగా
నగుచు నె బాధ్యులొదురు జనమ్ములు; నిత్యసుఖస్వరూపిణీ!

477

అమ్మనుఁజూచినంతనె ప్రయత్నము లేక సమాధి వచ్చు నం
చిమ్ముడిమాట కొందఱకె నిందమిచే, యమముఖ్యకష్టమా
ర్గమ్ముల నూనుకొందు; అది కాదు; సమాధినిఁబట్టి వచ్చు నం
గమ్ములు; బిడ్డలార! యని గట్టిగ నీవె వచింపు మంబికా!

478

దేవాంగమ్మగు నీజగద్రచనముఁదెల్పంగ దృష్టాంతమై
శ్రీవిధ్యాది నవశ్యభార్యమయి, సుశ్రేయోదమై, జ్ఞానదం
బా వాసోరచనమ్ము సేయఁగల పుణ్యాత్ముండ, సర్వేశి! ఈ
శావాసోపనిషద్రహస్యవిదుఁడౌ నచ్చంపు దేవాంగుఁడౌ.

479

అవచోమానసగోచరంబయిన యాత్మాభాస మైనప్పుడే
యవబోధాఖ్యశరమ్ము నేయు, గుటిగా నయ్యాత్మనే చేసి; కే
శవుఁడీ సాధననే మహాప్రతముగా, సంసిద్ధిమూలమ్ముగాఁ
బ్రవచించెన్ దుది చేతగా, జనని! యాపార్థాఖ్యజీవాత్మకుఁ.

480

‘రూపందేహి’యటంచు స్థూలమగు రూపమ్మాని, సత్యప్రతి
ష్ఠాపద్యం జనుడేని, యెంత యగునో సౌలభ్యమోబిడ్డ! రూ
పాపోరాశిని మును, టాపయిని రూపాతీతరూపాబ్ధిపై,
జూపుల్వాటుట, నీవె చూడఁగలవంచుదెల్పు మీవే, శివా!

481

ధనరూపమ్మగు నీదువిక్రమము ప్రత్యక్షమ్ముగా బాహ్యజీ
వసపూర్ణత్వవిధాయి యైన, సకలవ్యాపారజాలమ్మునం
దున నాదే యను భావ మాసురము, నెందు న్నాది కాదమ్ముదే
యనుటే దివ్యము; నీవు మెత్తువు ద్వితీయమైన భావమ్మునే.

482

◆ ఇచ్చట కీవు మెచ్చఁదగు నేదియు లేమిని జేసి నన్నె నీ
కిచ్చెద; పాపదోషముల నేసరు నాకిది యేల నాక, చో
టిచ్చెదొ నీకృపాద్యుతి రహించు కరాంతరధామమందు; లే
కెచ్చట చూపెదో, జననియే గతి నాకను బిడ్డ కంచికా!

483

అతని మనస్సె శాంతిమయ, మన్నిట నెవ్వఁడు నిన్నె కానఁగా
జతనము చేసి కన్గొనుచు సర్వమునందును ద్వన్మయత్వని
శ్చితమతినుండు; నాసుజనశేఖరు వీడఁగఁజాల వీవు, ని
న్నతఁడును వీడెలేడెఱుఁగనా; తుదకై కృమె తత్ఫల, మ్మునూ!

484

అపరా! పాఠము లేని దైశ్వరము సత్యంబౌచు, నీదేశకా
లపదార్థాత్మకమైన జాగతము లెల్లన్ స్వీయమా చిత్రమా
వపుపై యొప్పెడి‘సాద’పేరి కళనే భావింతు యోగీశులం
దు; పరాంబా! యటు వెన్గ నేనె కనుగొండు న్నేఁడుచూపెట్టవే

485

తల్లీ! అక్షశరీర; వానిను సహంతాశూన్యమా చూపు శో
భిల్లంగొల్ప, నిదంతయు సమసిపో, భిన్నత్వముండచ్చి; వా
డెల్లపు న్నిను నెల్లెడంగనుచుదానే నీవుగా మాటి, శ
ర్మోలోలోదులదోగి నాదమయై యొప్పారడే? త్ర్యక్షరీ!

486

ఆదివటకుంటచేసె సతి వైతిసి, కావున నాదిశక్తి వీ;
వెద సెను నెంచికొంచుబరమేశుడు సృష్టి యొనర్చు నన్నచో
మొదలెవరన్న సందియము పుట్టును; భారము శబ్దశక్తిపై
వదలక, మీకభేదమను ప్రానుడి నమ్మినజిక్కు లేదుమా!

487

ఆసకలాంబకే విడుతు నన్నియు, బ్రేముడి నామె పెట్టు నా
గ్రాసమె సాధమె వెనుచు; కర్మఫలములంగోరనంచు, పి
శ్వాసముతో నుపాసనము సల్పెడి వాడె యథార్థమైన స
న్న్యాసి; ఆతండె మల్లి యొక యమ్మకుబుట్టెడు ధీరపూజితా!

488

నందజు మ్రోల గోపిక లనందగియో, తలి చెంత నగ్నులై
నందకులైన కందువు లనందగియో, యరవాయిగొంతులో
నందక సంచరించి జగదంబయె దిక్కని వీడకుండి ని
ర్మందతగొట్టు వారల నమాయులు గాంగని కాతు పవిత్రా!

489

దినకాలమును జాలదంచునె నినున్ దీక్షన్ సమర్పించు భ
క్తునకు న్దవ్య జగమ్ము, నీవు పొరుగు; దుచ్చక్రియాలోలదు
ర్జని కాకాలము దీర్ఘ, మీజగము చేర్వ; నీవు ద; వీడ్చి నీ
చనువే సాజమటంచు భక్తుడెఱుగు, సత్వాంబ! భక్తప్రియా

490

♦ ఆలను జూచి, భూజముల నారసి, యేళుల నెంచి, పద్మినీ పాలునిఁగాంచి, కల్వచెలి వైపయి కన్గొని, మాటుమేలునన్ దొలును వీడి యెల్లరను దన్పుడు, నాకృప నొందఁగా నదే చాలని చూపి చెప్పెదవు సర్జనపాఠము లెన్నో మా, కుమా !

491

♦ ఎప్పుడు నేను-నాది యను నీరిక బుద్ధిని వీడి, లాతికిఁ దప్పక మేలుచేయుటె వ్రతమ్ముగ మస్గడ పుచ్చు మానవుం, డప్పుడ యొప్పి నిర్విషయమై మది యంటదు దేని; నప్పుడే చెప్పఁగవచ్చు నీదరిని జేరఁగ నర్హుఁడటంచు; నీశ్వరీ !

492

♦ భూతవ్రాతదఱుపరోపకృతులే ముమ్మాటికి న్నికృపం జేతంబైపెడి యజ్ఞమంచు సతము జ్ఞింతించు వాఁడుంబలెన్ శౌతస్మార్తనిధాకలాపములఁగ్గిష్టభ్రష్టుఁడౌ వాఁడెటుల్ నాతల్లీ! దరిఁజేరు ? సంస్మృతిజసంతాపాగ్ని కే మ్రొగుచున్.

493

♦ ఎరియుచుఁదా నె, తీవ్రమగు నెండకు శీర్షము నొగ్గుచుండి, తన్ దరిసిన వారి నీడనిడి తన్నెడి భూరుహమట్లు, నన్ను నిద్ధర మననిమ్ము; నిన్గొలుచు దాసుఁడనైన ఫలమ్ము గాఁగ; భూధరతనయా! పరోపకృతిధన్యత, చేరువ దారి నిన్గనన్.

494

♦ ఎవఁడు పరోపకారములనే యొనరించుచు, తక్కి మీటి ధ్యానవళగ నిన్నుఁజేయ జతనంబును జల్పునొ, వాఁడె వేదశాస్త్రవిషయతత్వవేత్త, సుఖసంపద కర్తుఁడు; కాని నాఁడు, కాకివలెఁజిరాయువై బ్రతుకు క్రించనఁజెల్లదె ? తల్లీ! నిబ్బగా.

495

♦ మేయము మర్త్యమౌనస; మమేయపు నీ; విటులుండ నిన్దనన్
జేయు ప్రయత్న మెల్లఁదటి చేటునకే యయి, జేనతోడ న
భ్రాయతిఁగొల్పునట్లుగు; ప్రయత్నము లుండఁగనిముక్తి; “నీవు నే
నే”యను తెల్వి జాటనటు లేలినఁజాలును, ద్వైతవర్జితా!

496

♦ మమకారమై శరీరహేతువను సమ్మాన్యోక్తి నేనమ్మినన్
“మమ మాతః! పరధామదే! సకలసంపద్దాత్రి!” యంచుఁబ్రమో
దముతోఁగొల్పడి మాకు భీకరమె యాఁదద్వాక్య; మేనింక నీ
మమతస్వీడి యభేదమే మనకు సమ్మా! యంచు మోదించెదన్.

497

♦ తనుపాత్రమును ధ్యానశక్తి శుచితప్తమ్మానటుల్ చేసి, లో
మనసే యన్న జలముతోఁగలియు కర్మఖ్యాతబీజముల
సెనగల్ పక్వము చేయకున్న, మొలవన్ సిద్ధములౌ మల్లి; ఈ
ఘనపాకక్రియ నేర్వనట్టినికి మోక్షమున్నదే? ముక్తిదా!

498

ఘనమో యల్పమో తాను జేయు పని నిష్కామంబుగాఁజేసి త్వ
ద్వనజాతాంఘ్రుల కప్పగించు నతఁడే ధన్యాత్ముఁ; డన్నింట నీ
యునికింగాంచెడి వాఁడే సాధువు; తపస్యోద్యోగమం దీవియున్
గనుగొల్మున్నగు నేవి లేనతఁడే నీ గారాము బిడ్డండుమా!

499

♦ అంతకు నీవే యంచును బ్రయత్నము మానుట తామసార్పణ
మింత ఫలమ్ము లేనిది కదే; భవదాజ్ఞలు మీఱకుండ ని
శ్చింతత నిన్నుఁగొల్పఁదగు; చేయుదు దప్పుడే జాటకుండ; అ
డ్డింతయుఁబెట్ట కీదుతల నిడ్డ ప్రదీపము నాటిపోవదే.

500

నినుఁదప్పించి మఱొక్కవస్తు వెదియు నేదన్నచోఁ బ్రార్థన
మును బ్రార్థ్యమును నర్థి యొక్కటగుటే ముమ్మాలు నిక్కమ్ము; గా
న నినుఁవేడను, చిత్రచిత్రమహిమోన్నద్ధమ్ము నీ సృష్టి నె
ల్లను నీయాటదినుస్సుగా నడుపు లీలత్కెత్తు; లీలావతీ!

501

♦ అంతట నిన్నుఁగాంచు సతఁడన్ముల యాఁకటి కోర్వలేడు; గో
రంత లభించినంతఁగనకాచల మబ్బినయట్లు పొంగు; కొం
డంతలు వచ్చినకా నగుచు నారయు ధీరత; నిట్టివెల సి
ద్ధాంతిలక్షణములు గదా పరతత్వవిదాళి, కీర్త్యరీ!

502

♦ కోరిక దేహకారణము; కోరిక లేని మనస్సె దేహముం
గోరదు; కోర్కీ రూపఱుటకుఁ, వెలి లోపల నాటలాడు ని
న్నారసి 'నే నదే'యను యథార్థముఁగైకొను నాఁడె, కోర్కీతోఁ
దీటును మేతగుల్; మఱొక తెన్నది తోఁచదు; మోక్షదాయినీ!

503

♦ నీ పదభక్తి పేరి తరుణీమణితో ననపాయయై, హృషీ
కోపధి లేని జ్ఞానతనయు న్గనువాఁడె సపుత్తుఁ; డాసుతుం
డే పితృమోక్షకారి యను నిక్కువ చక్క నెఱుంగు సాధకుం
డే పడిపోడు; వానికె యెడిం దలమిత్తువు పిల్చి, ముక్తిదా!

504

♦ దినుసులు, వాని పన్నుగడ తీరును, బిడ్డలమైన మాదు కా
మనకగుటే నిజంబగు; సమస్తమునందునఁదిండి నూపిరిక
నునువున నిన్నె చూడక ప్రమాదముతోడిది భోగమైన, నా
తనయులటన్న ప్రేమ విడి, తాళము పట్టుదువీవె; చండికా!

505

◆ భవదాఖ్యాసుమమాలలోనిది 'శివా' ప్రఖ్యాతపుష్పంబె, యీ
భవదుర్వాసన మాపునట్టిదని, శశ్వచ్ఛిర్వధాత్యమ్ముజే
యు విశేషజ్ఞుఁ డిహమ్మునందు శివధుర్యుండై శివాకాదుండై
శివసాయుజ్యమునొంది రాఁడు భునికీ, శ్రీరాజరాజేశ్వరీ!

506

◆ ఆతఁడలజ్ఞుఁడంటకు నఘాత్ముఁడు దైవకృపానుదూతుఁడం
తే తగు నర్థమాను; జగదీశ్వరీ! వాఁడు సలజ్ఞుఁడంటకు
బాతకి కాఁడు, నీకృపకుఁబాత్రుఁడు, నాఁదగుఁగాననే, నిను
భూతములందు లజ్జవయి పొల్చెద వందురు పండితో త్తముల్.

507

◆ కనుగొన ముట్ట నేవయగు కంబళిపుర్వు, స్వరూపసంస్మృతిం
గొని, యొక గూడు పన్ని యటఁగొన్ని దినాలు నిను న్జపించి దా
గినఁగనుపండునౌ భమరకీటముగా, మఱి మార్పు నీకృప
జనుఁడు గణించి నిన్గొలువ సత్కృతుఁడౌటొక వింతయా? శివా!

508

◆ ధనరూపమ్మునఁగొందఱు సుతుల వాత్సల్యమ్ముతోఁబ్రోతు, క్షే
నను వారల్పులులంచు నెంచ; నెవరి న్వాగ్రూసవై ప్రోతు, వా
ఘనులే నీకు నదూరులై, విమటులై, జ్ఞానప్రదానాధ్యులై
నిను సేవించుచు సార్వభౌమపదవి గ్రేణింతు; రాజేశ్వరీ!

509

◆ నీపరశక్తి లోనలరి నిర్మలుఁడౌ తఱి సాధకుండు తా
లోపము చేయఁడే నతనిలో వెలుఁగొందుదు మొక్కతీరుగా;
దీపము గాజుకుప్పియను దేజరిలం బొగపోవు చారి తా
నాపిన దీపమూటి తమమందు మునింగి కలంగఁడే, శివా!

510

♦ కనుఁగొన రాని స్వర్గనరకములఁగూర్చిన రిత్తచింతతో
మనుగడ పుచ్చ లేక, పరమంబగు శక్తికి లోఁగె నీజగ
త్తని, కన నద్ది నీవె యని, యర్చన చేయుట స్వర్గ; మాదెసన్
గన కురకుంటె ఘోరనరకమ్మని యెంచి భజింతు, శాంభవీ !

511

♦ జననీ ! నీ గరిమమ్ము నెన్ని న మనఃసంకోచభావమ్ము తీ
ఱును; గర్వోన్నతి బత్తిసడ్డలుగ మాఱున్; జిన్న చూపెందునున్
గన; దీ యైహికతుచ్చరూపంసగంధప్రీతి మాలుం దనం
తన; నీవే మిగు లాదటె మిగులు కాదా; తల్లి! నీబిడ్డకున్.

512

♦ తలుపులు బిగ్గ మూసికొని, తల్పమున న్నదిలోఁబరున్నచో
వెలుఁగును గాలి లేమిఁదనివిగొన వీలటె ? అట్లె నీదు సే
వల సడిసన్న చేసెడి యభాగ్యశిఖామణి భుక్తిముక్తులన్
బాలయఁగలాఁడె ? జ్ఞానసుఖభూతికి దూరుఁడు కాఁడె ? శ్రీరీ !

513

చేరునె వానకోయిలలు చెర్వుల నేళుల ? దప్పిగొన్న నా
నీరముఁ గ్రోలునే ? వలచు నీరదనీరకణమ్ము; లట్టులే
సారభవత్కృపాగుణరసమ్ము నెటింగిన మాతృదేవుఁడౌ
ధీరుఁడు నిన్నె చేరఁగను దేశముఁగాలముఁజూచి; అంలికా !

514

♦ 'ఉమ'యన శాక్తమా ప్రణవ; మోంకృతిమాత్రలు మూడుదానిలో
నమరగఁదారకప్రణవ మంచును బెద్దలమాట; యీరహ
స్యము కమలాదిశక్తినిచయఃత్మను నిక భజియించు భక్తస
జ్ఞమునకె తెల్ల; మన్యుల మనఃస్థులకెక్కు నె ? ఓంపదాకృతీ !

515

♦ ధనిభవనంబు డంబుఁగని తన్ని గొనంగనె జోగి తుత్తు మా
యునె? తన క్రిందిపిల్పునకు, 'ఓ'యని యాధని పాపమిది యా
ర్తనినదమంచు వచ్చినఁగదా; అటె సాధకుఁడు న్నహార్తితో
నినుఁగఁగించు నాఁడె జననీ! దయఁజూతువు, పాతువంగదత్.

516

♦ ఆయపుఁబన్ను పైఁబడు భయమ్మునఁబెట్టుబడిఁ గొఱంత తాఁ
జేయఁగ లాభమందుఁగొట చెందఁడె కోమటి? యట్లె త్వత్కృపా
దాయినయత్నమందుఁగొటఁతంబడు సాధకు సిద్ధి గొఱ్ఱతోఁ
కే యయిపోయి, పోదతనికి న్భవబంధము, బంధమోచనీ!

517

♦ ధనము గడించు శక్తి ధనదా! భవదర్పణ మాచరించిన
ధనగకళంక మంటదు; ధనవ్యయవేళను సందియమ్మును
న్ననమునఁజంచలత్వముఁగనంబడెనే నది, జీవి లోపబం
ధనములకౌచు, నెన్నఁడుఁదుదంగన వాతని బంధజాలముల్.

518

అరిగి శివాలయమ్మునకు నందుఁగనంబడు బోడి రాతిఁ, బె
దిరుగటి డిమ్మఁబోలి యది నిల్చెడి పీఠము, బోడి రాత ము
త్తిరుగుల నున్న సీద్రమును, దెల్విడిఁగాంచిన, శక్తి శక్తిమ
త్పరమరహస్యబోధమయి, ధన్యత నొందు జనుండు; శాంకరీ!

519

ఈ మా దర్శన మాధిభౌతికముగానే సాగు నన్నాళ్లు, జే
వీ! మాకెన్నఁడు బుద్ధియోగమను నావిత్తమ్ము చేకూలు? స
మ్మా! మా దర్శన మెన్నఁడేసరిలునో యాభ్యాత్మికమ్మాచు, మా
శామూర్తమ్మున మాతృలాభపరధన్యత్వమ్ము; చిద్రూపిణీ!

520

అమ్మా! నీయులు సాత్మదత్తైడి తీణబదెల్లఁబాపంబుఁబు
ణ్యమ్ముగ్ గొనియు సౌఖ్యదుఃఖములు మున్నో వాని, నీచెంత-ఛ
ద్దమ్ముల్లాని నివేదనమ్ము చలువక, దద్భక్తునందేదో గు
ప్తమ్మా శక్తివికాస మొంది యతనిక బారమ్ముఁజేర్చుంగదే,

521

నినుఁగొనియాడు నాస్యమును, నీకె యెరంగు శరమ్ము, నీదు ప
ద్వనజసమర్పితంబయిన ప్రాణము, నీకిడు మంత్రపుష్పమా
మనసును, నిర్మలాత్మయును, మర్త్యులకెల్లర కబ్బునే? తపో
ఘనధనశాలియా నుశ్మతగంధికె యబ్బునుగాని, శాంభవీ!

522

‘నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగ’మనుచుక శ్రీకృష్ణరూపమ్ముతో
నానాఁడన్నది చెల్లినంత విడు బ్రహ్మగ్రంథిఁ జీవుండు తా
నానాఁడంతరుపాధుల న్మునిఁగి, నే నాయెదు కోశమ్ములు
గానే, వానికిఁబై నిఁబొల్తునని యానందింపఁడే? శాంభవీ!

523

జననీ! యెల్లెడ జాగతంబగు సమస్తంబందు సత్యవ్రతి
ష్ఠు జేయంగలవాడెపో గురువుగా సర్వమ్ముభావించి, “స
న్నునుశాసింపుము శ్రీగురూ! సనుబ్రహ్మన్ను దల్లి”యంచేడ్చి యీ
మనుజత్వమ్మును గొందినుండి విడిపోమార్గమ్ముఁ జూచుక శివా!

524

తొలి మెట్టెనది సత్ప్రతిష్ఠ; యటఁగాల్ తోరమ్ముగా నిల్చినక
మలిమెట్టె తగు చిత్ప్రతిష్ఠను బదన్యాసం బనాయస్తమై,
నలువొ మూడవ మెట్టు నా వెలయు నానందప్రతిష్ఠ సుని
శ్చలుఁడౌ జీవుఁడు; నిత్యమా క్తదశ యీసాభాగ్యమే; శాంభవీ!

525

కోరక నీవు కన్నడవు; కోరిన యంత సుతుస్వరూపవై
చేరుదు; సాధకుండవు కళేశముగాఁదన సర్వము గురు
శ్రీగణేశీయపాదముల చెంతనుఁబెట్టి, గురుండే నేనుగా
మాటును; నేనె కర్త నను మాట తొలంగుఁగ్రమమ్ముగా, నుమా

526

నినుఁగను నిచ్చతో-గురుఁడు నీవను బుద్ధి, గురుండు నేనెయై
చనుటయు, వాని యంఘ్రులకె సర్వము నచ్చుట, కర్త నేనుగా
వనెడి నిరూఢి, శ్రీగురుఁడు నాత్మయు నొక్కటె యన్న నిశ్చయం
బనునవె మెట్లు, నీ కరుణహార్యము వెక్కడి వేళ; శ్రీగురూ!

527

గురు, డాధ్యాత్మకశక్తి, మంత్రమను నిక్మాటమ్మదెంతో పర
స్పరసంబంధియు, నేకమంట యశిరస్కార్యంబటంచుకొ, మహా
శ్వరభావమ్ములె యీత్రయంబనెడి విశ్వాసమ్ముతో సాధకుం
డగు వేగమ్మున సాధనాగ్రియుఁడుగా నొప్పారఁడే? శాంభవీ!

528

అమ్మా! సర్వమునందు నిన్నుఁగను నభ్యాసమ్ము తేనట్టి ప్రా
జ్ఞమన్యుల్ నినుఁ జార్ధివాభ్యుదయవేషకగా నె మన్నించి, క
ష్టమ్ముల్ కుడ్చుచు నీయమర్ష మయవర్షమే కనుంగొందు, సా
మ్యహ్మా నీదు ప్రసన్నమూర్తిఁగనఁగా నర్హత్వముంగాంతురే?

529

ఆత్రైగుణ్యమే భోగలాలసముగా నాభావమే యాసురం;
బాత్రైగుణ్యమే మోక్షలాలసముగా నొ దేవభావమ్ము; ఈ
నైతాంతాసురదేవయుద్ధమున కన్తమైన నాఁడే గుణా
తీతుండై యపవర్గబంధముల భ్రాంతిక జీవుఁడొందం, డుమా!

530

కన నధికము చేప్టయు, బ్రకాశమలంతియు నైన, దుఃఖసం
జ్ఞనలరు; చేప్ట యల్ప, మదనము ప్రకాశము నైనచో సుఖ
మ్మనఁబడి; ఆసుఖమ్ము నెఱి యడ్డు తమమ్మనికమ్మె యైనచో,
దనరును మోహనంజ; నిది తప్పయినక సరిదిదు, శాంభవీ!

531

ధనధాన్యాదికలక్ష్మివీ, వదె యసదాభవ; మ్మదే రాత్రి; చి
ద్ధనతేజోమయలక్ష్మివీ; వదియె సదాభవ; మ్మదే చెప్ప నొ
ప్పునహస్సంచు; నసత్తునే కనెడి జీవుండే దివాంధమ్ము, వా
సినె ప్రేమింపఁగ ఘూకవాహనవుఁగా నిన్నెంత్రు, మోహత్మికా!

532

నన్ను నేనెఱుఁగఁగఁజేసెడి ప్రయత్నాల పెక్కులాచున్న, నీ
కెన్నో నాల్గెడమాట తప్ప; దపుడీవే వచ్చి, లో నిల్చి, “యీ
నిన్ను న్నన్నుగ నెన్నకున్న నిడునే నీద్వైతభావము? నా
కున్నా!”యంచును గన్ను విప్పనపుడే గోడుల్తొలంగున్, శివా!

533

నీ యస్తిత్వము నమ్మి, మాపనులలో నీసన్నిధి నమ్మినక
మా యారంభములందు దిగ్జయద మీమార్గం; బడే యబ్బడే
మాయాగ్రంథిని విప్పకోదగిన సన్మార్గంబు లే; దందు దీ
రాయాసమ్మొకటే సశేషమగు మాకంతే కదా; శాంభవీ!

534

తన బ్రహ్మమును నీకొసంగఁగల విద్యద్వయఁడౌ వానికే
కెనుముందు ల్గనకీపు నీవరునె యర్పింతంచు, గాయత్రి వం
చు నిపేవించి సుసిద్ధినొందిన మహర్షి ప్రేమతో మాకుఁజూ
పిన దారిం జనఁగల్గు విప్రవరు లస్వేష్యులదా; నేడుమా!

535

ఉన్నదటే యసత్తనుచు నొక్క ? డఖండమునక బహుత్వలీ
లోన్నతి రేగునప్పు డదె యొప్పె నసత్తని; నద్విరోధిగా
నెన్నక యానగర్థమున కీషదటన్నను జిక్కు లేదు; నక
నిన్ను నెఱుంగ నొననుచు నీవె వచింపుము బిడ్డ, కంబికా !

536

భావమె నామరూపములు; భావమె నీరవమైన శబ్ద; మా
భావము లూడుటక మనసు వాగుచు నుండును దిక్కపోలికక
లేవగ; లాత్మబోధము ఘనీకృతమైనపుడే, నశబ్దభా
వావళి యాటిపోయి స్థిరమకా నొక సత్తను నిల్చు; శాంభవీ !

537

భావముతోడిదే చుమి యుపాసనమాటను, దొల్ల నీ జగ
ద్భావములెల్ల నేనె, యను భావముతో రసికుండవైనదో
భావుకతక గడించుకొని, భావము మీటిన నాస్వరూపమం
దీవు చొఱంగఁజాలుదని, యీవె తనూజున కన్ను, శాంభవీ !

538

ఏకపు నద్వితీయపును నీశ్వరివౌ నిను నొంద, నేను నే
కాకినె కావలెక; గహనకాననమందు వసింప నొందునే ?
నీకును నాకభేదమని నిన్నని, నన్మఱవంగ నొందు నే
కాకినె; యప్పు డేకతనుఁగన్గొను సాక్షి యెవండో ? శాంభవీ !

539

అమ్మా ! నిర్మలబుద్ధితత్త్వమది ప్రజ్ఞాఖ్యంబగుక; దత్ప్రకా
శమ్మా నాఁడె భవత్స్వరూప మెఱుంగక శక్తుండు జీవుం; డభా
వమ్ముల్ భీతులు తోఁప వప్పు; డది లుప్తంబైన యానాఁడె, నూ
త్నమ్మా లేములు భావనమ్ము లతనిని దావమ్ములై కాల్పవే ?

540

పరమానందమయాత్మస తయోడ విశ్వాసంబు హేమాద్రిసు
స్థిరతంబొందినచో, హృషీకసుఖముల్ చేదె, బహుత్వంబనన్
విరసంబై, తొలి శత్రువైన మనసే నీయంకముంజేర్పఁగా
వెరవుంజూపెడి మిత్రుడై నిలువజే? విద్యా! మనోహపిణి!

541

జననీ! శ్రద్ధయు భక్తియుందొలఁగు శుష్కస్వాంతవప్రపంబు, నీ
యనుకంపాసురదీర్ఘ కావిరతకుల్యార్ద్రంబు గాకున్న, ని
ర్ధనమై పోయి, హతాశమై చెడి, పునర్ధన్యంబు కానోపునే?
నిను గుర్తింపని వారి దుర్గతు లివే నిక్కంబు; రాజేశ్వరీ!

542

అమ్మా! చిన్నయి! నన్ను నేనెఱుఁగనం చొరార! యాత్మస్వరూ
పముంగన్గొన స్వేచ్ఛ నుల్కి-పడు నా భావమై, యా చంచల,
త్వమ్మే, యెన్న రజోగుణమ్మనుచు నిర్ధారించి; రా బుద్ధియో
గ మ్మార్యక్షుల కెవ్వరిచ్చిరని టంకారమ్మగున్; శాంభవీ!

543

ప్రాణమే హరి యంచుఁబల్కె శ్రుతి; యా వాక్యమ్మునే నమ్మి, స్వ
ప్రాణమ్మున్ హరి పేరి ప్రాణమునఁజేర్పఁ లేని జీవుండు, ని
స్తాణుండేయయి, శ్రీహరీ! యనుచు మిక్రవయ్యంగ ఘోషించినన్
బ్రాణమ్మందుఁబ్రతిష్ఠ కల్గ; దమరత్వ మ్మబ్బునే? హీమతీ!

544

నిను గుర్తించితి భావరాశిమయి! నానేనా! వడిన్ రావె, నా
జననీ! వేగమ రావె రూపమయి! ఓకబ్బాత్మికా! వచ్చితే?
యని సర్వస్వము నాత్మఁగాఁగనెడి ధన్యాత్మున్ సమీపించి, నా
శనమున్ దామయి కోరికొందు రసురుల్ సర్వేశి! సర్వాత్మికా!

545

గడుసరి భావరాశి యుబుక్కగని, రూపమయీ! యిటే కడున్
వడి నటదెమ్మ శబ్దమయి! స్పర్శమయీ! వెన రమ్మ; మాటుమో
మిడ; కనుచిట్లు భావతతి నెల్లను నిన్నుఁగఁజూచువాఁడు, లోఁ
బడక జఱుంపఁడే యసురభావములక శ్రమ లేక? శాంభవీ!

546

చెడు కలఁగించు వేళ, నినుఁజింతన చేసెడి వేదమంత్రమం
దగుగున నున్న నీదు పరమార్థ మెఱింగిన వాఁడు, దానినే
విడక యహర్నిశల్ నెమరువేయుచు, గోతనుఁడైన సందికే
శుఁడువలె దల్లి! నిన్ను గిరిశుక వహియించుచు, గట్టు చేరఁడే?

547

అమ్మా! నీదగు స్థూలదేహమై జగత్తంచెన్ని, యద్దానినే
యమ్మంగాఁగన లేని వాఁడెటులు లోకాతీతమా సూక్ష్మరూ
పమ్మునో గేవలశుద్ధచిన్మయసురూపమ్ముంగనంజాలు? వ్య
ర్థమై యాతని సాధనల్, తుదకు జింతంగూరఁడే? శాంభవీ!

548

మైలో నిల్చి యవిద్య మాప్రగల సామర్థ్యంబుతో సానుకం
పాలుత్వమున నొప్పు సూక్ష్మమొకటే వంద్యంబనక జెల్లునా?
సాలగ్రామము నుంచు పీటయునుఁబూజ్యంబై నటుల్ శ్రీగురు
సూలమ్ముం బనిపూజ్యమంచెఱుఁగు శిష్యుండే ఘనుండంచీకా!

549

మమతాపంకిలవేషమా! శుభము; కామాకల్పమా! రమ్మ; స్వ
ర్ణమయాకారమ! స్వాగత మ్మనుచు, సర్వమ్మమ్మయే యంచు, ని
న్నమలాత్మక గుఱితించి మ్రొక్కునపు డమ్మా! మల్లి త్సుద్రత్వరూ
పముతో రా మొగమోడకుండే? యిదె విశ్వాసమ్ము, రాజేశ్వరీ!

550

♦ నేనను వస్తువున్నదను నిక్కపుడెల్వీ రవంత విస్మృత
మైననె, మృత్యువన్నను భయంపడు మర్త్యుడ; నేను మర్త్యుడన్
గానను తెల్వీయే నిలువగా, నది నీవె యటన్న తెల్వీ లో
లోన నెసంగునప్పుడె, విలు ప్రభయండగు, నాత్మరూపిణీ!

551

♦ పతి తన తృప్తికే సతిని, పత్నియు నట్లే పతిన్, గుమారుడు
బితయుఁబరస్పరంబెలమిఁబెంచుట యాత్మను దన్పుటే, యటం
చతికిన తెల్వీ లోనమకు నానఁడె, సత్యమునందు సుప్రతి
ష్ఠితుఁడయి చిత్సుఖాత్మకవిశిష్టపదంబునుఁజేడు; శాంభవీ!

552

సారజ్ఞానులు సర్వశక్తిమయి మా సర్వాంబయే, యిట్లు సం
సారాకారముతోడ నిత్యమును ముస్తాబౌచు మోహభృదు
ర్వారావర్తములోన జీవుడను పేరన్ దూఁతునం చచ్చమా
దారిందప్పురు, గాన వారలకు బంధంబుండు నే? శాంభవీ!

553

ఏకాలమ్మున నుండియో తనయ! మేనే చుట్టమై పోయె; నీ
నీకు న్నాకగు నిత్యశాంధవమునే నిక్కమ్ముగా నెన్నితే
నేకాకిత్వము మానముఁజతనమిగిలే లేక నీకబ్బు, భా
షాకార్యంబటి, శాన్తికల్లు ననుచున్ సాయింపు మీవే; శివా!

554

ఆనాఁడీవు కిరీటికూఁదిన రహస్యంబిద్దియే, శ్రీగురు
సానంబందున నిల్చి; వైషయికతృప్తి వీడి సీరాగుఁడై
యేనేనై పరశాంతియుక్తుడయి యుగటే యాత్మసంధానమా
నీ నీపాతము నాటి తేలుటది మా కేనాఁడగున్? శాంభవీ!

555

♦ అపగతతం ద్రుడై శ్రీతుండనావిలభక్తిని గొల్చి నీదు గా
 ధరిచయమ్మ నొంద, నొక డంబగు శక్తియె చారి చూపుటన్
 గృహమెయి వాని కార్యములు నీనె యొనర్చుటయున్ గ్రహించి, పు
 ణ్యపరిణతిన్ సమస్తము మదంబదె యంచుదరించు; నీశ్వరీ!

556

♦ తడి గల చల్లగాలి నదు దప్పిని దీర్చదు గాని, నీరము
 న్నెడకె నిగాను లాగునటు, లీడ్యగురూత్తమబోధతోడ నీ
 కడకను చూడ్కి చేర, నొకకవ్వమె నిన్ను భజించి కాంచి, నీ
 యడుగులయందు మున్ని భవయాతన లేక సుఖించుటంబికా!

557

♦ 'ఉన్నది యొక్క నేనె' యనుచుండును గృష్ణుడు గీతలం; దతే
 యున్నది యొక్క నేనె యనుచుందువు నీవు; ననంతశబ్దసం
 పన్నత నెక్కమే యసెడి మాట నెఱింగెడివారు, పూరుషుం
 డన్నను నారి యన్న నెడ యంచుదలంపక కొల్తు, రంబికా!

558

♦ పర మొదలై న నాలుగగు వాక్కులు నిక్కము నీవ యాచు వి
 స్ఫురణమునొంద, స్తోత్రమును స్తుత్యమునున్ స్తుతి యన్న భేదమే
 పరంగక, నీవొక ర్తవె యుపాధియు జ్యోతియు నాదమైతి వం
 చరసి నిరంతరమ్ము సుగమందెద నాజలినై పరాంబికా!

559

♦ నమ్మికమేడ యెక్కుటకు, నడ్వడి మెట్టులు చూచి నీప్రసా
 దమ్మునఁ దెల్వికోల కయిదండగఁదాల్చిన నాఁడె మాకు సా
 ధ్యమ్ముగు; నీపదాబ్జములె ధ్యానము చేయుచు, వానియందునే
 మమ్ముఁ బెట్టికొన్నపుడె, మాశయి యూతగ నిల్తు, వంబికా!

560

ఏమైమేము గడించుకోఁదగినదా యీజన్మరాహిత్య? మీ
వేమున్నొక్కపు డిచ్చగించితినదా యీశ్వరనోలీల; య
ట్లై నెన్నఁడు దీని కారతిని నీవిచ్చింతో, యందాఁక, మా
బాముల్ సాపులుఁ దప్పునంచెటులు విశ్వాసంబగున్ ? శాంభవీ !

561

♦ దీపము లేని వేశ్మమునఁదిర్లుట దుస్తర, మల్లె త్వత్కృపా
దీపము లేక యున్న జగతీతతి యెల్లను జీఁకటిల్లు కా
దే? పరశక్తి పేరి బలుదీపశిఖా నినుఁగొన్నవాఁడె, తా
నేపనినై నఁజేయఁగలఁ; డియ్యదె చాటును వేదవాక్కులున్.

562

♦ 'అవ-అవ'నాక, యర్చనరహస్య మెఱుంగక, నీపదాబ్జమం
దవసతి లేక, చేయు వివిధాచరణమ్ములు, సాహసించి నే
ల విడిచి చేయు సాములును, లాభము లేని వణిక్ప్రవృత్తులై
యవటములోన దిండు చెడు నావటముల్లదె; చక్రవర్తినీ!

563

ప్రేమమె నీస్వరూపమట; ప్రేమమె నానిరపాయభక్తి; యీ
ప్రేమలు క్షీరశర్కరల రీతి నొకండయి, నవ్యమాధురీ
స్తోమము పుట్టుటన్నదియె చూ పరమైక్యత; దాని నొందుటే
కోమలభాష, 'ముక్తి'యను కోవిదవాక్యమె రూఢమంబికా!

564

♦ తలఁపటి యైక్యతఁదనివి తార్కాను వేళ కృతంబు; సర్వవ
స్తుల నిశె కాంచి యన్యమెది తోఁపని వేళయె త్రేత; నీదు పూ
జల నొనరించి నీకె యిడి సర్వముఁగుల్కెడి వేళ ద్వాపరం;
బల కలియన్న నీస్మరణ మాగక చేయుట కాదె, కాళికా!

565

♦ తొలి దుష్కర్మఫలముకై కలఁచు నాదుఃఖియ్యలన్ నీదు దా
వలి చై నా తొలిపున్నెపున్ ఫలముగా భాసిల్లు కల్పద్రుకో
మలశాఖంబలె నెంచికొంచు జగదంబా! ధీరతంబొల్చి బె
గ్గలముంజెందను; పాదభక్తజనరక్షాదక్ష! రాజేశ్వరీ!

566

♦ ఇంటను జిన్న దివ్యయు నొకేంతగ సందడి యున్న, దొంగ లే
వెంటను దూర లేరొ, యెవె విశ్వజనిత్రిమహాత్వభోధ నూ
లొంటయు శుద్ధచింతలును గూడిన చిత్తగృహంబుఁగల్గవం
బంటదటంచుఁజిన్నటనె యాద్యులు నీమనువిచ్చు టంబికా!

567

♦ తన యాత్మార్పణశక్తిఁబట్టియును స్వార్థత్యాగముంబట్టి, భ
క్తునిలో నీశ్వరశక్తి పాట, నతఁడొందు న్నవ్యమోదంబొగిన్;
గనిలో నేర్చిన తాయి శాణతలసంఘర్షమునన్ బల్క ని
గ్నయంగాంచిన శిల్పిఁబోలి, యదె తాయీ! నీకృపావీక్షయా.

568

♦ అమ్మా! శోధనకాఁగి, దార్ధ్యయుతమై, యత్యంతసంతోషపూ
ర్వమౌనాసక్తి విధేయతాగరిమ స్వార్థచ్ఛాయ లేకుండి ని
త్యముంజూపెడి వాఁడె యాత్మనిడఁగా నర్హుండగున్, నీదు పా
దముంజేరును; కాని నాఁడతఁడు వ్యర్థప్రక్రియుండే కదా.

569

♦ అహమిక లేని శ్రద్ధగలే యాత్మసమర్పణమున్న, నీ యను
గ్రహమును రక్షయంగలుగు; కానియెడన్ భ్రమతోడి యాసయే
బహుగతి నొంచు; మెట్ల బిగి వాసిన నిచ్చెన నమ్మి యెక్కినన్
మహిఁబడి యంగభంగమయి, మన్దద దుఃఖద మాను శాంభవీ!

570

◆ శరణము నేను, త్యాగమును జల్పుమటంచును దండ్రెల్ల, నే
శరణము, భోగమూలముగఁజల్పుము త్యాగమటందు వీవు; మీ
స్మరణము రెండు బోధల సమానము, ముఖ్యము గాన, బోధలం
దిరవగు త్యాగభోగముల కేకతయే ఘటియిల్లు నంబికా!

571

◆ ఇరువది నాల్గు తత్త్వములు నీవని, వానికి సాక్షి నైన నే
నరయఁగ జీవనామకుడనై యలరాదు శివుండ నన్న సు
స్థిరమతి, తల్లిఁగొల్వకయె చేతురదంచును, వేదసారమై
పరఁగెడి శ్రీమహామనువె పట్టుగ వడ్డునఁదెల్పి రమ్మికా!

572

◆ అమ్మది మాది యంచుఁదనయల్ కొనిపోయెద రింతో యంతో రొ
క్క; మ్మది యంతతో సెలవు కాని, కుమారుని వంతు వచ్చుని
త్యమ్మగు నమ్మ సేవనగు తన్విసుకమ్ములె చెల్ల; వందుచే
నమ్మ కుమారరక్ష్య యగునంచునె కట్టడ చేసి రమ్మరో!

573

◆ పువ్వులనవ్వుతో జగము మో మరవిచ్చెడి వేఁగుబోటిపై
నవ్వుల కీవు రువ్విన ఘనంబగు నూఁదుపసిండి బంతి య
ట్లువ్వున మింటికెక్కు నొక యుత్తమవస్తువునందు నిల్పినీ
నవ్వుమొగంబు నెన్న, గగనమ్మె? యనామయసిద్ధి, శాంభవీ!

574

◆ నీరూపంబు మనస్సు, నీమనువును నీరూపు నిక్కంబు, తా
నీరూపే యని కొల్చు జన్మికలలో నీరూపతా శక్తు లా
ధారంబై సుగమిచ్చు చంతమున నిత్యమైన తావిచ్చు నం
చేరాశమ్ము మహర్షులన్న నుడులే, యీశాని మాప్రానుడుల్.

575

♦ నిను నేవించి వశంవదుండగుచుండన్నే నీకు నర్పింప మా
ని, నినున్ లోఁగొనఁజూచు స్వార్థపరుడౌ నీచుండు, సర్వేశ్వరీ!
తనుఁగట్టంపడి పెంచి సర్వమిడి వాత్సల్యంబుఁజిల్కించు తం
డిని స్వాధీనుఁగఁజల్కఁగాఁగనెడి యెడెంబోలి వ్యధుండగున్.

576

కులము నశింపఁజేయుమని కోరఁడెవండును, నేను గోరెదన్;
కులములతోడి లంకె విడఁగొట్టుము; నన్నకులముఁజేర్పు; మీ
యలజడి మా యెడన్ గుపితవై నపుడే యగునమ్మ! దుఃఖస
మ్మిలితసుఖానుభూతి విరమింపఁగఁజేయు మమర్ష మూర్తితో.

577

ఊడిచి నాయహంమమత, లోఁపిన యంతఁగఁజూచికోఁగ, జి
డ్డాడదు మూలముట్ట; మిగులున్న రవంతయు నూడ్చి, విప్పవా
మూడవ గ్రంథి? నాదు బలముంజలమున్ సరిపోక కాదె, యీ
యేడుపు? చేయి చేసికొనవే నిక నాగతి యేమి? శాంభవీ!

578

కడమగు నాల్గు జన్మముల కర్మఫలాలు కుదించి యిప్పుడే
కుడిపి, మఱొక్క తల్లి చనుగ్రోలెడి గోడెడలింతు, నిన్ను నా
యొడి నిడుకొందు నుమ్మలిక మొందకు బిడ్డడ! యన్న నెయ్యపు
న్నుడి మఱువంగ రాదీక, జనుర్మృతిపీడ సహింపలే; నుమా!

579

అలిహితు నట్ల యుండి, కుశలాహతికే గుటిచేసి నన్ను, స్వ
స్థత కెడఁబాపి, నీదరికిఁజేరెడి నాయడుగాడనీని య
స్మిత, మమతాద్వితీయుండయి, చేనెడి భంగముఁజూచియున్ గృప
చ్యుత వగుడే? నిశుంభయుతశుంభునిఁగూల్పువె వేగ చండికా!

580

ఇంచుక యాత్మసంయమన మెట్టులొ యబ్బినయంతనే, జగ
ద్వంచకబుద్ధిఁదుచ్చధనదంబగు గారడి విదై గాగఁజె
ల్లించుచు, నాట సాగ నవలేము పెంచి చరించు బిడ్డలక
గాంచి, సుఖంచెదో, కరము గాసిలెదో, కనఁజాల; నంబికా!

581

తన మేజిక్ పనులెల్ల సిద్ధులనుచుక, దాపించె రాజేశ్వరీ
ఘనకారుణ్యము చేతనంచు, భవదాఖ్యక దౌలుగాఁజేయు వం
చనసిద్ధుక దొలఁగింప కాత్మసుముఖుక గావింపనే తల్లి! యె
ట్లును నీపేరె కదా ముఖమునఁబొకాలుక మంచికో చెడ్డకో.

582

నీవపవర్గదాత్రివను నిక్కమెఱింగిన బిడ్డ, లమ్మయే
కావలెనండ్రు; తుచ్చధనకాంక్షులు తోతెము లమ్మసొమ్ములే
కావలెనండ్రు; బిడ్డ నయగారము నీవనియైన, వారి మో
హనిలతకదొలఁచుటయు నమ్మ పనే కడ; చూడు మంబికా!

583

ఇతరము లేల? మాటు నుడి యిమ్మొక దానికిఁదల్లి! నీదు సం
తతులనె నిన్నెఱుంగని విధమ్మునఁజేసితి; నిన్నెఱుంగు మా
జతనమె తండ్రినిం దెలుపు సాధనమాటయె కాక, మీ యభి
న్నత నెఱిఁగింపదో? తెలిపి మాయురియాటల మాన్పుమంబికా!

584

అలసత లేక కొల్చితఁగులాంగనగా నొక కొన్ని నాళ్లు; ల
వ్వల భజియించినాఁడఁగులపాలిని వౌటను గొన్ని నాళ్లు; త
త్ఫల మనుభూతమయ్యె, నిక వాంఛిత మీకులనాకనమ్మె; నా
వలసినదంతె; నా కకులవై భవ మీయవే వేగఁజండికా!

585

♦ ధనముంగూర్చు, యశముగైకొనఁగ నిత్యంబేను బడటి యా
తనతో నిన్నును గైకపెట్టితిని గాదా, నాటి చుట్టాలు కా
మన మున్నో బడవాలు కన్నోజఁగ నీతైపోయె నాబుద్ధి, చే
సిన నేరమ్ముల నొప్పుకొంటి, నిక నీ చిత్తమ్ము నా భాగ్యమా.

586

♦ కాకుల కొంటెబుద్ధి, పులి క్రౌర్యము, నల్లుల దొంగ యెత్తు, జం
బూకపు జిత్తులు న్వలయఁబుట్టిన మానిసులెల్ల నీకృపా
లోకము లేక కాదె బువితో నిటులాట, జగజ్జనిత్రి! స
ల్లోకము వారి బాధలకు లోనయి కుందుట నీకు ముచ్చటా?

587

♦ ధనము భవత్స్వరూపము కదా, మఱి దానికె సేవ చేసి పెం
పొనరుచు వారి నీదు కరుణోన్నతి కర్హులుగా నొనర్చకే
నిను మఱపించు వస్తువుగ, నీచమదాంధ్యముఁగూర్చు దానిఁగాఁ
బొనరుతు వెందుకింత పనిపూనుట లీలయ్యె? వారి కర్మమా?

588

♦ ధనము గడించె నీయఁడని తండిరి చావునె కోరు విడ్డ; పె
ట్టని కొడుకంచునుం జెడఁబడక శపియించును దండ్రు; ఆ స్తివం
తనుచును బుట్టెపండుగుల నన్నలుఁదమ్ములుఁగుందుచుండ్రహా!
ధనతనువ్రాని నీవు నరుఁదార్చెడి సౌఖ్యమిదా? హరిప్రియా!

589

♦ జనకుంబోలిన పుత్రునీయ వకటా! జాంపత్యమండేడనో
యరుకూలత్వముఁగూర్తు; రూపమున రమ్యత్వమ్ముతో సద్గుణ
మైనయంజూడవు; నీదు సర్జనవిధం బీలాగుదా? నింత! నీ
గొనముల్లిన్న న గామియో; కరుణ లేకో, పన్నుది ట్లంబికా!

590

అనఘతపస్వివంశజని నందియు నీమహిమామృతాబ్ధిలో
మునుగను, దత్త-కానురసముం జవి చూడను, వాంఛ లేని
రసములు, మున్ను దేవపితృశాపవశమ్మున నీయెడన్మొగ
మ్మును చెడఁద్రిప్పినారలన మోసము దోసము లేదు; వాసవీ!

591

జ్ఞానవిశిష్టజన్తువుగఁజల్పితి మానిసి; గొంతమంది క
జ్ఞానకృతజ్ఞ తాఫలదసాధనమే నదికా కజాగళ
సానపయోధరద్వితయసన్నిభ మాటది పాపమో? నిను
గానని లోపమో? బుధుల గాటపు శాపమో? పాపనాశినీ!

592

ఎగ దిగఁజూచి యంకెలు గుణించెడి వారల పల్కులేల న
మ్మగ? గ్రహతారకాళిని ఖమార్గమునందునఁదిప్పు నీవు; మ
న్నఁగలవు పెక్కులేడులు కృపన్నను; లోకసుఖప్రదక్రియల్
నెగడఁగఁజేయు యంత్రమిది నీది చిరస్థముఁజేయవా? శివా!

593

కొడుకుల్ సద్గతులిత్తురంచు నవివేకుల్ సువ్రతశ్లేషముల్
పడి, యాసంతతి దుష్టమౌచు మనఁగాఁబాతిత్యమే పంటగాఁ
జెడరే యెందరో? స్వర్గమోక్షదము నీశ్రీపాదమే యంచు నిన్
విడకుంటే సుగతిప్రదగుబు తనయాపేక్ష గనన్ శాంభవీ!

594

జననీ! నీకుఁబ్రసిద్ధమైనది కృతజ్ఞానామ, మాశ్లేష్టమా
గొనమే భక్తిగ మాటు, నీసుతులలో గోరంత లోటనచో
జనులెన్నెత్తిన భక్తుఁడౌనె? పయివేసా లెన్నియే న్వేసినన్
జనపూజార్హుఁడు కాఁడు; పామరజనుశ్చక్రార్తియుందప్పునే?

595

♦ అన్నిట సామరస్యమును నందము నెన్నుచు, స్వార్థతాగ్రహ భృన్నతినైచ్యముల్, కినుక, మోటుతనమును లేని చోట, సంపన్నదయారసంబాలుక భాగ్యముల న్గురియింతు; వట్లు కాకన్నెమె యైన, వేచి యడుగంటఁగఁజేయు పెఱుంగనా? రమా

596

♦ కులసతి నేడిపించినను, గోవుల మేపక తాను దిన్నఁ బాపలఁబ్రహరించినకా మదిరపానము చేసినఁ జేసినట్టి మేల్లలఁపక యున్న, వంద్యపదుల న్గనినకదలవంచకున్న, వారల సిరి లేవఁదీయుదు వరాతులు గాఁగని, కిన్కతో నుమా!

597

♦ ఆస, యసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థవరత్వముఖ్యముల మాసిన భక్తహృత్కమలమందిరమందె యధేచ్చ నీవనా యాసముగాఁజరింతువు; విహారవనమ్మున గాబు నిండిపోఁగా, సుకుమారు లందు దిగఁగాలిడ నేర్వరుగా; గుణాలయా!

598

పైకము నీదు రూప మది పార్థివభోగదమంచు గొప్పగాఁ బ్రోక యొనర్పఁబాడి విడి పూను దురాశుఁడు నీదు దివ్యమా శ్రీకరరూపముంగన పరింపఁడు; చిత్రము! నాఁడె తుచ్చమా పైకము పైకమట్లు పయిపై కెగురుంద్రుటిలోనె; శ్రీరమా!

599

మనసున నొక్క టుంచుకొని మా కొక రీతిని వెల్లడించు దుర్మనుజుల చిత్తవృత్తివయి రంజిలు దంతియె గాని, సాదులొ తనయుల కెంత రట్టతి కతంబగునో, యది యెన్నకుంట, మా మనసుఁబరీక్ష చేయు నెపమా? యది స్వార్థమ? వృత్తిరూపిణి!

600

తనుఁదనియింపనే ముదియు దాఁకశ్రమంపడు తల్లిదండ్రుల
దనుపఁగ నింత యొల్లని కృతఘ్ను సుతుఁ, గయిపెత్తినట్టు తె
వ్వనిఁదనియింపనే వివిధభావములం బడు వెత్తు దట్టి నిఁ
దనుపఁగ లేని జీవునకుఁదాద్య గతు ల్వినిపింపు మంచికా !

601

◆ కొడుకుంగోడలు మన్మలుఁహితులు నాకుంగూర్చు చుట్టాలుఁగ
ల్లెడలింపంగల వారు కారు; ఋణమెట్లో చెల్లు పెట్టించుకో
బడగారమ్మును జూపువారె; జగదంబా ! వీరి యప్పింతతోఁ
గడముట్టింపనె నీదు పాదవికసత్కంజాతముల్పట్టితిఁ.

602

◆ నా సంకల్పము, మాట, పూనిక, వనియు, న్ననిశ్చయం బీవయై
భాసిల్లఁ బరబాధకమ్ము లగునా ? భక్తాకృతీ ! భక్తివి
శ్వాసమ్ముల్ కొఱవడ్డ నెమ్మదులకే వ్యత్యస్తమై తోఁచు, న
మ్మా ! సైరించి వివేకదీప మిడుమా, యాచీకటిండ్రఁ, శివా !

603

◆ “దాసుని తప్పులన్నియును దండముతో సరి”కాదె; యిందు నా
వ్రాసిన తప్పులఁసయిపు, వందనముల్; మఱి వైఖరీగతిఁ
భాసిలి లోననుండి వెలువడ్డది నీవె కదా, మదంబ ! యీ
దాసుని మాటకుంగినియుదా ? కనెదా కృపతో సరస్వతీ !

604

◆ జననిరొ ! నీవె ముచ్చటల చాడ్చున నన్నవి గాని, గొప్పకే
ననినవి కావు; కావున మహాస్థంబరించెడి సాధకవ్రజ
మ్మునకు ముదావహామ్ములగుఁబో; మఱి వీని రహస్యముల్ గ్రహిం
చిన యతఁడీ స శర్మగతిఁజెందక యుండునె ? శర్మదాయినీ !

పద్యముల వరుసను కొన్నిమాటల కర్థములు.

1. తాలాంక = బలరాముడు, ఇక్క = స్థానము.
8. విండులు = అతిథులు, చుట్టాలు.
ఒజ్జబంతి = వ్రాత నేర్చునకై ఉపాధ్యాయుడు వ్రాసిపెట్టు
మొదటిపంక్తి.
9. మన్నట్టి = జీవించినట్టి.
12. గురువులువాఱు = శోభించు, రవడి = అప్పు.
13. కావ్యాహారాంతార్చనము = శుక్రవార సాయంకాలపూజ.
17. కందువమ్ము = రహస్యము.
22. పుట్టునిక్కచ్చి = జన్మవ్యాధి, ముచ్చట = ప్రేమము.
25. అటమటబుద్ధి = మోసగించుబుద్ధి.
26. నిప్పచ్చరము = దారిద్ర్యము, ఒచ్చెము = నింద.
27. తేట = తెలివి, రెక్కోక = బయల్పడక.
31. నిలువు = శరీరము, సూరులు = పండితులు.
32. తలము = శక్యము.
34. ఒడయండు = ధనాధ్యులు.
35. గేహేవీరుడు = ఇంట బీరములు పలుకువాడు.
ఆలపుదతి = యుద్ధవేళ.
37. తలవాకిటక = నోరక.
41. వాతెఱ = పెదవి.
42. అనినాడను = తాగినాడను.
43. రిమ్మ, పిచ్చి, పిచ్చు, తిక్క, ఉమాదము = వెట్టి.
వెజ్జ = వైద్యుడు.

46. రెచ్చి = హేచ్చి, అచ్చునా = విధమున,
నచ్చు = దుఃఖము, ఒచ్చెము = నింద.

47. జానుగులు = చెవులు.

49. బోర = వక్షము.

అక్షస్రక్కు = పూసలపేజి. 'అ' మొదలు 'క్ష' వరకు
గల మాతృకార్ణముల మాల.

50. పంచదశీ త్రికూటములు = (1) ఐం, క, వ, ఈ, అ, హ్రీం
(2) క్లీం, హ, స, క, హ, ల, హ్రీం
(3) సాః, స, క, ల, హ్రీం-

చాల్పు = వరుసపేర్పు, జనులు = జన్మములు.

52. మహాసరోజము = సహస్రారము.

53. మెయి = శరీరము.

54. పడధ్వములు = వర్ణము, కళ, పదము, తత్త్వము,
మంత్రము, భువనము.

55. కసెపుఁజేరెలు = కాషాయవస్త్రములు.

56. పులుకుటీరము = గడ్డిగుడిసె.

57. సద్దు = ధ్వని.

58. నికము = సత్యము, వాలకము = విధము.

61. సామయి = సమయాచారతత్పరుఁడు.

64. ఆజ్ఞ = కనుబొమ్మలయు ముక్కుమీదికొనయు సంధిస్థలము
(ఆజ్ఞాచక్రము)

70. తేఁకువ = నిలుకడ, కన్కలి = చూపు.

71. గాలుల్ రెండు = ప్రాణాపాన వాయువులు.

లాగు = వెలుపు, విధము.

72. ఆయాతు=వచ్చుగాక, సందేవార్పు=సంఖ్యావందనము.
73. ముద్దాక్షరముల్=సంతోషమునిచ్చు నక్షరములు.
75. ఎన=సాటి, పద్య=మార్గము.
76. ముడులు = బ్రహ్మ విష్ణు కుద్ర గ్రంథులు, చిక్కుబడిన దారములందలి ముడులు.
- గాలినిగట్టుట = వాయువును నిరోధించుట.
- దివ్య నేత్రము=మనోహరమైనవస్త్రము, అమానుషదృష్టి.
83. మొకమ్మునక=ఎదుట.
85. సాహం = (బ్రహ్మస్వరూపిణియైన) ఆమెయే నేను.
- ఆజ్ఞనునిల్చి=ఆనమీరక, ఆజ్ఞాచక్రమండు నిల్చి.
88. హార్షీ కతమస్సు=ఇంద్రియములవలనైన అజ్ఞానము.
- కుహువులు=అమావాస్యలు.
91. లాతి = ఇతడుఁడు.
93. గదులు = రోగులు.
95. భవదుజ్నున్మాతృమంత్రము=సంసారరోగమును పోగొట్టు శ్రీ మాతృ మంత్రము.
96. అగదంకాడుఁడు = చికిత్సకుఁడు.
101. క్రేపు = దూడ
103. మనువు = మంత్రము.
104. ముడి = సందేహము
105. జని = జన్మము. విష్ణుపదము=ఆకాశము. సర్వవ్యాపక పరమాత్మపాదము.
- మహాకవీందుఁడు = మహాకవి క్రేష్ణుఁడు, కాళిదాసుఁడు.
- చిద్గగనచంద్రిక = జ్ఞానాకాశమందలి వెన్నెల. చిద్గగన చంద్రిక మహాకవి కాళిదాసుని తచనములందు మిన్న.

106. నిల్వరము = మిగులు,

109. వట్సరోజములనాశము = సుఖమ్నా మార్గము.

110. దాత్రము = చేసి, గోసికొను కొడవలి.

115. తదనూద్భవుఁడు = ఆమె తమ్ముఁడు.

116. సాయించువారు = చెప్పెడివారు.

117. మంత్రము = రాజుల కాలోచనము చెప్పెడివాఁడు, మంత్రము
జపించువాఁడు.

పురము = పట్టణము, దేహము.

జనములు = ప్రజలు, ఇంద్రియములు.

పెనుదారి = రాచబాట, మోక్షమార్గము.

గాయత్రీ = తన్ను గానముసేయువారిని రక్షించునది,
గాయమును (ప్రాణమును) రక్షించునది
అనగా దీర్ఘాయురారోగ్యములను నిచ్చునది.

119. అమవసచూడ్కి = పూర్తిగా తెప్పలుమూసి చూచుట.

పున్నమచూపు = బాగుగా కనులువిప్పి చూచుట.

పాద్యమికనుబాటు = అరమోడ్పుగనులతోఁ జూచుట.

121. పద్మవని = సుఖమ్నా మార్గము.

కల్పవని = సహస్రారము.

శుక్లరక్తచరణములు = ప్రకాశచరణము, విసుర్కచర
ణము (గురుముఖవేద్యము).

ఎరఁగుట = మ్రొక్కుట.

123. వలి = గాలి.

125. మందరి = వైద్యుఁడు. నలక = వ్యాధి.

126. ఎఱ్ఱజుట్టుపుంజు = కోడిపుంజు.

130. అపర్ణఁడు=అకై నను దిననివాఁడు, అప్సరీరినవాఁడు.
133. మన్యు=జీవనము, విత్రపము=సిగ్గుమాలినది.
134. తోకములు = బిడ్డలు.
141. అలవడి=వశమయి. తెక్క-లి=ప్రమాదము.
142. ఎడ = స్థానము.
144. అక్షరక్షణము = ఇంద్రియ పరిపాలనము.
అక్షర+క్షణము=నాశనరహిత పరమాత్మవస్తువు నందలి
వేడుక.
164. ఇవము = మంచు.
166. ఉష్వేత్తుగ = ఒక్కసారిగ.
167. మేతాల్పు = దేహధారణము.
169. గాములు = గ్రహములు,
171. వాగులు=ప్రవాహములు, పడఁకులు=కొండలు,
నీటితిట్ట=సముద్రము, లావర్లు=బలవంతులు.
175. గాసి = ఆయాసము.
176. అగ్గంబగు = లోబడు.
178. నవనాథాగ్ర్యశరీర = అమ్మ తన తత్త్వమును జగములఁ
బ్రవచించుటకై నాథసంజ్ఞతోఁ దొమ్మండ్రను
సృష్టించెను. శ్రీచక్రమందు అమ్మసమీపమందే
వారికి స్థానము. వారు దేవీస్వరూపులే.
నవయజ్ఞము = కృషికుఁడు ఆశ్వీజ శుద్ధ పూర్ణిమకుఁ
గ్రొత్తపంటను గారీదేవి కర్పించుట.
183. నీలు=బూడిద, ముదలి=ఆజ్ఞ.
184. చిప్ప = అల్పము, ఖండము.
188. మేసాము = దేహమందలి సగము.

195. విద్యారాజము = పంచదశాక్షరీ విద్య.

198. వృత్తులు = సమాసములు.

199. అనంతము = ఆకాశము.

201. తూరల్ = తుంపుదులు, కళుకులు = కిరణములు.

203. కాతరుఁడు = భయభీతుఁడు.

204. రసరూపము = ఆనందస్వరూపము.

205. నెల వెలుఁగు = చంద్రకాంతి.

210. ఎడ = దూరము.

211. ముమ్ముళ్లు = బ్రహ్మ విష్ణు శుద్ధ గ్రంథులు.

ఇవే ఆగామిసంచిత ప్రారబ్ధకర్మములు.

219. మానిసిపున్కపేరు = నరదుండమాల.

226. కన్మొఱఁగించు = మోసపుచ్చు.

228. అఱ్ఱుత = మెడ.

233. ఒబ్బిడి = నాశము, వైనము = కారణము.

235. కొసరు = అతిశయించు.

చొక్కణము = మంజులీము, అందము.

236. తడికాన్కలు = జలములతోడి యర్థములు.

లలి = ప్రేమము.

242. నా వ్రాసిన శ్రీసూక్త రహస్యార్థ మను గ్రంథమున
జదువునది.

243. దక్షిణకాళి = ఆశ్రితులయెడఁ బ్రేమముఁజూపు కాళి.

247. ఓగిరము = ఆహారము.

253. మాతృకార్ణనిచయాకృతి = ఆదితౌంతములైన వర్ణముల
సముదాయమనెడి యాకారము.

రాయిడి = ఒత్తిడి, అల్లరి.

265. నమ్మియాట = నమలి సృత్యము.

268. దరియు = సమీపించు.

270. కాశవి = కాకి.

271. ఉద్వాసము = చంపుట.

273. కనుకలులు = చూపులు.

ఎల్ల = హద్దు.

275. సాధమ్ము = అమృతమయము.

జనుశ్చక్రిక = జన్మమనెడి తిరుగలి.

281. లగ్గు = మేలు.

289. కక్కసపెట్టు = బాధపెట్టు.

290. నిరాగసుఁడు = పాపరహితుఁడు.

రాసవిలాసుఁడు = ఆనందవిలాసము గలవాఁడు.

292. ఇలి = మెతుకు, అన్నకణము.

విపద్ధనములు = ఆపదలనెడి మేఘములు.

296. ఉరువు = రూపము.

300. అగడు = తొట్రుపాటు.

309. తిగమైలను = (స్థూల సూక్ష్మ కారణముల నెడి) మూడు శరీరములందు.

311. ఆడలే = నిందింపలే.

315. దగ = దప్పి.

317. తెల్విచిచ్చు = జ్ఞానాగ్ని.

319. అరయు = పరీక్షించు.

వంతు = పంతుము.

321. ఆమెత, కట్టడము = అన్నము, వస్త్రము.

పాపతమి = వాత్సల్యము.

322. బాములు = కష్టములు, జన్మములు; లోఁబాము = కుండలిని, సబాము = స్వభావము, మదిఁబామునిరులు = మనసునుగ్రమ్మిన చీకటులు, ములుచ = మూర్ఖుఁడు, టప్పాలు = డాబులు అను నర్థమిచ్చు వ్యావహారిక గ్రామ్యము.

326. ఉదాసీనత్వము = ఎత్తైనచోటఁ గూర్చుండుట, జోక్యము లేకుండుట.

329. శిలోచ్చయపుత్రి = కొండకూతురు.

330. శవతతియాసనము = అమృ. సంచప్రేతమంచాధిశాయిని.

బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర మహేశ్వరులు నాలుగు మంచ పాదములు. సదాశివుఁడు పై ఫలకముగానున్న మంచము అమ్మ యాసనము. అనఁగా సృష్టి స్థితి లయ తిరోధానానుగ్రహము లనెడి శక్తులు వీరివి. అవి సర్వశక్తి మయియైన అమృత వే కాఁగా వీరు ప్రేతలుగా భావింపఁబడిరి.

శ్మశానము = సుఖమ్నా మార్గము.

దెసల్ వసనము = దిక్కులే వస్త్రము. అనఁగా దిగంత వ్యాప్తమగు విశ్వవిరాటజగత్తు అమ్మ స్థూల ముగ నెన్నఁబడినపుడు ఆ దేహమునకు దిక్కులే వస్త్రములు.

ఉత్పథలోల = ఉన్మార్గగామిని. మూలాధారమునుండి సహస్రారమువరకు నైన మార్గమందు సంచ రించునది.

333. నీడము = పక్షిగూఁడు.

334 విడుపుబాట = మోక్షమార్గము.

త్రిపురాంతకుఁడు = పురములయాపున గూఢచరిత్రలైన
ముగ్గురుదైత్యుల జంపినవాఁడు, భక్తుల స్థూల
సూక్ష్మకారణముల నెడి మూడు శరీరముల
నశింపజేయువాఁడు.

దణి = మగఁడు.

త్రైపురమనువు = ఐ, క్లీ, సోః అనెడి మూడువర్ణముల
మంత్రము.

340. వామాచారులు = అరిదమైన యాచారము గలవారు,

శ్రుతివిరుద్ధమైన యాచారముగలవారు.

మద్వయము = 'మమ' అనుమాట.

వామాత్రయాకాశిణి = మూడు శక్తులు రూపముగాఁ
గలది.

341. అంబరనీరసంచరములు = ఆకాశమందుఁ దిరుగు పక్షులు,

నీటదిరుగు చేపలు మున్నగునవి.

347. కనలు = కోపము. కన్కలి = చూపు.

349. పూటము = భారము.

356. రసమూర్తి = ఆనందమే విగ్రహముగాఁ గలది.

360. నమస్య = మ్రొక్కు.

367. వరివస్య = ఉపాసనము.

376. బురడాలు = అసత్యములు, మోసములు.

అంబేదలు = తిండికిలేని పేదలు.

శర్మరూప = ఆనందస్వరూప.

380. అగదరత్నము = బౌద్ధధ్రువము.

384. చివ్వపనిముట్లు = యుద్ధసాధనములు.

392. దవుచూపు = మారదృష్టి.

399. స్తనయిత్స్వంతరగుప్తచంచలలు = మేఘములలో నిమిడి
యున్న మెఱపులు.

402. వైషయికక్షేత్రనిగారకారణ = విషయసంబంధమైన
విషయమును మ్రింగుటవలని తీవ్రయాతన.

405. రసాయనము = ముసలితనమనెడి వ్యాధినిమోన్చు బల
వర్ధకౌషధము.

407. కసగుడ్డలు = కాషాయవస్త్రములు.

409. కుంభసంభవుఁడు = ప్రాణాయామ కుంభక (వాయువును
నిరోధించు) క్రియయందుఁ జక్కఁగా నిర్వహింపఁగలవాఁడు.

412. విశ్వాసి = నమ్మకముగలవాఁడు, శ్వాసము నిరోధించిన
వాఁడు.

416. కట్టనాల్ విరియంజేయు = స్థూల సూక్ష్మ కారణము
లనెడి త్రిపురములను నశింపజేయు.

425. ఆలము = ఉపేక్ష.

438. జీర్వాలు = తొలఁగు, అపసర్గిలు.

443. కేరఁడే = పరిహసింపఁడే.

444. ముచ్చట = ప్రేమము.

447. శర్మజలరాశి = ఆనందసముద్రము.

452. నిడుసెకయూర్పులు = వేడినిట్టూర్పులు.

462. అగ్గించు = కొనియాడు.

474. ఆగూ = జ్ఞానము.

477. ఈపద్యమందలి విషయమునుగూర్చి నా దేవీసూక్త పర
మార్థమందలి సోఽహం, సమాధి భాగమును జూచువది

478. వాసోరచనమ్ము = వస్త్రనిర్మాణము.

485. అక్షశరీర = ఆదిక్షాంతములైన మాతృకావర్ణముల
మాల శరీరముగాఁ గలది.

488. అరవాయి = సంకోచము.

490. సర్జనము = సృష్టి.

493. ఎరియుచు = పరితపించుచు.

494. క్రించు = తిప్పుడు.

495. తఱిచేటు = కాలవ్యర్థత.

499. ఈడు = గాలి.

503. హృషీకోపధి = ఇంద్రియముల కపటము.

511. ఆదట = తృప్తి.

518. ముత్తిగులు = మూడుచుట్లు. సీద్రము = పాము.

532. కున్నా = విడ్డా.

534. బ్రహ్మమ్ము = తపస్సు.

542. టంకారము = ఆశ్చర్యము.

560. ఏమైక = ఏవిధమున.

562. అవటము = గొయ్యి, నేలకన్నము.

566. వెంట = విధము.

576. కులము = సముదాయము. ఇచట విషయ సమూహ
మనెడి ఖండఖండజ్ఞానము.

అకులము = అఖండజ్ఞానము.

580. అవలేపము = గర్వము. డౌలు = మదింపు.

583. ఉరియాట = ఆందోలనము, చాంచల్యము.

584. కులనాశనము - చూడు (576)

598. పైకము = ధనము, చిలుక పిల్ల.

599. రట్టడి = ఉపద్రవము.

త ప్పొ ప్పు ల ప ట్టి క.

పద్య సంఖ్య	తప్పు	ఒప్పు	పద్య సంఖ్య	తప్పు	ఒప్పు
8	నడ్వది	నడ్వడి	368	దృశ్యము	దృశ్యము
20	త్రక్షర	త్ర్యక్షర	370	మున్నెఱి	మున్నెఱి
35	సంకటపెట్టి	సంకటపెట్టి	398	అలఁది	అలఁది
49	అక్షయఫల	అక్షయఫల	411	టంతయన్	టంతయన్
58	భ్రమశ్చిత	భ్రమనిశ్చిత	424	విది	విడి
77	సంగాదము	సంగానము	430	యశే	యెశే
98	అంతయునిలుప	అంతయున్నిలుప	433	సుతులెంతో	సుతులెంతో
129	కాపురింప	కాపురింప	476	వ్రణిత	వ్రణిత
132	మహాతుడంచు	మహాతుడటంచు	477	కొందఱకె	కొందఱకు
168	వేములను	లేములను		అది	రది
182	హేతుతాను	హేతులెను	483	వీడె	వీడ
191	కాఁదగదు	కాఁదగుదు	499	ఈదు	ఈఁదు
231	ఎన్నికొంటులు	ఎన్నొకొంటులు	520	క్షణంబదెల్ల	క్షణంబందెల్ల
284	హృషిక	హృషీక	521	శరమ్ము	శరమ్ము
287	నిన్నంగని	నిన్నంగను	526	నిచ్చతో	నిచ్చతో
285	వ పద్యమే	పొరపాటున	527	ఆధ్యాత్మిక	ఆధ్యాత్మిక
287	గా పునర్ముద్రితమైనది.		530	సంజ	సంజ
304	ఎఱుగు	ఎఱుంగు	532	నిడునే	విడునే
306	దరితంబు	దురితంబు	533	దీరాయాస	దీరాయాస
320	శ్రయమ్ము	శ్రమమ్ము	539	లతనిని	లతనిన్
327	కాకరీ	కాంకరీ	548	నూలమ్ము	నూలమ్ము
341	నిలు	నిను	565	ఫలమ్ముకె	ఫలమ్ములె
345	సిదిచు	సిద్దించు	581	దొలు	డొలు
357	సుతాళికా	సుతాళిక	590	చెడ	బెడ
359	జనర్దుఖ	జనుర్దుఖ	599	రట్టతి	రట్టడి
365	యీముడి	ఈముడి	602	నెమ్మదులకె	నెమ్మదులకే

పిబన్తు వాఙ్మయశుభామ్ !

తతన్తు భవసాగరమ్ !

ఆధ్యాత్మిక సాధక లోకమునకు ఆపూర్వావకాశము !

శ్రీకావళవాసి, శ్రీ శ్రీయానందనాథులు

శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారి రచనలు

సిద్ధముగ నున్నవి :

1. సౌందర్యలహరి	0-12-0
2. శ్రీ సత్యనారాయణశర్మ సాధనము	1- 8-0
3. శ్రీ దేవీనూక పరమార్థము	0-12-0
4. భీమేశ్వర నుతి	0- 8-0
5. దేవపూజా తహశ్యము	1-12-0
6. కాశ్మీరసాధనము	0- 8-0
7. మహాసౌరమంత్రపాఠము	0-12-0
(సస్వరము, ఆంధ్ర పద్య, ఆంగ్లగద్యానువాదము)	
8. ఆమ్మతో ముచ్చటలు (1, 2 భాగములు)	1- 4-0

రాబోవునవి :

1. శ్రీ విద్యాంధ్రభాష్యము
2. శ్రీ సిద్ధాంతశిఖామణి వివరణ (వీరశైవ గ్రంథరాజము)
3. సప్తశతీ (చండిపాఠ) తత్త్వసారము
4. సప్తశతీ (చండిపాఠ) విపులాధ్యాత్మికా వివరణము
5. ఉద్రాకాటిశ్వర శతకము
6. హ్రీంకార శతకము

*

*

*

నేనెవరు ?

వెల 0-12-0

రచయిత : శ్రీ శ్రీయానందనాథులవారి శిష్యులు

శ్రీ మిన్నికంటి వెంకట సత్యనారాయణశర్మ

“రచయిత ఇందులో వేదశృతులను మూలముతోబాటు సుదీర్ఘంగా వివరించి ఆత్మపరిశీలనకు, ఆత్మసాక్షాత్కారమును సుగమం చేయడానికి ప్రయత్నించాడు. ఇది అమూల్యమైన గ్రంథము.” — గృహలక్ష్మి.

ప్రతులకు:- సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

స్థాపితము : 1945

కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య, నీతి, చారిత్రక ప్రబోధములైన ఉత్తమ ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములు వెలువరించు సంస్థ.

చందా : మహారాజపోషకులు (కాశ్యతము) రు 116/- లు.
రాజపోషకులు ,, రు 58/- లు.
సభ్యులు (ప్రతి సంవత్సరము) రు 10/- లు.

ఈ మూడు తరగతులవారి పేర్లు ప్రతి గ్రంథమున ప్రకటించి గ్రంథములు ఉచితముగా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు మేమే భరింతుము. మండలిలో చందాదారులుగా చేరి మా కృషిని ప్రోత్సహింప ప్రార్థన.

1 భగవద్గీతి -	12 కాళహస్తీశ్వరశతకం 0- 8-0
ఉపాయములు 0- 4-0	13 ఆశ్వినమాహాత్మ్యము 2- 0-0
2 నరసదాసు కీర్తనలు 0-10-0	14 భారతీయతత్వశాస్త్రం 2-0-0
3 నారినామమహిమశతకం 0-4-0	15 శ్రీరామపూజావిధానము 0-4-0
4 సప్తమహావ్రతములు 0- 6-0	16 బదరీయాత్ర 1- 0-0
5 ఈశ్వరసాక్షాత్కారము 0- 3-0	17 కల్యాణబంజము 1- 4-0
6 శ్రీ వీతారామశతకము 0- 2-0	18 సిద్ధాంతకల్పవల్లి 1- 0-0
7 గీతాప్రతిభ 0-12-0	19 మానవధర్మము 1- 0-0
8 భాగవతకథ 1, 2, 3,	20 అష్టాదశశ్లోకగీత 0-12-0
4, 5 భా. భా 1కి 2- 0-0	21 భక్తితత్వము 0-12-0
6, 7 భా. భా 1కి 2- 8-0	22 ముక్తిగీత 0- 6-0
9 శ్రీ త్రిపురాంతకేశ్వర	23 గురుశిష్యులు 1- 0-0
శతకము 0- 4-0	24 సంకీర్తన మీమాంస 1- 0-0
10 శ్రీ త్యాగరాజచరిత్ర 0- 4-0	25 పరమార్థతత్వము 0-12-0
11 పరమసాధన 0-12-0	26 శ్రీ కుతుడు 0-12-0

27 శ్రీరామనామప్రభావము	0-6-0
28 హిందూకోడ్ బిల్లు సమీక్ష	1-0-0
29 రాధారహస్యము	1-4-0
30 జడభరతుడు	0-12-0
31 పద్మపురాణము	
బ్రహ్మఖండము	1-0-0
32 ,, ఆదిమఖండము	1-8-0
33 ,, భూమిఖండము	2-0-0
34 మహాతా ఉపాసనీబాబా	1-8-0
35 అర్థపంచకము	0-12-0
36 గోవిందదామోదర	
ప్రాత్రం	0-8-0
37 భక్తిరసాయనము	2-0-0
38 గీతాకదంబము 1 భా	1-4-0
39 ,, 2 భా	1-4-0
40 శంకరగ్రంథరత్నావళి	3-0-0
41 భారతీయదర్శనము	1-8-0
42 సుందరభారతయాత్ర	
(770 పెగా పేజీలు	} 4-0-0
280 చిత్రములు)	

43 తులసీ-గోపూజ	0-3-0
44 ధ్యానపద్ధతి	0-8-0
45 ఉత్తన్యాసరామాయణం	0-4-0
46 శివతాండవము	1-0-0
47 శ్రీతులసీమహిమామృతం	1-8-0
48 శ్రీకనకదుర్గానందలహరీ	0-4-0
49 భగవద్గీత (మూలం)	0-6-0
50 భగవద్గీత మసంకీర్తన	0-4-0
51 అష్టాదశశ్లోకగీత	0-2-0
52 వేపాలయాత్ర	1-4-0
(చిత్రములు-మ్యాపుతో)	
53 శ్రీదేవీనూకపరమార్థం	0-12-0
54 భీమేశ్వరస్తుతి	0-8-0
55 నే నెవరు?	0-12-0
56 దేవభూజారహస్యము	1-12-0
57 శాస్త్రసాధనము	0-8-0
58 హరిశామమహిమ	0-4-0
59 మహాసార మంత్రపాఠము	
(నస్వరము, ఆంధ్రపద్య, ఆంగ్ల గద్యానువాదములతో)	
	0-12-0

మరా:- ఈ 1-0-0 కు లోపు వి.పి. లేదు. ఈ 5-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు ఈ 1-0-0 కు ఈ 0-3-0 లు, ఈ 25-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు ఈ 1-0-0 కు ఈ 0-4-0 లు కమీషను యివ్వబడును. ఈ 100/- లకు 33-0-0 లు కమీషను యివ్వబడును.

